

การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้
ด้วยกระบวนการ GPAS

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการ
จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

โดย
นางสาวพรพรรณ ศรีหางค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF CRITICAL THINKING ABILITIES OF EIGHTH GRADE
STUDENTS TAUGHT THE GPAS

By
MISS Pornpun SRIHAWONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (CURRICULUM AND SUPERVISION)

Department of Curriculum and Instruction

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2019

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS
โดย	พรพรรณ ศรีหาวงศ์
สาขาวิชา	หลักสูตรและการนิเทศ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญา มหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)	
พิจารณาเห็นชอบโดย	
	ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน)	
	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย)	
	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิต นัจนฤตย์)	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล)	

59253407 : หลักสูตรและการนิเทศ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ, ความสามารถในการคิดวิเคราะห์, การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ 2/1 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกะทู้มณฑล จังหวัดสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 42 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ โดยจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

59253407 : Major (CURRICULUM AND SUPERVISION)

Keyword : ECONOMIC RELATIONS, ANALYTICAL THINKING ABILITIES, LEARNING MANAGEMENT THROUGH GPAS PROCESS

MISS PORNPUN SRIHAWONG : THE DEVELOPMENT OF CRITICAL THINKING ABILITIES OF EIGHTH GRADE STUDENTS TAUGHT THE GPAS THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR SIRIWAN VANICHWATANAVORACHAI, Ph.D.

The purpose of this research were to: 1) To compare the ability in analytical thinking about economic relations before and after by learning management by GPAS process of Mathayomsuksa 2 students 2) To compare the academic achievement Economic relations before and after of mathayom suksa two students who received learning management by GPAS process 3) To study the opinions of mathayom suksa two students towards learning management by GPAS process. The sample group used in this research was 2/1 Omnoi School. Krathum Baen District Samut Sakhon province, 2nd semester, academic year 2019, amount 42 people.

The instrument employed to collect data were: 1) Learning management plan Economic relations By managing learning through the GPAS process 2) Analytical ability test Before and after learning management Economic relations 3) Test of achievement Before and after learning management Economic relations 4) Questionnaire of students on learning management by GPAS process. The collected data was analysis by mean ($\bar{X}$) standard deviation (S.D.) and T-test dependent.

The finding were as follow:1) Comparative results of analytical thinking in economic relations By learning management Through GPAS process of mathayomsuksa two students after studying higher than before learning with statistical significance at the level of 0.05 2) Comparison of academic achievement on economic relations By learning management through GPAS process of mathayom suksa two students after studying higher than before learning with statistical significance at the level of 0.05 3) Opinions about the opinions of mathayom suksa two students towards learning management through the process GPAS as a whole is in a high level

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ความช่วยเหลือ และกำลังใจจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฤถต์ นัจนฤตย์ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบวิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน ประธานกรรมการตรวจสอบ วิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนา ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไข ข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล อัครมาศ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรัณย์พล วิวรรณมงคล ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจ เครื่องมือในการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัย และเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ เพื่อน พี่ และน้องระดับปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และบุคคลอันเป็นที่รักทุกท่านสำหรับความช่วยเหลือแนะนำ และกำลังใจที่มีให้เสมอมา จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ซึ่งให้ชีวิต การอบรมเลี้ยงดู ให้ความรู้ความสามารถ เป็นผู้วางรากฐานการศึกษา รวมถึงสนับสนุนปัจจัยการศึกษามาโดยตลอด และขอบคุณสมาชิกทุกท่าน ในครอบครัวที่เป็นแรงบันดาลใจ และให้กำลังใจในการศึกษาเป็นอย่างดี ทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา ปริญญาโทที่ตั้งที่มุ่งหมายไว้

พรพรรณ ศรีหาวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
คำถามการวิจัย.....	14
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	14
สมมติฐานการวิจัย.....	14
ขอบเขตการวิจัย.....	14
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	16
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	17
บทที่ 2	18
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	18
หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย.....	19
คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน.....	25
การจัดการเรียนรู้แบบGPAS.....	33

หลักการ/แนวคิด การจัดการเรียนรู้แบบ GPAS.....	33
ทักษะการคิดในโครงสร้าง (GPAS)	35
โครงสร้างของกระบวนการ GPAS.....	38
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	43
ความหมายของทักษะการคิด.....	43
ความหมายของการคิดวิเคราะห์	44
ความหมายของทักษะการคิดวิเคราะห์	46
องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์.....	48
ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
งานวิจัยในประเทศ.....	52
งานวิจัยต่างประเทศ.....	57
บทที่ 3	59
วิธีดำเนินการวิจัย	59
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการวิจัย	59
ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	61
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นดำเนินการทดลอง	78
ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบสมมติฐาน	79
บทที่ 4	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้.....	83

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้.....	84
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 84	84
ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS	84
บทที่ 5	89
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
สรุปผลการวิจัย.....	89
อภิปรายผล.....	90
ข้อเสนอแนะ	93
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	93
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	94
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก	96
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและคะแนนผลการประเมิน	96
ภาคผนวก ข	120
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	120
ภาคผนวก ค	52
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	52
รายการอ้างอิง	54
ประวัติผู้เขียน	58

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	24
ตารางที่ 2 รายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้ รายวิชา ส 22102 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562	27
ตารางที่ 3 ขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS	42
ตารางที่ 4 ตารางสังเคราะห์ความหมายของการคิดวิเคราะห์	51
ตารางที่ 5 แบบแผนการวิจัย	60
ตารางที่ 6 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	61
ตารางที่ 7 กำหนดการแผนการสอนหน่วยที่ 15 เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ จำนวน 4 แผน รวม เวลา 12 คาบเรียน	62
ตารางที่ 8 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์	68
ตารางที่ 9 แสดงการวิเคราะห์ข้อสอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	72
ตารางที่ 10 สรุปวิธีดำเนินงานวิจัย	81
ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วย การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการ เรียนรู้	83
ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการ จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการ เรียนรู้	84
ตารางที่ 13 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มี ต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS	85
ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	97

ตารางที่ 15 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 99	
ตารางที่ 16 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 101	
ตารางที่ 17 ดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 103	
ตารางที่ 18 ค่าดัชนีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดการ เรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS 105	
ตารางที่ 19 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน.....110	
ตารางที่ 20 ค่าดัชนีความสอดคล้องกับทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ต้องการของแบบวัดความสามารถใน การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วย กระบวนการ GPAS 113	
ตารางที่ 21 ผลการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ 114	
ตารางที่ 22 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS.....116	
ตารางที่ 23 ผลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียน 118	

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	13
แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPA.....	67
แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์.....	70
แผนภูมิที่ 4 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความสัมพันธ์ทาง	74
แผนภูมิที่ 5 การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการ	77

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันในด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศสูงประเทศไทยจึงมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจใหม่ ที่เรียกว่า New Economy Model ซึ่งเป็นเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ ที่ต้องใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช คือจะทำอะไรก็ตาม จะต้องมีความพอประมาณ แล้วมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้เงื่อนไข ความรู้และคุณธรรม คือต้องมีสติระมัดระวังในการลงทุน การใช้จ่ายเงิน ไม่ใช่เฉพาะในเรื่องของการประหยัดคอดออมเท่านั้น อันนี้เป็นเรื่องของ การใช้จ่ายพอดี ประเทศไทยจึงใช้หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาประเทศ เพราะฉะนั้น กระบวนการพัฒนาประเทศไทย ภายใต้ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) จะต้องสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (คามดิษฐ์, 2559) การศึกษาไทย 4.0 จำเป็นจะต้องเน้นที่การคิดสร้างสรรค์ แล้วแปรความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นผลผลิตออกมา โดยต้องมีคุณลักษณะ 4 อย่างคือ คุณลักษณะที่ 1 คือคิดวิเคราะห์ คุณลักษณะที่ 2 คือคิดสร้างสรรค์ คุณลักษณะที่ 3 คือคิดผลิตภาพ คุณลักษณะที่ 4 คือ คิดรับผิดชอบ (สินลาร์ตัน, 2559) และยังมีการใช้องค์ความรู้มาขับเคลื่อนเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังมีการติดต่อในด้านต่างๆ ระหว่างประเทศหรือภูมิภาคอย่างจริงจังและใกล้ชิด ดังนั้นการพัฒนาพลเมืองของชาติให้มีความรู้ ทักษะความสามารถสูงขั้นตลอดจนมีทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม จำเป็นที่จะต้องมีความชัดเจน และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างรวดเร็ว (เริงกมล, 2554) นอกจากนี้ยังเกิด การขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมืองส่งผลให้ทรัพยากรถูกทำลาย และเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว สร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนสูงขึ้น รวมทั้ง การเกิดภัยพิบัติทาง ธรรมชาติที่มีความถี่และความรุนแรงมากขึ้น ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของโลก นำมาซึ่งความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคมที่ประมาณค่ามิได้ และสร้างภาระกับสังคมและงบประมาณของรัฐในระยะยาว การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่เกิดขึ้นเหล่านี้ ส่งผลให้ระบบการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและเตรียมความพร้อมของครู การผลิตครูใหม่ที่มีสมรรถนะสูงตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ ไปสู่เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถคิดวิเคราะห์เพื่อหาทางแก้ปัญหาเหล่านี้ต่อไป(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

ท่ามกลางสังคมแห่งความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลง บุคคลสามารถรับรู้ข่าวสารได้ในเวลารวดเร็ว ดังนั้นข้อมูลข่าวสารวัฒนธรรมตลอดจนแนวความคิดต่างๆจึงถ่ายทอดสู่คนไทยอย่าง

รวดเร็วเช่นกัน สังคมไทยที่เคยมีความเอื้ออาทร เศรษฐกิจตามแนวเกษตรเริ่มเปลี่ยนไป หากไม่มีการสอนให้นักเรียนเกิดทักษะการคิด คิดไม่เป็นอาจทำให้ประชาชน เยาวชนหรือผู้ใหญ่ในอนาคตขาดทักษะการคิด ตกเป็นเหยื่อของสังคม เหยื่อของเศรษฐกิจ เหยื่อของนโยบายเหยื่อของการเปลี่ยนแปลงที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ไม่สามารถอยู่รอดในสังคมยุคดิจิทัลได้ (แซ่จิว, 2558) การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประชากรในประเทศไทยให้เป็นคนมีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างครบถ้วน ช่วยสร้างการพัฒนากรในประเทศอย่างครบถ้วน ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ให้สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของประชาชนให้อยู่ในวิถีทางที่ถูกที่ควร (แซ่จิว, 2558)ตั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 258 ระบุว่าให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถ และผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรา 7 ที่ระบุว่าในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังให้มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และของประเทศชาติ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และใฝ่เรียนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่วนมาตรา 8 จัดการศึกษาโดยยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และในมาตรา 24 ระบุให้สถานศึกษาฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา

การที่ต้องเน้นให้คนไทยมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และพัฒนาด้านกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และฝึกกระบวนการคิดเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา การที่เด็กไทย คนไทยไม่มีกระบวนการคิด ไม่มีกระบวนการเรียนรู้ ไม่ชอบเรียนรู้ ชอบทำตามแบบ ไม่ชอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่ชอบศึกษาเพิ่มเติม หลังจากที่จบและประกอบอาชีพแล้ว ปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ปัญหาได้หากมีการสอนให้คนไทยรู้จักคิด ซึ่งบุคคลที่สำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหานี้ได้มีหลายฝ่าย อาทิ ครู พ่อแม่ นักสื่อสารมวลชน คนในชุมชน ฯลฯ ครูมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการสอนให้เด็กนักเรียนคิดเป็น พ่อแม่ นักสื่อสารมวลชน ผู้ใหญ่ในชุมชน หรือแม้แต่ผู้บริหารประเทศ ต้องให้ความร่วมมือด้วย โดยการผลิตรายการที่ดีมีประโยชน์ ส่งเสริม สนับสนุน ตลอดจนเป็นตัวอย่างของการคิด และต้องแสดงออกอย่างชัดเจนว่าใช้ความคิดวิจารณ์อย่างรอบคอบในการบริหารเพื่อเป็น

ตัวอย่างในการคิดให้แก่เยาวชน พร้อมทั้งแก้ปัญหาในเรื่องนี้อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2555)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการคิด คือ มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเรียน และรักการค้นคว้า มีความรู้เป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ๆ มีทักษะ และศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ปรับวิถีชีวิต กระบวนการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีทักษะ และกระบวนการทักษะการคิดต่าง ๆ การสร้างปัญญาและทักษะในการดำรงชีวิต โดยกำหนดให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญกับสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกัน และแก้ไขปัญหาจัดกระบวนการให้ผู้เรียน เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรู้ โดยระบุไว้ชัดเจนว่าสถานศึกษาต้องมีการประสานสัมพันธ์ และร่วมมือกันระหว่างบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนให้พัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบัน “การคิด” และ “การสอนคิด” เป็นเรื่องที่สำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพการคิดขั้นสูงไม่ว่าจะเป็นสังคมโลกหรือสังคมไทย โดยเฉพาะสังคมไทยเมื่อมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเกิดขึ้น ในปีพุทธศักราช 2542 ซึ่งถือเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกที่มีมุ่งเน้นพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่จะต้องทำความเข้าใจคือ หมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษามีทั้งหมด 9 มาตรา โดยเฉพาะมาตราที่ 24 “การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา “ในด้านการสอนได้มีแนวความคิดเรื่องการสอนให้ “คิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาได้” และแนวคิดทางยุทธศาสตร์ “การคิดอย่างถูกวิธีตามหลักโยนิโสมนสิการ” เป็นต้น แต่แนวคิดเหล่านี้ก็ยังไม่ได้นำไปใช้อย่างกว้างขวางและการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนที่จะสามารถนำไปใช้ได้จริงยังมีไม่มากนัก ดังนั้น ปัญหาด้านคุณภาพ การคิดขั้นสูงก็ยังมีอยู่เรื่อยมา (แฉนมณี, 2559)

จากนโยบายชาติดังกล่าวข้างต้น สมควรที่ทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการสร้างให้เด็กไทย คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยให้โอกาสสถานศึกษาทุกแห่ง บุคคลทุกเหล่าฝ่ายในสังคมร่วมมือกันสรรค์ สร้างการศึกษาให้เด็กไทย โดยเฉพาะครูที่มีหน้าที่โดยตรง เพื่อสรรค์ สร้างเด็กไทยให้คิดเป็นเสียที (การจนรักพงษ์, 2545)

การคิดเป็นกระบวนการทางสมองในการจัดกระทำกับข้อมูล หรือสิ่งเร้าที่รับเข้ามา การคิดเป็นกระบวนการทางสติปัญญาของบุคคล (cognitive process) ที่บุคคลใช้สร้างความหมายความเข้าใจในสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับจากประสบการณ์ การคิดเป็นลักษณะกระบวนการ หรือวิธีการ ไม่ใช่เนื้อหาที่บุคคลหนึ่งสามารถถ่ายทอดให้อีกบุคคลหนึ่งได้โดยง่าย การคิดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างความหมาย ความเข้าใจในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ดังนั้น การคิดเป็นเรื่องหรืองานเฉพาะตนที่บุคคลเรียนรู้ด้วยการดำเนินการเอง ไม่มีผู้ใดจะทำแทนได้ แต่บุคคลอื่นรวมทั้งสภาพแวดล้อม และประสบการณ์ต่าง ๆ สามารถช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดการคิดและเกิดการเรียนรู้ การคิดมีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการคิดเป็นปัจจัยภายในที่สำคัญที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการกระทำและการแสดงออกทั้งหลาย การคิดเป็นกระบวนการทางธรรมชาติของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนคิดอยู่ทุกขณะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง การบอกให้บุคคลคิดจึงเป็นเรื่องที่ยากเช่นเดียวกับการให้คิด โดยทั่วไปการคิดของบุคคลจำแนกได้ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การคิดอย่างไม่มีจุดมุ่งหมายหรือทิศทาง กับการคิดอย่างมีจุดมุ่งหมายหรือทิศทาง เป็นการคิดที่กระทำอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้คำตอบหรือข้อสรุปตามความต้องการ การคิดจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งครูต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในผู้เรียน (แชมมณี, 2559) (โพธิ์พัฒน์, 2550)ได้กล่าวว่า วิธีการคิดวิเคราะห์สามารถสอนได้เพราะเป็นเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางสมองตามทฤษฎีของ Bloom ว่าด้วยการอธิบายขั้นตอนและการเริ่มจากความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการสอนให้เกิดพุทธิพิสัยระดับต่ำ ส่วนที่อยู่ในระดับสูงคือ การวิเคราะห์การสังเคราะห์ และการประเมินผลในส่วนของการวิเคราะห์ยังได้แยกแยะพฤติกรรมการเรียนรู้คือความสามารถที่จะนำความคิดต่าง ๆ มารวมกันเพื่อนเกิดมโนทัศน์ใหม่ๆ เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาด้านการคิดตอนต้น และได้เรียบเรียงลำดับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นง่ายไปสู่พฤติกรรมที่ซับซ้อนมีอยู่ 6 ระดับขั้น ดังนี้ ระดับความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าจากการศึกษาเทคนิคการสอนทางการคิดวิเคราะห์ สรุปได้ว่าเทคนิคในการสอนคิดวิเคราะห์ ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจความคิดแบบวิเคราะห์ จึงนำไปผสานเทคนิคคำถาม “5W 1H” โดยการเปิดโอกาสให้เด็กตั้งคำถามตามเทคนิคดังกล่าวบ่อย ๆ จนเป็นนิสัย เป็นคนช่างคิด ช่างถามช่างสงสัย แล้วพฤติกรรมวิเคราะห์ก็จะเกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อนำไปสู่การค้นหาความจริง (Bloom, 1961) จากรายงานการวิจัย “เรื่องการศึกษาศักยภาพของเด็กไทย” โดยกองวิจัยทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาพบว่ ทักษะพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคตมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิด ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจึงควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างหลากหลาย เพื่อเป็นการเตรียมตัวผู้เรียนในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น(และคณะ , 2554) รายวิชาสังคมศึกษานับเป็นวิชาที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศ เพราะสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน มนุษย์กับ

สิ่งแวดล้อม มนุษย์กับสถาบันต่างๆทางสังคมโดยสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต การเตรียมความพร้อมเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาและสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนการประพฤติปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้พลเมืองทุกคนในสังคมสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (น้อยไม้, 2560)

จากผลการประเมินคุณภาภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา (องค์กรมหาชน) (สมศ.) พบว่ามาตรฐานด้านผลผลิต มาตรฐานที่ 4 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีวิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ระดับคุณภาพอยู่ในระดับ(โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย.กลุ่มบริหารงานวิชาการ)ซึ่งทางโรงเรียนได้ตั้งเป้าหมายให้อยู่ในระดับที่ดียิ่งขึ้น

กลุ่มสาระสังคมศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญและสามารถพัฒนาการคิดของนักเรียน เนื่องจากเป็นรายวิชาที่มุ่งพัฒนานักเรียน ให้เป็นพลเมืองดีของสังคม และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสังคมได้ โดยเฉพาะในสาระเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนมากที่สุด เพราะเศรษฐศาสตร์เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในพฤติกรรมการผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ ซึ่งในชีวิตประจำวันของนักเรียนก็ต้องเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรมดังกล่าว วิชาเศรษฐศาสตร์จึงมีบทบาทสำคัญในสังคมปัจจุบันการเป็นพลเมืองของประเทศตั้งแต่ระดับเยาวชนในวัยเรียนจนถึงในระดับผู้ใหญ่ที่ประกอบอาชีพแล้วจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในสาระเศรษฐศาสตร์ เพื่อจะได้เป็นพลเมืองที่เข้าใจในสภาพเศรษฐกิจความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะนักเรียน การได้เรียนวิชาเศรษฐศาสตร์จะช่วยฝึกให้มีความสามารถในการใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาทางเศรษฐกิจ และยังทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้จากวิชาเศรษฐศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันรวมทั้งสามารถเข้าใจและคาดคะเนสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศและโลกได้ทำให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ศรีพหล, 2552)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญและสามารถพัฒนาการคิดของนักเรียน โดยเฉพาะในสาระ เศรษฐศาสตร์ที่เป็นเรื่องที่ใกล้ตัว ซึ่งในสาระเศรษฐศาสตร์ มีหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่มีความสำคัญในการสอนให้บุคคลเข้าใจและสามารถปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสังคมโลกที่กลายเป็น “โลกที่ไร้พรมแดนทางด้านเศรษฐกิจ” การที่จะดำรงตนให้อยู่รอดได้ในกระแสโลกาภิวัตน์นั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับยุคสมัยเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสามารถในด้านการแข่งขัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.(มปป))

การสอนให้เกิดทักษะการคิดต้องสอนแบบเปิดโอกาสให้อภิปรายด้วยการถามคำถามที่แยบยลแต่ไม่ ยากเกินไป ห้องเรียนมีบรรยากาศส่งเสริมการแสดงความคิดเห็น และการจัดการศึกษาต้องมุ่งส่งเสริมให้นักเรียน มีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งให้โอกาสนักเรียนได้แสดงศักยภาพ ของตนเองได้อย่างเต็มที่ ทำให้นักเรียนรู้คุณค่า เกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตน แสดงพฤติกรรมและ บทบาทการมีส่วนร่วมได้อย่างเหมาะสม(ระงับทุกข์, 2542)ซึ่งสอดคล้องกับ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีนี้ นักเรียนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง มีการตั้งเป้าหมายและวางแผนการศึกษาให้เหมาะสมกับความถนัดและความสามารถของตน มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และมีการประเมินความก้าวหน้าของตนเองอย่างสม่ำเสมอ(กลุ่มส่งเสริมนวัตกรรมการศึกษาของครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2550) ส่วนครูหรือผู้สอนนั้นจะเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนได้สร้างความหมายการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความคิด สร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีอิสระ เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน (Martin, 1994)ซึ่ง การเรียนรู้รูปแบบนี้จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในด้านการคิด พร้อมทั้งฝึกให้นักเรียนมีทักษะทาง สังคมที่ดี (กลุ่มส่งเสริมนวัตกรรมการศึกษาของครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2550)

จากสภาพการณ์และเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เพราะกระบวนการคิดแบบ GPAS เป็นทักษะกระบวนการคิดที่เป็นขั้นตอนและมีจุดเน้นในกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและเลือกข้อมูลที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลมาจัดกระทำจัดข้อมูลเป็นกลุ่ม เป็นหมวดหมู่ จำแนก เพื่อให้ได้ความรู้ตามที่กำหนดไว้ จากนั้นนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ข้อสรุปที่ได้จากกระบวนการเหล่านี้ที่ตกผลึกภายในตัวของผู้เรียนจะกลายเป็นตัวตนเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน เมื่อฝึกฝนเช่นนี้บ่อยครั้งจะนำไปสู่การเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเพราะในแต่ละขั้น ครูได้ใช้คำถามเพื่อเป็นการกระตุ้นผู้เรียนให้คิดอยู่เสมอ ทั้งนี้กระบวนการ GPAS จึงเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เพื่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี และแนวคิดเพื่อนำมาพัฒนาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบวิจัยในครั้งนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

กรอบการพัฒนาการคิดโดยใช้กระบวนการ GPAS เกิดขึ้นจากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โครงสร้างทักษะกระบวนการคิด 4 ประการ คือ การรวบรวมและเลือกข้อมูล (Gathering) การจัดกระทำข้อมูล (Processing) การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) และการกำกับตนเอง (Self – regulating) เรียกว่า GPAS โดยนำอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของโครงสร้างทักษะกระบวนการคิดนั้นมาใช้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การรวบรวมและเลือกข้อมูล (Gathering) คือ การกำหนดประเด็นเพื่อรวบรวมข้อมูล กำหนดเป้าหมาย สังเกตด้วยประสาทสัมผัส

ขั้นที่ 2 การจัดกระทำข้อมูล (Processing) คือ การจำแนก เปรียบเทียบ จัดกลุ่ม สรุป เชื่อมโยง ไตร่ตรองด้วยเหตุผล

ขั้นที่ 3 การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) คือ การประเมินทางเลือก ใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และนำความรู้ไปปรับใช้

ขั้นที่ 4 ประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self – regulating) คือการตรวจสอบและควบคุมความคิด ทั้งนี้การออกแบบการเรียนรู้โดยครูต้องกำหนดว่า ควรสรุปความรู้จากเรื่องที่เรียนเป็นความรู้ที่ได้จากการเรียบเรียงความคิดของตัวเอง ทฤษฎีที่เรียนรู้นั้นจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผ่านกระบวนการเก็บข้อมูล และเลือกข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลมาจัดกระทำ จัดข้อมูลเป็นกลุ่ม จำแนก เพื่อให้ได้ความรู้ตามที่กำหนดไว้ จากนั้นนำไปใช้ในการปฏิบัติจริงใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ข้อสรุปที่ได้จากกระบวนการเหล่านี้ที่ตกผลึกภายในตัวของผู้เรียน จะกลายเป็นตัวตนเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน เมื่อฝึกฝนเช่นนี้บ่อยครั้งจะนำไปสู่การเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดการเรียนรู้ตามขั้นตอนนี้ครูต้องฝึกโดยใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบทบทวนความคิดเพื่อปรับปรุงในขณะดำเนินงานได้ดียิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

(โรจย์สรารมย์, 2560) และ(ธรรฤทธิ์, 2552) กล่าวว่า ทักษะการคิดในแต่ละองค์ประกอบของโครงสร้างทักษะการคิด แบบ GPAS มีทักษะที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ดังนี้ ทักษะการคิดระดับรวบรวมข้อมูล (Gathering skill : G) หมายถึง ความสามารถในการกำหนดขอบเขตและเนื้อหาที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน เพื่อจะได้คัดเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทักษะการคิดระดับการจัดกระทำข้อมูล (Processing skill : P) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะสิ่งต่างๆ

ตามลำดับความสำคัญมาจัดเรียงให้เป็นลำดับว่าอะไรมาก่อนมาหลัง และบอกความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันของข้อมูล ทักษะการคิดระดับการประยุกต์ใช้ (Applying skill : A) หมายถึงความสามารถในการนำความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจไปใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ทักษะการคิดระดับการกำกับตนเอง (Self – regulating skill : S) ขั้นนี้จะเป็นการตรวจสอบและควบคุมความคิด หมายถึง การที่บุคคลรู้หรือเข้าใจถึงความคิดของตนเองไตร่ตรองก่อนที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการประเมินการคิดของตนเองและใช้ความรู้นั้นในการควบคุมหรือกำกับการกระทำของตนเอง ซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผนควบคุมกำกับการกระทำของตนเอง การตรวจสอบความก้าวหน้าและการประเมินผล

จากข้อความข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่า กระบวนการ GPAS เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดกระบวนการหนึ่ง ที่ประกอบด้วยโครงสร้าง 4 ประการ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิด กระบวนการ GPAS ของ คักดีสิน โจรจน์สรายุธมย์ โดยนำมาออกแบบขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการรวบรวมข้อมูล (Gathering)

เริ่มจากคำถามเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้ใช้การสังเกต สงสัย กระตุ้นความสนใจ ตระหนักในปัญหาตั้งสมมุติฐาน ตั้งข้อสงสัย กำหนดเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูล

2. ขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

เป็นการจัดกระทำข้อมูลโดยใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ ความคิดให้เป็นระบบ เช่น การจำแนก จัดลำดับเชื่อมโยง และวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพโดยใช้แผนภาพความคิดมาจัด

3. ขั้นปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying)

ลงมือปฏิบัติตามแผนงาน โดยมีการตรวจสอบเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดผลดีกว่าเดิมในแต่ละขั้นตอนสรุปเป็นความรู้ความคิดรวบยอด

4. ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self – regulating)

กระบวนการคิดแบบ GPAS เป็นทักษะกระบวนการคิดที่เป็นขั้นตอนและมีจุดเน้นในกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และเลือกข้อมูลที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลมาจัดกระทำจัดข้อมูลเป็นกลุ่ม เป็นหมวดหมู่ จำแนกเพื่อให้ได้ความรู้ตามที่กำหนดไว้ จากนั้นนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ข้อสรุปที่ได้จากกระบวนการเหล่านี้ที่ตกผลึกภายในตัวของผู้เรียนจะกลายเป็นตัวตนเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน เมื่อฝึกฝนเช่นนี้บ่อยครั้งจะนำไปสู่การเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเพราะในแต่ละขั้น

ครูได้ใช้คำถามเพื่อเป็นการกระตุ้นผู้เรียนให้คิดอยู่เสมอ ทั้งนี้กระบวนการ GPAS จึงเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี

2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า การคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

(เจริญวงศ์ศักดิ์, 2553) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่าเป็น ความสามารถในการจำแนกแจกแจงและแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือ เรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิง เหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น

(ส. มูลคำ, 2553) ให้ความหมายของการวิเคราะห์และการคิดวิเคราะห์ว่าการ วิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง การจำแนก แยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็น ส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่า มีองค์ประกอบย่อย ๆ อะไรบ้าง ทำมาจากอะไร ประกอบขึ้นมาได้ อย่างไรและมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร การคิดวิเคราะห์ (Analytical thinking) หมายถึงความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุสิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบ เหล่านั้น เพื่อค้นหา สภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 251, 1071) ให้ความหมายคำว่า “คิด” หมายความว่า ทำให้ปรากฏเป็นรูป หรือประกอบให้เป็นรูปหรือเป็นเรื่องขึ้นในใจ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง คาดคะเนคำนวณ มุ่ง จงใจ ตั้งใจ ส่วนคำว่า “วิเคราะห์” มีความหมายว่าใคร่ครวญ แยก ออกเป็นส่วนๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้ ดังนั้นคำว่า คิดวิเคราะห์ จึงมีความหมายว่าเป็นการใคร่ครวญ ตรึกตรองอย่างละเอียด รอบคอบแยกเป็นส่วนๆ ในเรื่องราวต่างๆ อย่างมีเหตุผล โดยหาจุดเด่น จุดด้อยของเรื่องนั้นๆ และเสนอแนะสิ่งที่เหมาะสมอย่างมีความเป็นธรรมและเป็นไปได้ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการคิดวิเคราะห์จึงสามารถกระทำได้โดยการฝึกทักษะการคิดและให้นักเรียนมีโอกาสได้คิดวิเคราะห์ สามารถเสนอความคิดของตนและอภิปรายร่วมกัน ในกลุ่มอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยครูและนักเรียนต่างยอมรับเหตุผลและความคิดของแต่ละคน โดยเชื่อว่า ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

(Martin, 1994) ทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นความหมายในการใช้เหตุผล และความละเอียดถี่ถ้วน ในการจำแนกแยกแยะสิ่งต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยทักษะ 5 ประเภท ตามแนวคิดของมาร์ซาโน ได้แก่ 1.) ทักษะการจำแนกเป็นทักษะในการจำแนกส่วนย่อยต่างๆทั้งเหตุการณ์ เรื่องราววิงของ ออกเป็นส่วนย่อยๆให้เข้าใจง่ายอย่างมีหลักเกณฑ์ สามารถบอกรายละเอียดของสิ่งของต่างๆได้ 2.) ทักษะการจัดหมวดหมู่เป็นความสามารถในการจัดประเภทจัดลำดับกลุ่มของสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกันโดยยึดโครงสร้างลักษณะ หรือคุณสมบัติที่เป็นประเภทเดียวกัน 3.) ทักษะการเชื่อมโยง

เป็นความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ ว่าสัมพันธ์กันอย่างไร 4.) ทักษะการสรุปความเป็นความสามารถในการจับประเด็น และสรุปผลจากสิ่งที่กำหนดให้ได้ 5.) ทักษะการประยุกต์เป็นความสามารถในการนำความรู้หลักการ และทฤษฎีมาใช้ในสถานการณ์ต่างๆ สามารถคาดการณ์ งบประมาณ พยากรณ์ ขยายความ คาดเดาสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

(สำราญ, 2558) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า การคิด วิเคราะห์คือ การรู้จักพิจารณา ค้นหาใคร่ครวญ ประเมินค่าโดยใช้เหตุผลเป็นหลักในการหา ความสัมพันธ์เชื่อมโยง หลอหลอมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์แบบอย่างสมเหตุสมผล ก่อนที่จะตัดสินใจ

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2555) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559 : 5) ให้ความหมายของการคิด วิเคราะห์ว่าเป็นการระบุเรื่องหรือปัญหา จำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่ม อย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลหรือ หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอในการตัดสินใจ/แก้ปัญหา/คิดสร้างสรรค์

ซึ่งอาจสรุปได้ว่าทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการพิจารณาไตร่ตรองแก้ปัญหาที่แม่นยำมีความละเอียดในการจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างชำนาญ โดยการหาหลักฐานที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงหรือข้อมูลที่นำเชื่อถือมาสนับสนุนหรือยืนยันเพื่อพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจเชื่อหรือสรุป

(Bloom 1961: 148-150 อ้างถึงใน นภัสวรรณ จงสอน, 2556 : 47-48) ได้กล่าวถึงการคิดวิเคราะห์และทักษะการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกแยกแยะข้อมูลที่สมบูรณ์ออกเป็นส่วนย่อยๆ เป็นหมวดหมู่ รวมถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันและทำให้ทราบถึงความสำคัญและความสัมพันธ์ของส่วนย่อยๆ ที่จำแนกสาเหตุ และความสำคัญทั้งปวงของเรื่องนั้น ทั้งนี้ยังได้กล่าวถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วยทักษะ 3 ด้านดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหาของสิ่งต่างๆ (Analysis of Element) เป็นความสามารถในการแยกแยะได้ว่า สิ่งใดจำเป็นสิ่งใดสำคัญ สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุดประกอบด้วย

1.1 วิเคราะห์ชนิด เป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งนั้น เหตุการณ์นั้นๆ จัดเป็นชนิดใด ลักษณะใด เพราะเหตุใด เช่นข้อความนี้ (ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว) เป็นข้อความชนิดใด มานำเป็นพืชหรือเป็นสัตว์

1.2 วิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งใดสำคัญ สิ่งใดไม่สำคัญ เป็นการค้นหาสาระสำคัญ ข้อความหลัก ข้อสรุป จุดเด่น จุดด้อย ของสิ่งต่างๆ เช่นสาระสำคัญของเรื่องนี้ คืออะไร สิ่งสำคัญที่สุด สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุดในสถานการณ์นี้

1.3 วิเคราะห์เลศนัย เป็นการมุ่งค้นหาสิ่งที่แอบแฝงซ่อนเร้น หรืออยู่เบื้องหลังจาก

สิ่งที่เห็น ซึ่งมีได้บ่งบอกตรงๆ แต่มีร่องรอยของความจริงซ่อนเร้นอยู่ เช่นภาพนี้หมายถึงใคร ข้อความนี้หมายถึงใครหรือสถานการณ์ใด เรื่องนี้ควรยกย่องหรือตำหนิใคร เรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร ผู้เขียนมีความเชื่ออย่างไร

2. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationship) เป็นการค้นหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ว่ามีอะไรสัมพันธ์กัน สัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไร สัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด สอดคล้องหรือขัดแย้งกัน

2.1 วิเคราะห์ชนิดของความสัมพันธ์ มุ่งให้คิดว่าเป็นความสัมพันธ์แบบใด มีสิ่งใดสอดคล้องกันหรือไม่สอดคล้องกัน มีสิ่งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ และมีสิ่งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ มีข้อความใดมีสิ่งใดไม่สมเหตุสมผล เพราะอะไร คำกล่าวใดสับสน การตัดสินใจการกระทำอะไรไม่ถูกต้อง สองสิ่งนี้เหมือนกันอย่างไร หรือแตกต่างกันอย่างไร

2.2 วิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ สิ่งใดเกี่ยวข้องมากที่สุด สิ่งใดเกี่ยวข้องน้อยที่สุด สิ่งใดสัมพันธ์กับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวมากที่สุด การเรียนลำดับมากน้อยของสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เรียงลำดับความรุนแรง จำนวน

2.3 วิเคราะห์ขั้นตอนของความสัมพันธ์ เมื่อเกิดสิ่งนี้แล้วเกิดผลลัพธ์อะไรมาบ้างตามลำดับ การเรียงลำดับของเหตุการณ์ วงจรของสิ่งต่างๆ สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอน ผลสุดท้ายจะเป็นอย่างไร เช่น วงจรของสัตว์

2.4 วิเคราะห์จุดประสงค์และวิธีการ การกระทำแบบนี้ทำเพื่ออะไร การทำบุญตักบาตร(สุใจ) เมื่อทำอย่างนี้แล้วจะเกิดผลสัมฤทธิ์อะไร ทำอย่างนี้มีเป้าหมายอะไร

2.5 วิเคราะห์สาเหตุและผล สิ่งใดเป็นสาเหตุของเรื่องนี้ หากไม่ทำอย่างนี้ผลจะเป็นอย่างไร ข้อความใดเป็นเหตุผลแก่กันหรือขัดแย้งกัน

2.6 วิเคราะห์แบบความสัมพันธ์ไปในรูปอุปมาอุปไมย เช่น บินเร็วเหมือนนก ระบบประชาธิปไตยเหมือนกับระบบการทำงานของร่างกาย

3. การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ (Analysis of Organization Principles) หมายถึง การค้นหาโครงสร้างเชิงระบบเรื่องราว สิ่งของและการทำงานต่างๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นดำรงอยู่ได้ในสภาพเช่นนั้นเนื่องจากอะไร มีอะไรเป็นแกนหลัก มีหลักการอย่างไร มีเทคนิคอะไรหรือยึดถือคติใด มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง การคิดวิเคราะห์หลักการเป็นการคิดวิเคราะห์ที่ถือว่ามีความสำคัญที่สุด การที่จะวิเคราะห์เชิงหลักการได้ดี จะต้องมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดีเสียก่อน เพราะผลจากความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ จะทำให้สามารถสรุปเป็นหลักการได้ ประกอบด้วย

3.1 วิเคราะห์โครงสร้าง เป็นการค้นหาของโครงสร้างของสิ่งต่างๆ เช่น การทำวิจัยมีกระบวนการทำงานอย่างไร สิ่งนี้บ่งบอกถึงความคิดหรือเจตนาอะไร คำกล่าวนี้มีลักษณะอย่างไร (เชิญ

ชวน โฆษณาชวนเชื่อ) โครงสร้างของสังคมไทยเป็นอย่างไร ส่วนประกอบของสิ่งนี้มีอะไรบ้าง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

3.2 วิเคราะห์หลักการ เป็นการแยกแยะเพื่อค้นหาความจริงของสิ่งต่างๆ แล้วสรุปเป็นคำตอบหลักได้ หลักการของเรื่องนี้ว่าเป็นอย่างไร เหตุใดความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงไม่มีท่าจะยุติลงได้ หลักการในการสอนของครูควรเป็นอย่างไร

ทักษะการคิดวิเคราะห์ดังที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า บลูม (Bloom) ได้กล่าวถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วยทักษะ 3 ด้านคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหาของสิ่งต่างๆ ทักษะการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ

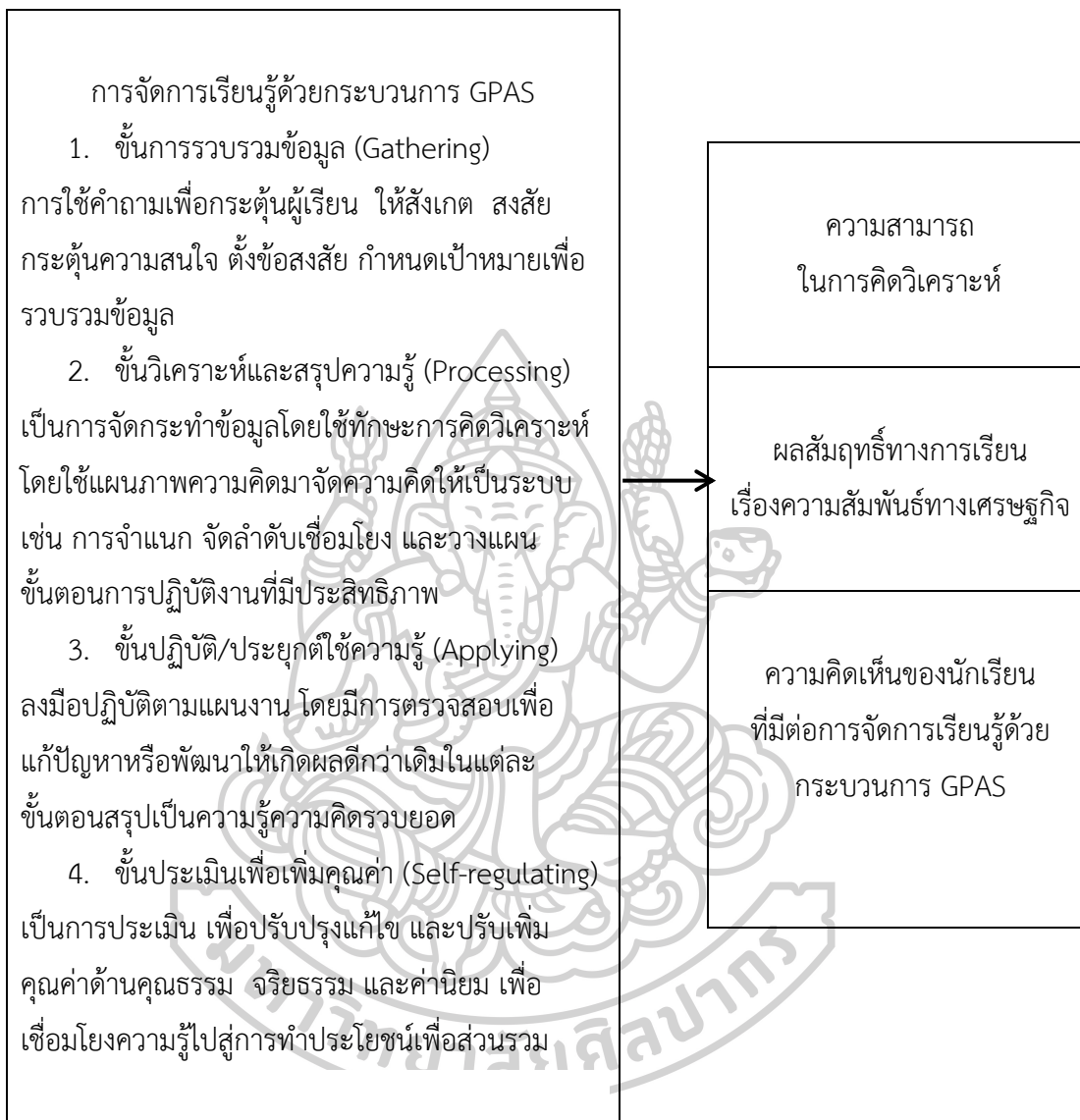
ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของบลูม (Bloom อ้างถึงใน (สริวัฒน์, 2549) ที่กล่าวว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึงรูปแบบความสามารถในการแยกแยะ เพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์เรื่องราว หรือเนื้อหาต่างๆว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผลและเป็นเหตุอย่างนั้นอาศัยหลักอะไร ความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบ่งแยกประเด็นสำคัญออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสำคัญหรือวิเคราะห์เนื้อหาของสิ่งต่างๆ หมายถึงการแยกแยะสิ่งที่กำหนดมาให้ว่าอะไรสำคัญ หรือจำเป็นหรือมีบทบาทที่สุด ตัวไหนเป็นเหตุ ตัวไหนเป็นผล
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาว่าความสำคัญย่อยๆ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นเกี่ยวพันกันอย่างไร
3. วิเคราะห์หลักการ หมายถึง การค้นหาโครงสร้างของระบบของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว และการกระทำต่างๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นรวมกันจนดำรงสภาพเช่นนั้นอยู่ได้เนื่องจากอะไร โดยยึดอะไรเป็นหลักแกนกลางมีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง มีเทคนิคอย่างไร

จากการศึกษาแนวคิดหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแผนภูมิต่อไปนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามการวิจัย

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล อ้อมน้อย อำเภอกะทู้ม้วน จังหวัดสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 30 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 42 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable)

การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

2.2.1 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

2.2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อกระบวนการ GPAS

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โดยจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 3 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที จำนวน 12 คาบเรียน

4. เนื้อหาที่ใช้ในการทำวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยคือกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 15 เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีรายละเอียดของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ หลักการและผลกระทบการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย การกระจายของทรัพยากรโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ระหว่างประเทศ เช่น น้ำมัน ป่าไม้ ทองคำ ถ่านหิน แร่ การแข่งขันทางการค้าในประเทศ และต่างประเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กระบวนการ GPAS หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิด หรือโครงสร้างพัฒนาทักษะกระบวนการคิด 4 ประการเรียกว่า GPAS โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้ 1.) ขั้นการรวบรวมข้อมูล (Gathering) การใช้คำถามเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้สังเกต สงสัย กระตุ้นความสนใจ ตั้งข้อสงสัย กำหนดเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูล 2.) ขั้นวิเคราะห์ และสรุปความรู้ (Processing) เป็นการจัดกระทำข้อมูลโดยใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แผนภาพ ความคิดมาจัดความคิดให้เป็นระบบ เช่น การจำแนก จัดลำดับเชื่อมโยง และวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ 3.) ขั้นปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) ลงมือปฏิบัติตามแผนงาน โดยมีการตรวจสอบเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดผลดีกว่าเดิมในแต่ละขั้นตอนสรุปเป็นความรู้ ความคิดรวบยอด 4.) ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self – regulating) เป็นการประเมิน เพื่อปรับปรุงแก้ไข และปรับเพิ่มคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เพื่อเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การนำไปประโยชน์เพื่อส่วนรวม

2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง กระบวนการทำงานของสมองที่ทำให้เกิดปัญญา เพื่อทำการจำแนกแยกแยะ และแจกแจงองค์ประกอบต่างๆของข้อมูลออกให้เป็นส่วนย่อยๆ เป็นการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในเหตุการณ์ต่างๆ การประเมินผล หรือสรุปใจความสำคัญของสิ่งนั้นๆ เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น สามารถวัดได้ 3 ด้านได้แก่ 1.) วิเคราะห์ความสำคัญหรือวิเคราะห์เนื้อหาของสิ่งต่างๆ หมายถึง การแยกแยะสิ่งที่กำหนดมาว่าอะไรสำคัญ อะไรจำเป็นหรือมีบทบาทที่สุด ตัวไหนเป็นเหตุ ตัวไหนเป็นผล เป็นการวินิจฉัยสิ่งนั้นๆ หรือเหตุการณ์นั้นๆ จัดเป็นชนิดใดหรือลักษณะใด เพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น 2.) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาว่าความสำคัญย่อยๆ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นเกี่ยวพันกันอย่างไร 3.) วิเคราะห์หลักการ หมายถึง การค้นหาโครงสร้างของระบบของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว และการกระทำต่างๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นรวมกันจนดำรงสภาพเช่นนั้นอยู่ได้เนื่องจากอะไร โดยยึดอะไรเป็นหลักแกนกลางมีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง มีเทคนิคอย่างไร การวิเคราะห์จะวิเคราะห์ได้ดี จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในการวิเคราะห์ความสำคัญและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยวัดจากการทำแบบทดสอบคิดวิเคราะห์แบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อมี 9 คะแนนเต็ม โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามรูปรีด ซึ่งแบ่งออกเป็นคะแนนความสามารถในการวิเคราะห์ 3 คะแนน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ 3 คะแนน และการวิเคราะห์หลักการ 3 คะแนน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ทักษะและเจตคติ ที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ GPAS วัดได้จากการทำแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งวัด

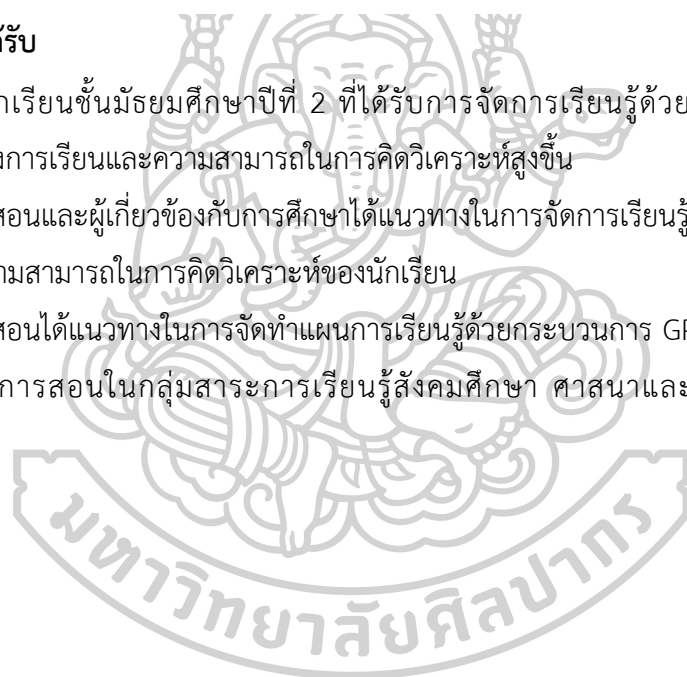
ได้จากแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ความคิดเห็น หมายถึง ระดับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เป็นแบบสอบถามปลายปิดให้มีเกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 12 ข้อ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ และด้านประโยชน์ของกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้วิจัยที่สร้างขึ้นตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)

5. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น
2. ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
3. ผู้สอนได้แนวทางในการจัดทำแผนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่องการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย
2. การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS
  - 2.1 หลักการ/แนวคิด การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS
  - 2.2 ทักษะการคิดในโครงสร้าง GPAS
  - 2.3 โครงสร้างกระบวนการ GPAS
  - 2.4 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางของกระบวนการ GPAS
3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
  - 3.1 ความหมายของทักษะการคิด
  - 3.2 ความหมายของการคิดวิเคราะห์
  - 3.3 ความหมายของทักษะการคิดวิเคราะห์
  - 3.4 องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS
  - 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการความสามารถในการคิดวิเคราะห์
    - 4.2.1 งานวิจัยในประเทศ
    - 4.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย

ความนำ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษา ได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2561 - 2565) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงความเจริญด้านเทคโนโลยี ด้านการสื่อสารคอมพิวเตอร์และการคมนาคม การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลก เพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และนโยบายเทศบาลนครอ้อมน้อยในการพัฒนาเยาวชนของชาติโดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติ

โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อยได้นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 และได้ปรับปรุงตลอดมาตามบริบทและการเปลี่ยนแปลงของนโยบายและสภาพสังคม เพื่อพัฒนาเด็กเยาวชนไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเอกสารนี้ ช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นผลความคาดหวังในการพัฒนาการเรียนรู้อันผู้เรียน ทำให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีความชัดเจนและเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามความมุ่งหวังที่ได้กำหนดไว้

ปัจจุบันโรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อยได้ประกาศใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2560 โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก้าวเข้าสู่สังคมของประชาคมอาเซียน ซึ่งจะมีบทบาทต่างจริงจังและครบถ้วนทุกบริบทในปี ทำให้สถานศึกษา ต้องพยายามปรับระบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในรูปแบบประชาคมอาเซียนที่ใกล้เข้ามา นอกจากนี้ยังต้องอนุรักษ์ และรักษาสภาพสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่น ดังนั้นจำเป็นต้องสอดแทรกความรู้ ทักษะ และความเป็นมาของท้องถิ่นโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดมั่นความเป็นไทย เป็นเหตุให้การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2561 ได้จัดรายวิชาเพิ่มเติม อาเซียนศึกษา ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน/ภาษาอังกฤษ) และนำหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกรายวิชา เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในการเป็นส่วนหนึ่งของพลโลก และมีความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพ

วิสัยทัศน์

โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย เป็นสถาบันการศึกษาที่ได้มาตรฐาน เพื่อผลิตคนดีของชาติ

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อเน้นความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับเด็กและเยาวชน ให้มีความรู้ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีสภาพยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์

จุดมุ่งหมาย

1. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัยและค่านิยมอันพึงประสงค์
2. นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ที่มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

3. นักเรียนมีความรู้และทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
4. นักเรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงานสามารถทำงานได้สำเร็จและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และจิตใจที่ดี
6. นักเรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา
7. นักเรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะและกีฬา
8. นักเรียนเห็นคุณค่า และภูมิใจในความเป็นไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่งดงามของไทย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมอย่างพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการกับปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีมีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

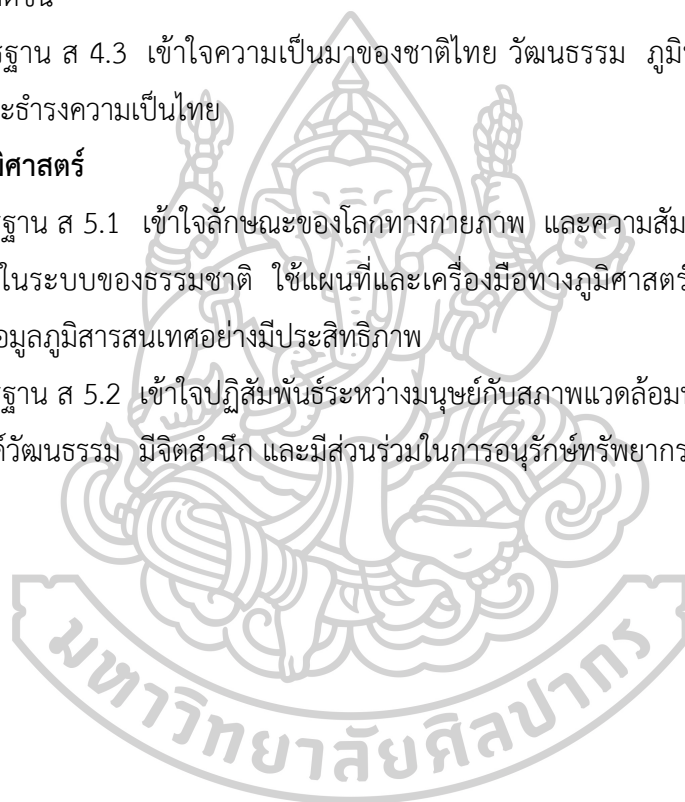
มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผล ต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิด การสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตารางที่ 1 โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เวลาเรียน										
กลุ่มสาระการ เรียนรู้/ กิจกรรม	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น			ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4 – 6
● กลุ่มสาระ การเรียนรู้										
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	120	120	120	120	120	120	160 (4 นก.)	160 (4 นก.)	160 (4 นก.)	320 (8 นก.)
ประวัติศาสตร์	40	40	40	40	40	40	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	80 (2 นก.)
สุขศึกษาและพล ศึกษา	80	80	80	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
การงานอาชีพและ เทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
ภาษาต่างประเทศ	40	40	40	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	840	840	840	840	840	840	880 (22 นก.)	880 (22 นก.)	880 (22 นก.)	1,640 (41 นก.)
● กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	120	120	120	120	120	120	120	120	120	360
● รายวิชา/ กิจกรรมที่ สถานศึกษาจัด เพิ่มเติมตามความ พร้อมและจุดเน้น	ปีละไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง						ปีละไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง			ไม่น้อยกว่า 1,600 ชั่วโมง
รวมเวลาเรียน ทั้งหมด	ไม่น้อยกว่า 1,000 ชั่วโมง/ปี						ไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง/ปี			รวม 3 ปีไม่น้อย กว่า 3,600 ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ส22102 รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2

เวลา 60 ชั่วโมง จำนวน 1.5 หน่วยกิต

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา อธิบาย ปฏิบัติเกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธและมารยาทชาวพุทธ เรื่อง โครงสร้างและสาร โดยสังเขปของพรไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ คุณธรรมและข้อธรรมสำคัญในกรอบ อริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหา ของชุมชนและสังคม เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิตด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการคือวิธีคิดแบบอุบายปลูกเร้าคุณธรรมและวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์หรือการพัฒนาจิตตาม แนวทางของศาสนาที่ตนนับถือและวิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อ การดำรงตนอย่างเหมาะสมในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลตามหลักศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดและมีมารยาทของความ เป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด

ศึกษาอธิบายกระบวนการในการตรากฎหมายปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศ ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรม ของประเทศในภูมิภาคเอเชีย เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน วิเคราะห์บทบาท ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม ข้อมูล ข่าวสารทางการเมืองที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยสมัย ปัจจุบัน เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตย อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตสินค้า และบริการอภิปรายแนวทางการคุ้มครองสิทธิของตนเองในฐานะผู้บริโภค อภิปรายระบบเศรษฐกิจ แบบต่างๆ ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจใน ภูมิภาคเอเชียวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการออม วิเคราะห์การแข่งขันทางการค้าใน ประเทศและต่างประเทศที่ส่งผลต่อคุณภาพสินค้า ปริมาณการ การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และสามารถเสนอแนวทางการพัฒนาการผลิต ในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยกระบวนการขัดเกลาทางสังคม กระบวนการประชาธิปไตย กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการสืบค้น กระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์

กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ

รหัสตัวชี้วัด

ส1.1 ม.2/7,ม.2/8,ม.2/9,ม.2/10,ม.2/11

ส1.2 ม.2/1,ม.2/2

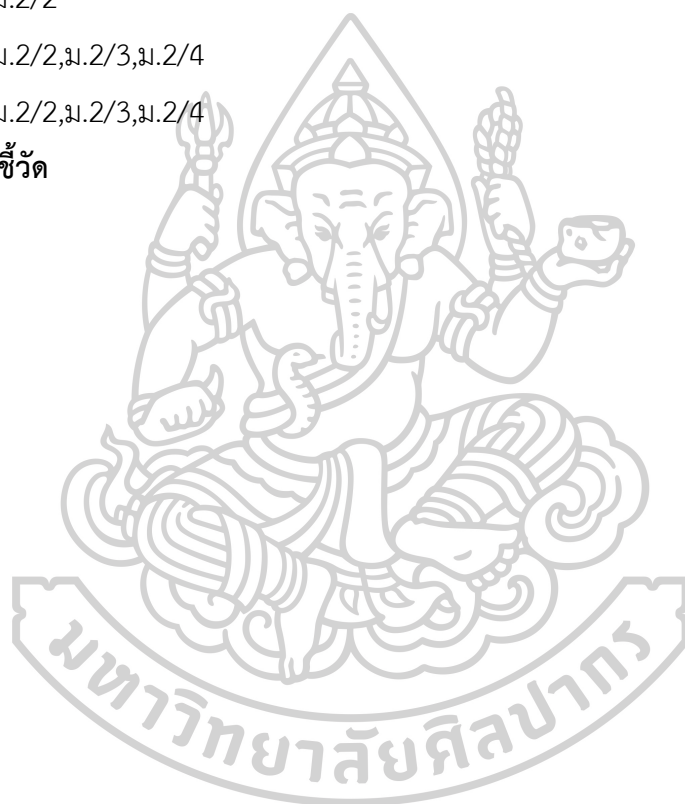
ส2.1 ม.2/1,ม.2/2,ม.2/3,ม.2/4

ส2.2 ม.2/1,ม.2/2

ส3.1 ม.2/1,ม.2/2,ม.2/3,ม.2/4

ส3.2 ม.2/1,ม.2/2,ม.2/3,ม.2/4

รวม 21 ตัวชี้วัด

ตารางที่ 2 รายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้ รายวิชา ส 22102 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

<p style="text-align: center;">โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน รหัสวิชา ส22102 รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 60 ชั่วโมง จำนวน 1.5 หน่วยกิต</p>					
หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
1	เรื่องน่ารู้ พระไตรปิฎก และหลักธรรม ทางพระพุทธ ศาสนาและ เพลงสยามมา นุสติ	ส1.1 ม.2/7 อธิบาย โครงสร้างและสาระ โดยสังเขปของ พระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ ของศาสนาที่ตนนับถือ ส1.1 ม.2/8 อธิบาย ธรรมคุณและข้อธรรมที่ สำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของ ศาสนาที่ตนนับถือตามที่ กำหนดเห็นคุณค่าและ นำไปพัฒนาแก้ปัญหา ของชุมชนและสังคม	-โครงสร้าง และสาระสังเขป ของพระวินัยปิฎก พระ สุตตันตปิฎกและพระอภิธรรม ปิฎก - พุทธศาสนสุภาษิต - กมฺมุนา วตตตี โลโก สัตว์ โลกย่อมเป็นไปตามกรรม - กลยาณการี กลยาณํ ปาปการี จ ปาปํ ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว - สุขุ ปุณฺณสุส อัจจโย การสั่งสมบุญนำสุขมาให้ - ปุชโก ลภเต ปุชํ วนทโก ปฏิวนทนํ ผู้บูชาเขาย่อมได้รับ การบูชาตอบ ผู้ไหว้เขาย่อม ได้รับการไหว้ตอบ	4	5
2	การบริหารจิต และการเจริญ ปัญญา	ส1.1 ม.2/9 เห็นคุณค่า ของการพัฒนาจิตเพื่อ การเรียนรู้และดำเนิน ชีวิตด้วยวิถีคิดแบบ โยนิโส-มนสิการ คือ วิธี คิดแบบอุบายปลุกเร้า คุณธรรมและวิถีคิดแบบ	- การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธี คิดแบบโยนิโสมนสิการ 2 วิธี คือวิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้า คุณธรรม และวิถีคิดแบบอรรถ ธรรมสัมพันธ์ - สวตมมตํ แปลและแผ่เมตตา	3	5

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
		<p>อรรถธรรมสัมพันธ์หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>ส.1.1 ม.2/10 สวดมนต์แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติหรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา - ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ - นำวิธีการบริหารจัดการและเจริญปัญญาไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน 		
4	<p>วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี</p>	<p>ส 1.2 ม.2/3วิเคราะห์คุณค่าของ ศาสนพิธีและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง</p> <p>ส 1.2 ม.2/4 อธิบายคำสอนที่เกี่ยวข้องกับ วันสำคัญทางศาสนา และปฏิบัติตน ได้ถูกต้อง</p> <p>ส 1.2 ม.2/5 อธิบายความแตกต่างของศาสนพิธีพิธีกรรม ตาม แนวปฏิบัติของศาสนาอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับ และความเข้าใจซึ่งกันและกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม - การทำบุญตักบาตร - การถวายภัตตาหารสิ่งของที่ควรถวายและสิ่งของต้องห้ามสำหรับพระภิกษุ - การถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน - การถวายผ้าอาบน้ำฝน - การจัดเครื่องไทยธรรมเครื่องไทยทาน - การกรวดน้ำ - การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า - หลักธรรมเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องเนื่องในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ และเทศกาลสำคัญ - ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหนะ 	4	5

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
5	การปฏิบัติตน ตามหลักธรรม ทางพระพุทธ ศาสนา	ส 1.1 ม.2/11วิเคราะห์ การปฏิบัติตนตาม หลักธรรมทางศาสนาที่ ตนนับถือ เพื่อการดำรง ตนอย่างเหมาะสมใน กระแสความ เปลี่ยนแปลงของ โลกและการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข	- ศาสนพิธี พิธีกรรม แนวปฏิบัติของศาสนา อื่นๆ การปฏิบัติตนตาม หลักธรรม (ตามสาระการเรียนรู้ข้อ 8)	2	3
6	พลเมืองดีตาม วิถีประชา ธิปไตย	ส 2.1 ม. 2/2เห็นคุณค่า ในการปฏิบัติตนตาม สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพหน้าที่ใน ฐานะพลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตย	- สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ พลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตย - แนวทางส่งเสริมให้ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตย	3	4
7	กฎหมายกับการ ดำเนิน ชีวิตประจำวัน	ส2.1 ม. 2/1 อธิบายและ ปฏิบัติตนตามกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและ ประเทศ ส 2.2 ม. 2/1 อธิบาย กระบวนการในการตรา กฎหมาย	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ตนเองและครอบครัว - กฎหมายผู้เยาว์ - กฎหมายบัตร ประจำตัวประชาชน - กฎหมายแพ่ง เกี่ยวกับครอบครัว กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และประเทศ - กฎหมาย รัฐธรรมนูญ - กฎหมายเกี่ยวกับการ อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ กฎหมายแรงงาน-	4	4

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
			กฎหมายปกครอง กระบวนการตรากฎหมาย ผู้มีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย - ขั้นตอนการตรากฎหมาย		
8	เหตุการณ์และ การเปลี่ยนแปลง สำคัญของ ระบอบ ประชาธิปไตย ของไทย	ส 2.2 ม. 2/2วิเคราะห์ ข้อมูล ข่าวสารทาง การเมือง การปกครอง ที่มีผลกระทบต่อ สังคมไทยสมัย ปัจจุบัน	- เหตุการณ์และการ เปลี่ยนแปลงสำคัญของระบอบ การปกครองของไทย - หลักการเลือกข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำมาวิเคราะห์	3	5
9	สถาบันทาง สังคม	ส 2.1 ม.2/3วิเคราะห์ บทบาท ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของ สถาบันทางสังคม	- บทบาท ความสำคัญและ ความสัมพันธ์ของสถาบันทาง สังคม 1 สถาบันครอบครัว 2. สถาบันการศึกษา 3. สถาบันศาสนา 4. สถาบันเศรษฐกิจ 5. สถาบันการเมืองการปกครอง	3	5
10	วัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรม ของประเทศใน ภูมิภาคเอเชีย	ส. 2.1 ม. 2/4อธิบาย ความคล้ายคลึงและ ความแตกต่างของ วัฒนธรรมไทยและ วัฒนธรรมของประเทศ ในภูมิภาคเอเชีย เพื่อ นำไปสู่ ความเข้าใจอันดี ระหว่างกัน	- ความคล้ายคลึงและความ แตกต่างของวัฒนธรรม ไทย และวัฒนธรรมของ ประเทศในภูมิภาคเอเชีย วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยสำคัญใน การสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างกัน	3	4
11	การออมและการ ลงทุน	ส 3.1 ม. 2/1วิเคราะห์ ปัจจัยที่มีผลต่อการ ลงทุนและการออม	- ความหมายและความสำคัญ ของการลงทุนและการออมต่อ ระบบเศรษฐกิจการบริหาร จัดการออมเงิน และการลงทุน	4	5

หน่วยที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
			ภาคครัวเรือนปัจจัยของการลงทุน และการออมคือ อัตราดอกเบี้ยรวมทั้งปัจจัยอื่นๆ ปัญหาของการลงทุนและการออมในสังคมไทย		
12	การผลิตสินค้าและบริการ	ส 3.1 ม. 2/2อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตสินค้าและบริการ	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมาย ความสำคัญ และหลักการการผลิตสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ - สำรวจการผลิตสินค้าในท้องถิ่นว่า มีการผลิตอะไรบ้างใช้วิธีการผลิตอย่างไร มีปัญหาด้านใดบ้าง - มีการนำเทคโนโลยีอะไรมาใช้ที่มีผลต่อการผลิตสินค้าและบริการ - นำหลักการผลิตมาวิเคราะห์การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม 	5	4
13	เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ	ส 3.1 ม. 2/3 เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการและเป้าหมาย ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น - ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น 	4	4
14	การคุ้มครองผู้บริโภค	ส 3.1 ม. 2/4 อภิปรายแนวทางการคุ้มครองสิทธิของตนเองในฐานะผู้บริโภค	<ul style="list-style-type: none"> - การรักษาและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค - กฎหมายคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - การดำเนินกิจกรรมพิทักษ์สิทธิและประโยชน์ตามกฎหมาย 	4	4

หน่วยที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
			ผู้บริโภคร - แนวทางการปกป้องสิทธิ ผู้บริโภคร		
15	ความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจ	ส 3.2 ม. 2/1 อภิปราย ระบบเศรษฐกิจแบบ ต่าง ๆ ส 3.2 ม. 2/2 ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้ เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทาง เศรษฐกิจในภูมิภาค เอเชีย ส 3.2 ม. 2/3 วิเคราะห์การกระจาย ของทรัพยากรในโลกที่ ส่งผลต่อ ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจ ระหว่างประเทศ ส 3.2 ม. 2/4 วิเคราะห์ การแข่งขันทางการค้า ในประเทศและ ต่างประเทศที่ส่งผลต่อ คุณภาพสินค้าปริมาณ การผลิตและราคา สินค้า	- ระบบเศรษฐกิจแบบต่าง - หลักการและผลกระทบการ พึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขัน กันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย - การกระจายของทรัพยากรโลก ที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจ ระหว่างประเทศ เช่น น้ำมัน ป่าไม้ ทองคำ ถ่านหิน แร่ - การแข่งขันทางการค้าใน ประเทศ และต่างประเทศ	12	9
			รวมทุก หน่วย	58	70
			สอบ	2	30
			รวมทั้งปี	80	100

หมายเหตุ: อัตราส่วนคะแนนระหว่างเรียนกับคะแนนสอบปลายปี 80:20

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า หลักสูตรของโรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้กำหนดให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ผู้วิจัยได้ใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ 15 เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ จำนวน 12 ชั่วโมง ซึ่งมีรายละเอียดของเนื้อหาที่จะเรียน ได้แก่ ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ หลักการและผลกระทบการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย การกระจายของทรัพยากรโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ระหว่างประเทศ คุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิต และราคาสินค้าเช่น น้ำมัน ป่าไม้ ทองคำ ถ่านหิน แร่ การแข่งขันทางการค้าในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งจากตัวชี้วัดและสาระสำคัญที่ปรากฏในโครงสร้างรายวิชา จะเห็นว่าเนื้อหาวิชา เป้าหมายหน่วยการเรียนรู้ดังกล่าว ได้เน้นให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถในด้านการคิดโดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงเลือกหน่วยการเรียนรู้ดังกล่าวมาใช้ในการวิจัย

การจัดการเรียนรู้แบบGPAS

หลักการ/แนวคิด การจัดการเรียนรู้แบบ GPAS

กรอบการพัฒนาการคิดโดยใช้กระบวนการ GPAS เกิดขึ้นจากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องการหารูปแบบแนวทางในการพัฒนาการคิดให้กับผู้เรียน จึงเริ่มต้นด้วยการตั้งคณะทำงานขึ้นมาชุดหนึ่งโดยมี โกวิท ประวาลพุกษ์ เป็นที่ปรึกษา ทำการศึกษา ค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากนั้นคณะทำงานได้สังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีเหล่านั้นได้กรอบพัฒนาการคิด หรือโครงสร้างทักษะกระบวนการคิด 4 ประการ คือ การรวบรวมและเลือกข้อมูล (Gathering) การจัดการทำข้อมูล(Processing) การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) และการกำกับตนเอง (Self – regulating) เรียกว่า GPAS โดยนำอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของโครงสร้างทักษะกระบวนการคิดนั้นมาใช้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การรวบรวมและเลือกข้อมูล (Gathering)

- กำหนดประเด็นในการรวบรวมข้อมูล(Focusing Skills)
- กำหนดเป้าหมาย(Goal Setting)
- สังเกตด้วยประสาทสัมผัส(Observing)
- รวบรวมข้อมูลจากการสังเกต (Collecting)
- เลือกข้อมูลมาใช้ (Selecting)
- บันทึกข้อมูล (Encoding & Recording)
- ดึงข้อมูลเดิมมาใช้และย่อความ (Retrieving & Summarizing)

ขั้นที่ 2 การจัดกระทำข้อมูล(Processing)

- จำแนก(discriminating)
- เปรียบเทียบ(Comparing)
- จัดกลุ่ม(Classifying)
- จัดลำดับ(Sequencing)
- สรุปรวมโยง(Connecting)
- ไตร่ตรองด้วยเหตุผล(Reasoning)
- วิวิจารณ์(Criticizing)
- ตรวจสอบ(Verifying)

ขั้นที่ 3 การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying)

- ประเมินทางเลือก(Alternative assessment)
- เลือกทางเลือก(Selecting alternative)
- ใช้ความรู้สร้างสรรค์(creative)
- ขยายความรู้ให้จริงมากขึ้น(expanding scenario)
- การวิเคราะห์(analysis)
- การตัดสินใจ (decision making)
- การนำความรู้ไปปรับใช้(transferring)
- การแก้ปัญหา(problem solving)
- การคิดวิจารณ์(critical thinking)
- การคิดสร้างสรรค์(creative thinking)

ขั้นที่ 4 ประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self – regulating)

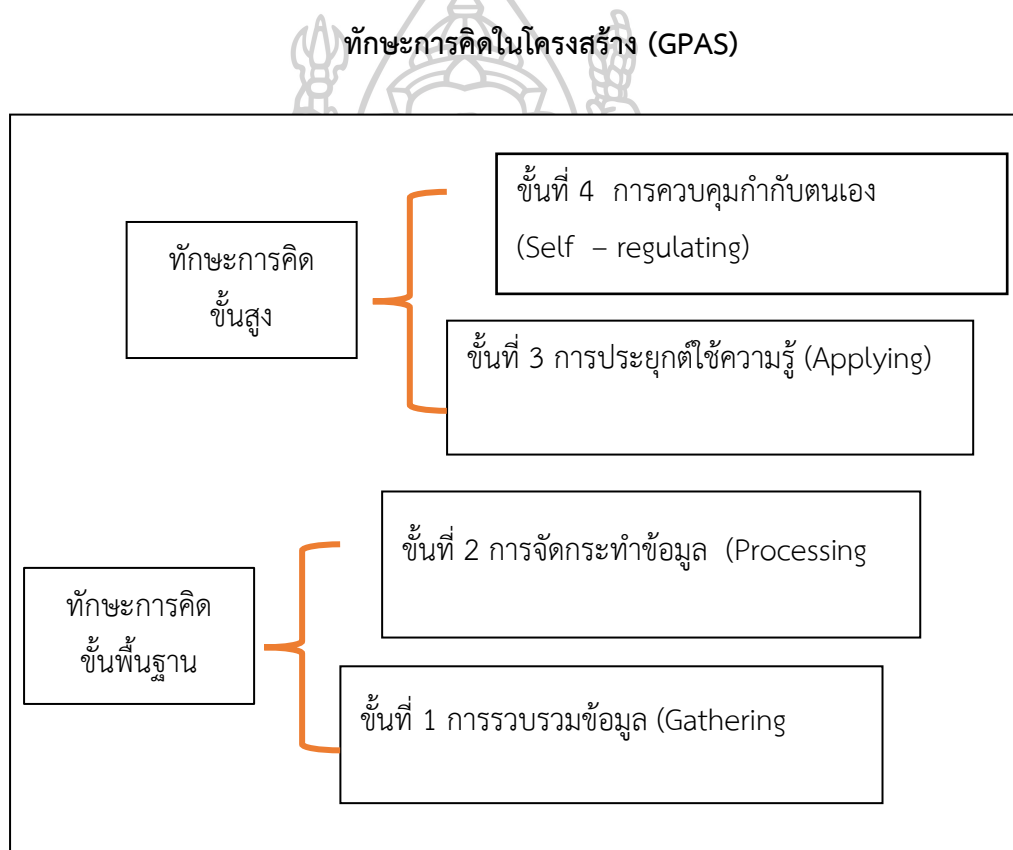
- การตรวจสอบและควบคุมการคิด(Meta Cognition)
- การสร้างค่านิยมการคิด(Thinking Value)
- การสร้างนิสัยการคิด (Thinking Disposition)

ทักษะกระบวนการคิด GPAS จึงเป็นขั้นตอนและจุดเน้นในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เริ่มจากการที่ครูออกแบบการเรียนรู้โดยครูต้องกำหนดว่านักเรียนจะสรุปความรู้จากเรื่องที่เรียนเป็นข้อความรู้ จากการเรียบเรียงความคิดของตนเองในการสรุปความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์หลักการและทฤษฎีที่เรียนรู้นั้น กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเก็บข้อมูล และเลือกข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้อง เป็นการนำข้อมูลมาจัดกระทำเป็นกลุ่ม เป็นหมวดหมู่ จำแนกเพื่อให้ได้ความรู้

ตามที่กำหนดไว้ จากนั้นนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ สิ่งที่ได้จากกระบวนการเหล่านี้ จะตกผลึกภายในตัวของผู้เรียน จะกลายเป็นตัวตนเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน และสะท้อนออกมาในภาระงานหรือการปฏิบัติที่ครูมอบหมาย เพื่อวัดและประเมินผลในเรื่องที่สอนการเรียนรู้ตามขั้นตอนนี้ครูต้องฝึกการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบทบทวนการคิด พุด ทำ เสมอๆ เพื่อปรับปรุงงานในขณะดำเนินการให้ดียิ่งขึ้น (วณิชวัฒน์วรชัย, 2559)

ทักษะการคิดในโครงสร้าง (GPAS)

ทักษะการคิดในโครงสร้าง GPAS มีทักษะที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 ทักษะการคิดในโครงสร้าง (GPAS)

(ที่มาจาก ตาณิกา เงินฝรั่ง.2556:14)

1. ทักษะการคิดระดับการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1.1 การกำหนดประเด็นในการรวบรวมข้อมูล (Information Gathering Skill) หมายถึง การกำหนดขอบเขตการศึกษาและมุ่งความสนใจไปในทิศทางตามจุดประสงค์ที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน เพื่อที่จะได้คัดเลือกเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

1.2 การสังเกตด้วยประสาทสัมผัส หมายถึง การรับรู้และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า เพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ไม่มีการใช้ประสบการณ์และความคิดเห็นของผู้สังเกต ในการเสนอข้อมูล ข้อมูลจากการสังเกตมีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ

1.3 การบันทึกข้อมูล หมายถึง กระบวนการประมวลข้อมูลของสมอง เมื่อรับสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 จะได้รับการบันทึกไว้ในความจำระยะสั้น หากต้องการเก็บข้อมูลไว้ใช้ต่อไป ข้อมูลนั้นจะต้องเปลี่ยนรูปโดยการเข้ารหัสเพื่อนำไปเก็บไว้ในความจำระยะยาว ซึ่งจะสามารถเรียกข้อมูลมาใช้ได้ภายหลังโดยการถอดรหัส

1.4 การดึงข้อมูลเดิมมาใช้และสรุปความ หมายถึง การนำข้อมูลที่มีอยู่ นำกลับมาใช้ใหม่ และการจับใจความสำคัญของเรื่องที่ต้องการสรุปแล้วเรียบเรียงให้กระชับครอบคลุมสาระสำคัญ

2. ทักษะการคิดระดับการจัดกระทำข้อมูล

2.1 การจำแนก (Discriminating) หมายถึง การแยกแยะสิ่งต่างๆ ตามมิติที่กำหนด

2.2 การเปรียบเทียบ (Comparing) หมายถึง การค้นหาความเหมือนและหรือ ความแตกต่างขององค์ประกอบตั้งแต่ 2 องค์ประกอบขึ้นไป เพื่อใช้ในการอธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเกณฑ์เดียวกัน

2.3 การจัดกลุ่ม (Classifying) หมายถึง การนำสิ่งต่างๆ มาแยกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ที่ได้รับ การยอมรับทางวิชาการ หรือยอมรับโดยทั่วไป

2.4 การจัดลำดับ (Sequencing) หมายถึง การนำข้อมูลหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นมา จัดเรียงให้เป็นลำดับ

2.5 การสรุปเชื่อมโยง (Connecting) หมายถึง การบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลอย่างมีความหมาย

2.6 การไตร่ตรองด้วยเหตุผล (Reasoning) หมายถึง ความสามารถในการบอกที่มาของสิ่งใดๆ หรือเหตุการณ์ใดๆ หรือสิ่งที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมนั้นได้

2.7 การวิจารณ์ (Criticizing) หมายถึง การท้าทายและโต้แย้งข้อสมมุติฐานที่อยู่เบื้องหลังเหตุผลที่โยงความคิดเหล่านั้น เพื่อเปิดทางสู่แนวความคิดอื่น ๆ ที่อาจเป็นไปได้

2.8 การตรวจสอบ (Verifying) หมายถึง การยืนยันหรือพิสูจน์ข้อมูลที่สังเกตรวบรวมมาตามความถูกต้องเป็นจริง

3. ทักษะการคิดระดับการประยุกต์ใช้

3.1 การใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ (Creating) หมายถึง การนำความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจไปใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ดีขึ้น

3.2 การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะหลักการองค์ประกอบสำคัญหรือส่วนย่อย ตลอดจนหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3 การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง การนำความรู้ที่ผ่านการวิเคราะห์มาผสมผสานสร้างสิ่งใหม่ที่มีลักษณะต่างจากเดิม

3.4 การตัดสินใจ (Decision making) หมายถึง การพิจารณาเลือกตัวเลือกตั้งแต่ 2 ตัวเลือกขึ้นไป ทางเลือกนั้นอาจเป็นวัตถุประสงค์ของ หรือแนวปฏิบัติต่างๆ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.5 การนำความรู้ไปปรับใช้ (Transferring) หมายถึง การถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่

3.6 การแก้ปัญหา (Problem solving) หมายถึง การวิเคราะห์สถานการณ์ที่ยากเพื่อจุดประสงค์ในการแก้ไขสถานการณ์หรือให้ปัญหานั้นหมดไป

3.7 การคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ (Critical thinking) หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาประเมินและตัดสินใจสิ่งต่างๆ หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นที่มีข้อสงสัยหรือข้อโต้แย้ง โดยการพยายามแสวงหาคำตอบที่มีความสมเหตุสมผล

3.8 การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) หมายถึง ความสามารถในการคิด ได้อย่างกว้างไกล หลายทิศทางอย่างเป็นกระบวนการ โดยใช้จินตนาการที่หลากหลาย เพื่อก่อให้เกิดความแปลกใหม่ในการสร้าง ผลิตภัณฑ์ ตัดแปลงงานต่างๆ ซึ่งจะต้องเชื่อมโยง ระหว่างประสบการณ์เก่ากับประสบการณ์ใหม่ ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้คิดมีอิสระทางความคิด

4. การกำกับตนเอง

4.1 การตรวจสอบและควบคุมการคิด (Meta-cognition) หมายถึง การที่บุคคล รู้ถึงความคิดของตนเองในการกระทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการประเมินการคิดของตนเองและใช้ความรู้นั้นในการควบคุมหรือปรับการกระทำของตนเอง ซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผน การควบคุมกำกับการกระทำของตนเอง การตรวจสอบความก้าวหน้า และการประเมินผล

4.2 การสร้างค่านิยมการคิด (Thinking Value) หมายถึง การคิดเพื่อประโยชน์ในระดับต่างๆ ได้แก่ เพื่อประโยชน์ตน กลุ่มตน เพื่อสังคมและเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม ทุกองค์ประกอบ

4.3 การสร้างคุณค่าทางการคิด (Thinking Disposition) หมายถึง ลักษณะเฉพาะของการกระทำของคนที่มีสติปัญญา การตัดสินใจที่จะแก้ปัญหา จะไม่กระทำทันทีทันใดก่อนจะมีข้อมูลหลักฐานชัดเจน นิสัยแห่งการคิด คือ รู้ว่าจะใช้ปัญญา ทำอย่างไรเมื่อไม่รู้คำตอบ นิสัยแห่งการคิดที่ดีควรมีดังนี้

- 4.3.1 นิสัยการคิดที่ดีต้องกล้าเสี่ยงและผจญภัย (กล้าที่จะคิด)
- 4.3.2 นิสัยการคิดที่ดีต้องคิดแปลก คิดแยกแยะ ชี้ตัวปัญหา คิดสำรวจใต้สวน
- 4.3.3 นิสัยการคิดที่ดีต้องสร้างคำอธิบาย และสร้างความเข้าใจ
- 4.3.4 นิสัยการคิดที่ดีต้องสร้างแผนงานและมีกลยุทธ์
- 4.3.5 นิสัยการคิดที่ดีต้องเป็นการใช้ความระมัดระวังทางสติปัญญา (ใช้สติปัญญา ระแวดระวัง) และแม่นยำถูกต้องแน่นอนเที่ยงตรง
- 4.3.6 นิสัยการคิดที่ดีต้องเพื่อถามหาสิ่งที่จะเกิดขึ้นและประเมินเชิงเหตุผล
- 4.3.7 นิสัยการคิดที่ดีต้องเป็นไปเพื่อเกิดการรู้จัก หรือคิดในสิ่งที่คิด

โครงสร้างของกระบวนการ GPAS

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551) นำเสนอโครงสร้างของ GPAS เป็นดังนี้

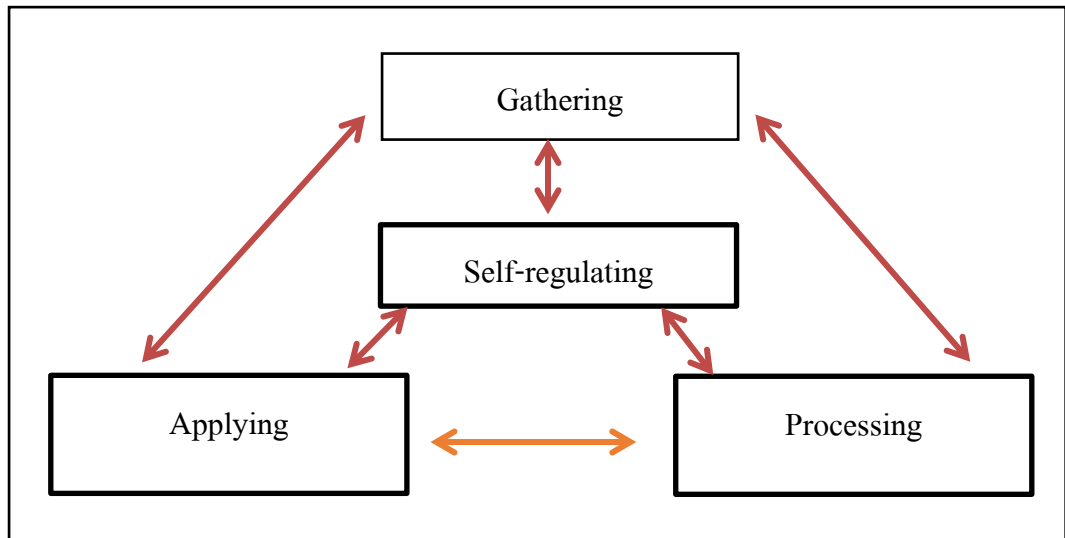
โครงสร้างทักษะกระบวนการ GPAS แบบที่ 1

- 1 Self-regulating การกำกับตนเอง
- 2 Applying การประยุกต์ใช้ความรู้
- 3 Processing การจัดการกระทำข้อมูล
- 4 Gathering การรวบรวมข้อมูล

แผนภาพที่ 2 โครงสร้างทักษะกระบวนการ GPAS แบบที่ 1
(ที่มาจาก ตาณิกา เงินฝรั่ง.2556:17)

ทั้ง 4 ทักษะกระบวนการคิดนี้เรียงลำดับเป็นลักษณะระดับคุณภาพ จากต่ำไปหาสูง แต่เมื่อพิจารณา Self-regulating การกำกับตนเองและเรียนรู้ได้เองนั้น ควรกำกับทบทวนตรวจสอบการดำเนินงานของตนเองได้ในทุกขั้นตอน จะทำให้งานพัฒนาขึ้นเพราะ มีการตรวจสอบปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา จึงนำไปสู่โครงสร้างที่ 2

โครงสร้างทักษะกระบวนการ GPAS แบบที่ 2

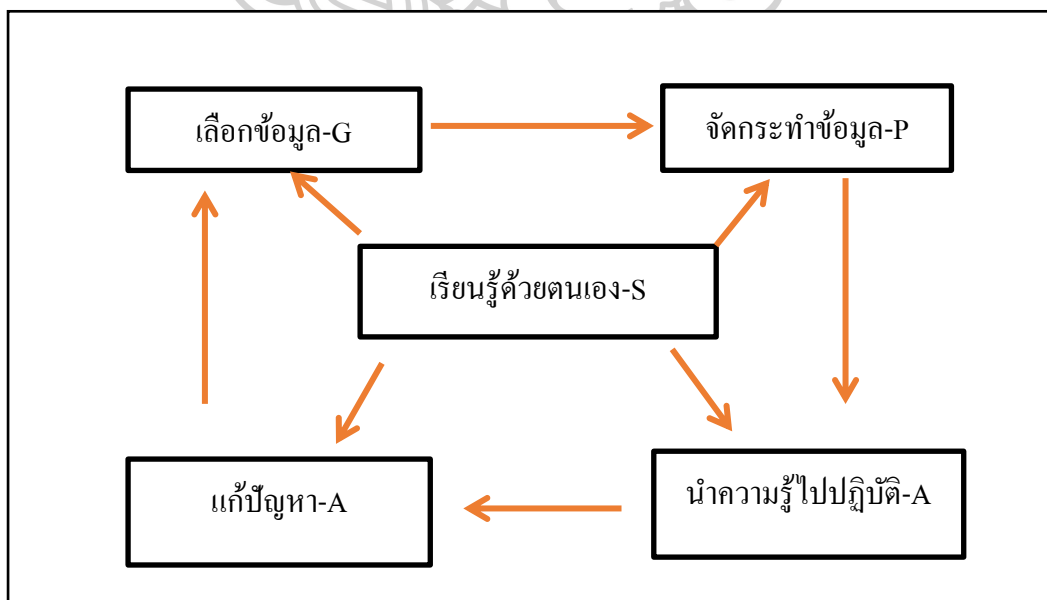

แผนภาพที่ 3 โครงสร้างทักษะกระบวนการ GPAS แบบที่ 2

(ที่มาจาก ตาณิกา เงินฝรั่ง.2556:18)

โครงสร้างที่สองนี้แสดงให้เห็นถึงกระบวนการกำกับ ทบวงการดำเนินงานของตนเอง เมื่อพบว่ายังไม่ดีสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้น จะเห็นได้จากหัวลูกศรที่สามารถย้อนกลับไปกลับมาได้

โครงสร้างทักษะกระบวนการ GPAS แบบที่ 3

แผนภาพที่ 4 โครงสร้างทักษะกระบวนการ GPAS แบบที่ 3

(ที่มาจาก ตาณิกา เงินฝรั่ง.2556:18)

การปฏิบัติตามขั้นตอน G P A ก็จะเป็นการปลูกฝัง S โดยอัตโนมัติ เมื่อฝึกบ่อยๆก็จะเกิดทักษะการคิดและมีนิสัยรักการคิดซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง

โครงสร้างนี้ได้รับคำชี้แนะจากที่ปรึกษาของโครงการ คือ โกวิท ประวาลพุกษ์ ว่าควรปรับให้นำไปใช้ได้ง่ายขึ้นเป็นวงจรครบกระบวนการ ดังนั้นในโครงสร้างนี้จึงเป็นขั้นตอนและจุดเน้นในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เริ่มต้นจากการที่ครูออกแบบการเรียนรู้ โดยครูต้องกำหนดว่านักเรียนควรสรุปความรู้จากเรื่องที่เรียนเป็นข้อความรู้ จากการเรียบเรียงความคิดของตนเองในการสรุปความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์หลักการ ทฤษฎี ที่เรียนรู้นั้น กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองเช่นนี้จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและเลือกข้อมูลสำคัญเกี่ยวข้องเป็น นำข้อมูลมาจัดกระทำ มาจัดข้อมูลเป็นกลุ่มเป็นหมวดหมู่จำแนก เพื่อให้ได้ความรู้ตามที่กำหนดไว้ จากนั้นนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ข้อสรุปที่ได้จากกระบวนการเหล่านี้ที่ตกผลึกภายในตัวของผู้เรียน จะกลายเป็นตัวตน เป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน เมื่อฝึกฝนเช่นนี้บ่อยครั้งจะนำไปสู่การเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดการเรียนรู้ตามขั้นตอนนี้ครูต้องฝึกโดยใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบทบทวนการคิด พูด ทำเสมอๆ เพื่อปรับปรุงงานในขณะดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น(ธฤทธิ์, 2552) ยังกล่าวอีกว่า จากโครงสร้างนี้จะเห็นได้ว่าขั้นตอนและจุดเน้นของ GPAS คือการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเสาะหาความรู้ด้วยตนเองและสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูกำหนดเป้าหมายที่เป็นงาน/ชิ้นงานที่เกิดจากการเรียนรู้ของนักเรียน แล้วออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายนั้นๆ

ขั้นที่ 2 นักเรียนลงมือศึกษาความรู้ เก็บรวบรวมข้อมูล เลือกข้อมูลสำคัญแล้วนำมาจัดกระทำเป็นหมวดหมู่ จำแนก เพื่อให้ผลงาน/ชิ้นงานตามที่ครูกำหนด

ขั้นที่ 3 นักเรียนเสนอแนวทางการนำความรู้ไปปฏิบัติหรือแก้ปัญหา บางกรณีอาจนำไปปฏิบัติจริงหรือแก้ปัญหาจริง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามแนวทางของกระบวนการ GPAS ผู้วิจัยได้เลือกโครงสร้างทักษะกระบวนการ GPAS แบบที่ 2 เพราะสามารถแสดงถึงกระบวนการทำงานได้อย่างชัดเจน เช่น ในการจัดการเรียนการสอนถ้าเนื้อหาใดที่ผู้เรียนไม่เข้าใจสามารถย้อนกลับมาทบทวนหรือปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ จะเห็นได้จากหัวลูกศรที่สามารถย้อนกลับไปได้ ผู้วิจัยสามารถสรุปขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดังนี้

3. ขั้นการรวบรวมข้อมูล (Gathering)

เริ่มจากการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้สังเกต สงสัย กระตุ้นความสนใจ ตระหนักในปัญหาตั้งสมมุติฐาน ตั้งข้อสงสัย กำหนดเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูล

4. ขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

เป็นการจัดกระทำข้อมูลโดยใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แผนภาพความคิดมาจัดความคิดให้เป็นระบบ เช่น การจำแนก จัดลำดับเชื่อมโยง และวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

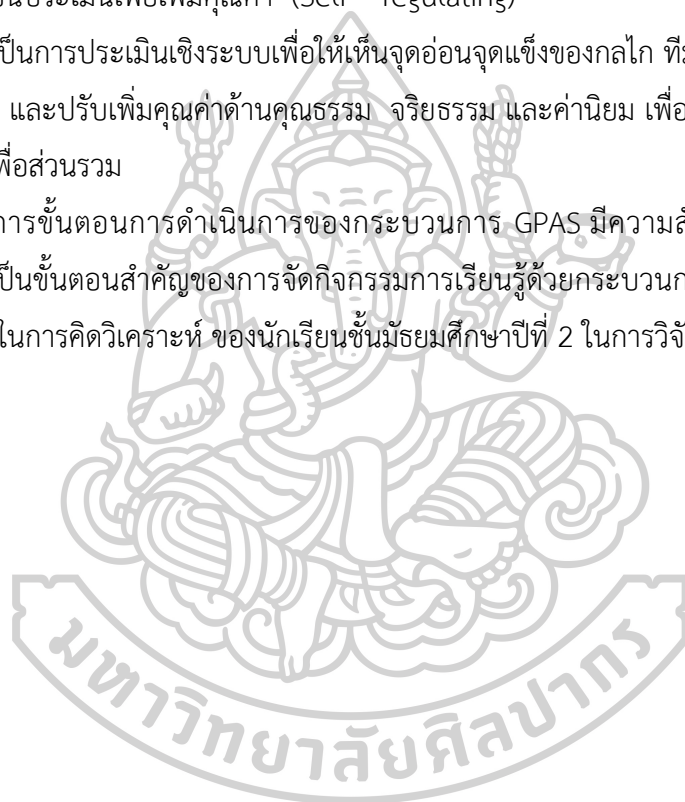
5. ขั้นปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying)

ลงมือปฏิบัติตามแผนงาน โดยมีการตรวจสอบเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดผลดีกว่าเดิมในแต่ละขั้นตอนสรุปเป็นความรู้ความคิดรวบยอด

6. ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self – regulating)

เป็นการประเมินเชิงระบบเพื่อให้เห็นจุดอ่อนจุดแข็งของกลไก ทีมงานและตนเอง เพื่อปรับปรุงแก้ไข และปรับเพิ่มคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เพื่อเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

จากการขั้นตอนการดำเนินการของกระบวนการ GPAS มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันซึ่งสามารถสรุปเป็นขั้นตอนสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการวิจัย ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

ขั้นตอนการสอน ด้วยกระบวนการ GPAS	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
ขั้นที่ 1 ขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering)	- กระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียน และเสนอปัญหาหรือ สถานการณ์ โดยครูเป็นผู้ตั้ง คำถามให้ผู้เรียนวิเคราะห์และ หาคำตอบด้วยตนเอง	- ค้นหาคำตอบ แสดงความ คิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลและ นำเสนอข้อมูล จากที่ครูตั้ง คำถาม
ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์และ สรุปความรู้ (Processing)	การฝึกผู้เรียนคิดวิเคราะห์ - ตั้งคำถามให้ผู้เรียนวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยการจำแนกข้อมูล เปรียบเทียบ จัดกลุ่มเรียงลำดับ โยงความสัมพันธ์ของเนื้อหา ข้อมูล	- นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจเพื่อเชื่อมโยง ข้อมูลด้วยการจำแนกข้อมูล เปรียบเทียบ จัดกลุ่ม เรียงลำดับโยงความสัมพันธ์ ของเนื้อหาข้อมูล
ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติ/ประยุกต์ ใช้ความรู้ (Applying)	- ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล เนื้อหา พร้อมกับบอกแนว ทางการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	- นำเสนอความสำเร็จของงาน ที่ปฏิบัติ อย่างเป็นขั้นตอน โดยสรุปเป็นความรู้ความคิด รวบยอด
ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินเพื่อเพิ่ม คุณค่า (Self – regulating)	- กระตุ้นให้ผู้เรียนประเมิน ความรู้ทักษะ เจตคติ ค่านิยมที่ ดีของตนเองซึ่งเกิดขึ้นจากการ ทำงานนั้น ให้นักเรียนบอกแนว ทางการนำความรู้ วิธีการ ทำงานกระบวนการแก้ปัญหา และค่านิยมที่ดีไปใช้ในชีวิตจริง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ส่วนรวม	- วิเคราะห์และประเมินตนเอง ว่าได้รับความรู้ใด เกิดทักษะ เกิดเจตคติและค่านิยมใด เพิ่มพูนขึ้นจากการทำงานนั้น และนำไปใช้ในชีวิตจริง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ส่วนรวม

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ความหมายของทักษะการคิด

นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่าความคิดไว้ดังนี้ (Atkinson, 1967) กล่าวว่า การคิดเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสมองอันเนื่องมาจากการใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งของ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง (Bruno, 1983) กล่าวว่า การคิดเป็นกระบวนการทางสมองที่ใช้สัญลักษณ์จินตภาพ ความคิดเห็น และความคิดรวบยอด แทนประสบการณ์ในอดีต ความเป็นไปได้ในอนาคต และความเป็นจริงที่ปรากฏ การคิดจึงทำให้คนเรามีกระบวนการทางสมองในระดับสูง กระบวนการเหล่านี้ได้แก่ ตรรกศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา จินตนาการ ความใส่ใจ เซาว์น ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และอื่นๆ (Matlin, 1992) กล่าวว่า การคิดเป็นกิจกรรมทางสมอง เป็นกระบวนการทางปัญญา ซึ่งประกอบด้วย การสัมผัส การรับรู้ การรวบรวม การจำ การรื้อฟื้นข้อมูลเก่าหรือประสบการณ์ โดยที่บุคคลนำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เก็บไว้เป็นระบบ การคิดเป็นการจัดรูปแบบของข้อมูลข่าวสารใหม่กับข้อมูลเก่า ผลจากการจัดสามารถแสดงออกมาภายนอกให้ผู้อื่นรับรู้ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ “การคิดเป็นกลไกของสมองที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ใช้ในการสร้างแนวความคิดรวบยอด ด้วยการจำแนกความแตกต่างการจัดกลุ่มและการกำหนดชื่อเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ได้รับ กระบวนการที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล รวมถึงการสรุปอ้างอิงด้วยการจำแนกรายละเอียด การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งข้อมูลที่นำมาใช้อาจจะเป็นความจริงที่สัมผัสได้ หรือเป็นเพียงจินตนาการที่ไม่อาจสัมผัสได้ ตลอดจนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการนำกฎเกณฑ์ต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสม การคิดเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการที่สมองถูกรบกวนจากสิ่งแวดล้อม สังคมรอบตัว และประสบการณ์ดั้งเดิมของมนุษย์

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการคิดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองที่ใช้สัญลักษณ์หรือภาพแทนสิ่งของ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ โดยมีการจัดระบบความรู้ ข้อมูล ซึ่งเป็นประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ผลจากการจัดระบบสามารถ แสดงออกได้หลายลักษณะ เช่น การให้เหตุผลการแก้ปัญหาต่าง ๆ เนื่องจากการคิดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมอง เราจึงควรที่จะทราบเกี่ยวกับสมอง เช่นโครงสร้างทางสมอง และพิจารณาว่ามีความสัมพันธ์กับการคิดในลักษณะใดบ้าง

ความหมายของการคิดวิเคราะห์

นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่าความคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) ให้ความหมายคำว่า “คิด” หมายความว่า ทำให้ปรากฏเป็นรูปหรือประกอบให้เป็นรูปหรือเป็นเรื่องขึ้นในใจ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง คาดคะเนคำนวณ มุ่ง จงใจ ตั้งใจ ส่วนคำว่า “วิเคราะห์” มีความหมายว่าใคร่ครวญ แยก ออกเป็นส่วนๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้ ดังนั้นคำว่า คิดวิเคราะห์ จึงมีความหมายว่าเป็นการใคร่ครวญ ตรึกตรองอย่างละเอียดรอบคอบแยกเป็นส่วนๆ ในเรื่องราวต่างๆ อย่างมีเหตุผล โดยหาจุดเด่น จุดด้อยของเรื่องนั้นๆ และเสนอแนะสิ่งที่เหมาะสมอย่างมีความเป็นธรรมและเป็นไปได้ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการคิดวิเคราะห์จึงสามารถกระทำได้ โดยการฝึกทักษะการคิดและให้นักเรียนมีโอกาสได้คิดวิเคราะห์ สามารถเสนอความคิดของตนและอภิปรายร่วมกัน ในกลุ่มอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยครูและนักเรียนต่างยอมรับเหตุผลและความคิดของแต่ละคน โดยเชื่อว่า ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

(เจริญวงศ์ศักดิ์, 2553) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่าเป็น ความสามารถในการจำแนกแจกแจงและแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือ เรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งอาจจะเป็น วัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิง เหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น

(ส. ม. แ. มูลคำ, 2552) ให้ความหมายของการวิเคราะห์และการคิดวิเคราะห์ว่าการ วิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง การจำแนก แยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็น ส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่า มีองค์ประกอบย่อย ๆ อะไรบ้าง ทำมาจากอะไร ประกอบขึ้นมาได้ อย่างไรและมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร การคิดวิเคราะห์ (Analytical thinking) หมายถึงความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะเป็น วัตถุสิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบ เหล่านั้น เพื่อค้นหา สภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

(Marzano, 2001) อ้างถึงใน กวี โพธิ์สุธา, 2557:13) ทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นความหมายในการใช้เหตุผล และความละเอียดถี่ถ้วน ในการจำแนกแยกแยะสิ่งต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยทักษะ 5 ประเภท ตามแนวคิดของมาร์ซาโน ได้แก่ 1.) ทักษะการจำแนกเป็นทักษะในการจำแนกส่วนย่อยต่างๆทั้งเหตุการณ์ เรื่องราววิงของออกเป็นส่วนย่อยๆให้เข้าใจง่ายอย่างมีหลักเกณฑ์ สามารถบอกรายละเอียดของสิ่งของต่างๆได้ 2.) ทักษะการจัดหมวดหมู่เป็นความสามารถในการจัดประเภท จัดลำดับกลุ่มของสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกันโดยยึดโครงสร้างลักษณะ หรือคุณสมบัติที่เป็นประเภทเดียวกัน 3.) ทักษะการเชื่อมโยง เป็นความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ ว่าสัมพันธ์กันอย่างไร 4.) ทักษะการสรุปความเป็นความสามารถในการจับประเด็น และสรุปผลจากสิ่งที่กำหนดให้ได้ 5.) ทักษะการประยุกต์เป็นความสามารถในการนำความรู้หลักการ และ

ทฤษฎีมาใช้ในสถานการณ์ต่างๆสามารถคาดการณ์ กะประมาณ พยากรณ์ ขยายความ คาดเดาสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

(Bloom, 1961)อ้างถึงใน นกัศวรณ จงสอน, 2556 : 47-48) การคิดวิเคราะห์ หมายถึงความสามารถในการจำแนกแยกแยะข้อมูลที่สมบูรณ์ออกเป็นส่วนย่อยๆ เป็นหมวดหมู่ รวมถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันและทำให้ทราบถึงความสำคัญและความสัมพันธ์ของส่วนย่อยๆที่จำแนกสาเหตุ และความสำคัญทั้งปวงของเรื่องๆนั้น

(Ennis, 1985) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ เป็นการประเมินข้อความได้ถูกต้อง เป็นการคิดแบบตรรกะตรงและมีเหตุผล เพื่อการตัดสินใจก่อนที่จะเชื่อหรือก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ

(E.M, 1964) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า เป็นสิ่งที่เกิดจากส่วนประกอบของทัศนคติ ความรู้และทักษะ โดยทัศนคติเป็นการแสดงออกทางจิตใจต้องการสืบค้นปัญหาที่มีอยู่ ความรู้จะเกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลในการประเมินสถานการณ์การสรุปความอย่างเที่ยงตรงและการเข้าใจในความเป็นนามธรรม ส่วนทักษะจะประยุกต์รวมอยู่ในทัศนคติและความรู้

(สำราญ, 2558) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า การคิด วิเคราะห์คือ การรู้จักพิจารณา ค้นหาใคร่ครวญ ประเมินค่าโดยใช้เหตุผลเป็นหลักในการหา ความสัมพันธ์เชื่อมโยง หลอหลอมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์แบบอย่างสมเหตุสมผล ก่อนที่จะตัดสินใจ

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2555) ให้ความหมายของการคิด วิเคราะห์ว่าเป็นการระบุเรื่องหรือปัญหา จำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่ม อย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลหรือ หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอในการตัดสินใจ/แก้ปัญหา/คิดสร้างสรรค์

สรุปได้ว่าทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการพิจารณาไตร่ตรองแก้ปัญหาที่แม่นยำมีความละเอียดในการจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างชำนาญ โดยการหาหลักฐานที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงหรือข้อมูลที่นำเชื่อถือมาสนับสนุนหรือยืนยันเพื่อพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจเชื่อ ทักษะการคิดวิเคราะห์สามารถวัดได้ 3 ด้านได้แก่ 1.) วิเคราะห์ความสำคัญหรือวิเคราะห์เนื้อหาของสิ่งต่างๆ หมายถึง การแยกแยะสิ่งที่กำหนดมาว่าอะไรสำคัญ อะไรจำเป็นหรือมีบทบาทที่สุด ตัวไหนเป็นเหตุ ตัวไหนเป็นผล จัดเป็นชนิดใดหรือลักษณะใด เพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น 2.) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาว่าความสำคัญย่อยๆ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นเกี่ยวพันกันอย่างไร 3.) วิเคราะห์หลักการหมายถึง การค้นหาโครงสร้างของระบบของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว และการกระทำต่างๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นรวมกันจนดำรงสภาพเช่นนั้นอยู่ได้เนื่องจากอะไร โดยยึดอะไรเป็นหลักแกนกลางมีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง มีเทคนิคอย่างไร

ความหมายของทักษะการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จะมีความสามารถด้านอื่น ๆ เหนือกว่าบุคคลอื่น ๆ ทั้ง ทางด้านสติปัญญาและการดำเนินชีวิต การคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด เป็น ทักษะที่ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ซึ่งประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ คือ การสังเกต การ เปรียบเทียบ การคาดคะเนและการประยุกต์ใช้ การประเมิน การจำแนกแยกแยะประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุปผลเชิงเหตุผล การศึกษาหลักการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจด้วยเหตุผล ทักษะการคิดวิเคราะห์ จึงเป็นทักษะ การคิดระดับสูง ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการคิดทั้งหมด ทั้งการคิดวิจารณ์ และการคิดแก้ปัญหา

(ส. ม. แ. มูลคำ, 2552) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์จะเกิดขึ้นเมื่อเราต้องการทำความเข้าใจ โดยการพยายามตีความข้อมูลที่ได้รับ เมื่อเกิดข้อสงสัยสมองจะพยายามคิดหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล มาอธิบายถึงเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น หรือเพื่อประเมิน สิ่งต่างๆ ที่ต้องตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมหรือเมื่อต้องการเห็นภาพรวมทั้งหมด นอกจากนั้น ยังได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง การจำแนก แยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใด สิ่งหนึ่งออกเป็นส่วนๆ เพื่อค้นหาว่ามีองค์ประกอบย่อย ๆ อะไรบ้าง ทำมาจากอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไรและมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไรและกล่าวโดยสรุปว่าการคิด วิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่ง หนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ ดังนั้น การคิดวิเคราะห์ จึงมีความสำคัญต่อการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่ง หนึ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่ามีองค์ประกอบย่อย ๆ อะไรบ้าง มีความสอดคล้องและสัมพันธ์

(Bloom, 1961)อ้างถึงใน นภัสวรรณ จงสอน, 2556 : 47-48) ได้กล่าวถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วยทักษะ 3 ด้านดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหาของสิ่งต่างๆ (Analysis of Element) เป็นความสามารถในการแยกแยะได้ว่า สิ่งใดจำเป็นสิ่งใดสำคัญ สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุดประกอบด้วย
  - 3.1 วิเคราะห์ชนิด เป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งนั้น เหตุการณ์นั้นๆ จัดเป็นชนิดใด ลักษณะใด เพราะเหตุใด เช่นข้อความนี้ (ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว) เป็นข้อความชนิดใด ม้าน้ำเป็นพืชหรือเป็นสัตว์
  - 3.2 วิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งใดสำคัญ สิ่งใดไม่สำคัญ เป็นการค้นหาสาระสำคัญ ข้อความหลัก ข้อสรุป จุดเด่น จุดด้อย ของสิ่งต่างๆ เช่นสาระสำคัญของเรื่องนี้ คืออะไร สิ่งสำคัญที่สุด สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุดในสถานการณ์นี้

3.3 วิเคราะห์เลขคณิต เป็นการมุ่งค้นหาสิ่งที่แอบแฝงซ่อนเร้น หรืออยู่เบื้องหลังจากสิ่งที่เห็น ซึ่งมีได้บ่งบอกตรงๆ แต่มีร่องรอยของความจริงซ่อนเร้นอยู่ เช่นภาพนี้หมายถึงใคร ข้อความนี้หมายถึงใครหรือสถานการณ์ใด เรื่องนี้ควรยกย่องหรือตำหนิใคร เรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร ผู้เขียนมีความเชื่ออย่างไร

4. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationship) เป็นการค้นหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ว่ามีอะไรสัมพันธ์กัน สัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไร สัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด สอดคล้องหรือขัดแย้งกัน

4.1 วิเคราะห์ชนิดของความสัมพันธ์ มุ่งให้คิดว่าเป็นความสัมพันธ์แบบใด มีสิ่งใดสอดคล้องกันหรือไม่สอดคล้องกัน มีสิ่งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ และมีสิ่งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ มีข้อความใดมีสิ่งใดไม่สมเหตุสมผล เพราะอะไรค่ากล่าวใดสับสนผิด การตัดสินใจการกระทำอะไรไม่ถูกต้อง สองสิ่งนี้เหมือนกันอย่างไร หรือแตกต่างกันอย่างไร

4.2 วิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ สิ่งใดเกี่ยวข้องมากที่สุด สิ่งใดเกี่ยวข้องน้อยที่สุด สิ่งใดสัมพันธ์กับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวมากที่สุด การเรียนลำดับมากน้อยของสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เรียงลำดับความรุนแรง จำนวน

4.3 วิเคราะห์ขั้นตอนของความสัมพันธ์ เมื่อเกิดสิ่งนี้แล้วเกิดผลลัพธ์อะไรมาบ้างตามลำดับ การเรียงลำดับของเหตุการณ์ วงจรของสิ่งต่างๆ สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอน ผลสุดท้ายจะเป็นอย่างไร เช่น วงจรของสัตว์

4.4 วิเคราะห์จุดประสงค์และวิธีการ การกระทำแบบนี้ทำเพื่ออะไร การทำบุญตักบาตร(สุขใจ) เมื่อทำอย่างนี้แล้วจะเกิดผลสัมฤทธิ์อะไร ทำอย่างนี้มีเป้าหมายอะไร

4.5 วิเคราะห์สาเหตุและผล สิ่งใดเป็นสาเหตุของเรื่องนี้ หากไม่ทำอย่างนี้ผลจะเป็นอย่างไร ข้อความใดเป็นเหตุผลแก่กันหรือขัดแย้งกัน

4.6 วิเคราะห์แบบความสัมพันธ์ไปในรูปอุปมาอุปไมย เช่น บินเร็วเหมือนนก ระบบประชาธิปไตยเหมือนกับระบบการทำงานของร่างกาย

5. การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ (Analysis of Organization Principles) หมายถึง การค้นหาโครงสร้างเชิงระบบเรื่องราว สิ่งของและการทำงานต่างๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นดำรงอยู่ในสภาพเช่นนั้นเนื่องจากอะไร มีอะไรเป็นแกนหลัก มีหลักการอย่างไร มีเทคนิคอะไรหรือยึดถือคติใด มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง การคิดวิเคราะห์หลักการเป็นการคิดวิเคราะห์ที่ถือว่ามีความสำคัญที่สุด การที่จะวิเคราะห์เชิงหลักการได้ดี จะต้องมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดีเสียก่อน เพราะผลจากความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ จะทำให้สามารถสรุปเป็นหลักการได้ ประกอบด้วย

5.1 วิเคราะห์โครงสร้าง เป็นการค้นหาของโครงสร้างของสิ่งต่างๆ เช่น การทำวิจัยมีกระบวนการทำงานอย่างไร สิ่งนี้บ่งบอกถึงความคิดหรือเจตนาอะไร คำกล่าวนี้มีลักษณะอย่างไร (เชิญชวน โฆษณาชวนเชื่อ) โครงสร้างของสังคมไทยเป็นอย่างไร ส่วนประกอบของสิ่งนี้มีอะไรบ้าง

5.2 วิเคราะห์หลักการ เป็นการแยกแยะเพื่อค้นหาความจริงของสิ่งต่างๆ แล้วสรุปเป็นคำตอบหลักได้ หลักการของเรื่องนี้ว่าเป็นอย่างไร เหตุใดความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงไม่มีท่าจะยุติลงได้ หลักการในการสอนของครูควรเป็นอย่างไร

ทักษะการคิดวิเคราะห์ดังที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า บลูม (Bloom) ได้กล่าวถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วยทักษะ 3 ด้านคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหาของสิ่งต่างๆ ทักษะการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ

องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

(ส. มูลคำ, 2550) จำแนกลักษณะการคิดวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นความสามารถในการหาส่วนประกอบที่สำคัญของสิ่งของหรือเรื่องราวต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบของพืช สัตว์ ข้าว ข้อความ หรือ เหตุการณ์ เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญต่าง ๆ โดยการระบุความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลหรือความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง ซึ่งในหนังสือเล่มนี้จะนำเสนอการ วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลไว้ 14 ประการ

3. การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักความสัมพันธ์ส่วนสำคัญในเรื่องนั้น ๆ ว่าสัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด เช่น การให้ผู้เรียนค้นหาหลักการของเรื่อง การระบุจุดประสงค์ของผู้เรียน ประเด็นสำคัญของเรื่อง เทคนิคที่ใช้ในการจูงใจผู้อ่าน และ รูปแบบของภาษาที่ใช้ เป็นต้น สรุปได้ว่า ลักษณะของการคิดวิเคราะห์ทั้ง 3 ลักษณะ เป็นลักษณะที่แยกเป็นหลักๆ ให้เห็นถึงความชัดเจนในการคิดวิเคราะห์ของเรื่องราวต่าง ๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ลักษณะของสิ่งของต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการคิดวิเคราะห์ เช่น วิเคราะห์วัตถุ วิเคราะห์สถานการณ์ วิเคราะห์บุคคล วิเคราะห์ข้อความ วิเคราะห์ข่าว วิเคราะห์สารเคมี เป็นต้น สรุปได้ว่า ในการ วิเคราะห์จะวิเคราะห์ทั้งข้อมูลเชิงกายภาพ เชิงรูปธรรม และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงนามธรรม โดยเฉพาะความสามารถการคิดวิเคราะห์หรือทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นทักษะที่สามารถพัฒนาได้จากประสบการณ์อันหลากหลายและบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียน กิจกรรมที่ครูควรจัดให้ผู้เรียนจะอยู่ในรูปแบบการตั้งคำถาม การสังเกต การสืบค้น การ ทำนาย เนื่องจากการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะการคิดระดับสูง

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548) กล่าวว่า องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย

1. การตีความ ความเข้าใจ และให้เหตุผลแก่สิ่งที่ต้องการวิเคราะห์เพื่อแปลความของสิ่งนั้นขึ้นกับความรู้ประสบการณ์และค่านิยม

2. การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์

3. การช่างสังเกต สงสัย ช่างถาม ขอบเขตของคำถาม ที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงวิเคราะห์จะยึดหลัก 5 W 1 H คือ ใคร (Who) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How)

4. การหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (คำถาม) ค้นหาคำตอบได้ว่า อะไรเป็นสาเหตุให้เรื่องนั้นเชื่อมกับสิ่งนี้ได้อย่างไร เรื่องนี้ใครเกี่ยวข้อง เมื่อเกิดเรื่องนี้ส่งผลกระทบอย่างไรมีองค์ประกอบใดบ้างที่นำไปสู่สิ่งนั้น มีวิธีการ ขั้นตอนการทำให้เกิดสิ่งนี้อย่างไร มีแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างไรบ้าง ถ้าทำเช่นนี้จะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต ลำดับเหตุการณ์นี้ดูว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรเขาทำสิ่งนี้ได้ได้อย่างไร สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างไร การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการที่ใช้ปัญญา หรือใช้ความคิด นำพฤติกรรม ผู้ที่คิดวิเคราะห์เป็น จึงสามารถใช้ปัญญานำชีวิตได้ในทุกๆ สถานการณ์ เป็นบุคคลที่ไม่โลกไม่เห็นแก่ตัวไม่ยึดเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง มีเหตุผล ไม่มีอคติ มีความยุติธรรม และพร้อมที่จะสร้างสันติสุขในทุกโอกาส การคิดวิเคราะห์จะต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญสองเรื่อง คือ เรื่องความสามารถในการให้เหตุผลอย่างถูกต้องกับเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อใช้ในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งทั้งสองเรื่องมีความสำคัญต่อการคิดวิเคราะห์เป็นอย่างยิ่ง (สุธารัตน์, 2547)

ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์

(เจริญวงศ์ศักดิ์, 2553) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ ไว้ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา
2. ช่วยให้คำนึงถึงความสมเหตุสมผลของขนาดกลุ่มตัวอย่าง
3. ช่วยลดการอ้างประสบการณ์ส่วนตัวเป็นข้อสรุปทั่วไป
4. ช่วยขุดค้นสาระของความประทับใจครั้งแรก
5. ช่วยตรวจสอบการคาดคะเนบนฐานความรู้เดิม
6. ช่วยวินิจฉัยข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ส่วนบุคคล
7. เป็นพื้นฐานการคิดในมิติอื่นๆ
8. ช่วยในการแก้ปัญหา
9. ช่วยในการประเมินและตัดสินใจ
10. ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สมเหตุสมผล
11. ช่วยให้เข้าใจแจ่มกระจ่าง

(ส. มูลคำ, 2547) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้เรารู้ข้อเท็จจริงรู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมา เป็นไปของเหตุการณ์ต่างๆ รู้ว่า เรื่องนั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง เพื่อเป็นฐานความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง
2. ช่วยให้เราสามารถตรวจสอบความสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ปรากฏ ไม่ด่วนสรุปตาม อารมณ์ความรู้สึกหรืออคติ
3. ช่วยให้เราไม่ด่วนสรุปสิ่งใดง่ายๆ แต่สื่อสารตามความเป็นจริง ไม่หลงเชื่อข้ออ้าง ที่เกิดจากตัววัตถุเพียงอย่างเดียว
4. ช่วยในการพิจารณาสาระสำคัญอื่น ๆ ที่ถูกบิดเบือนไปจากความประทับใจใน ครั้งแรก เป็นการมองอย่างครบถ้วนในแง่มุมอื่น ๆ ที่มีอยู่
5. ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต หาความแตกต่างของสิ่งที่ปรากฏอย่าง สมเหตุสมผล
6. ช่วยให้เราหาเหตุผลที่สมเหตุสมผลให้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง สามารถประเมินสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสมจริง
7. ช่วยประมาณการความน่าจะเป็น โดยสามารถใช้ข้อมูลพื้นฐานที่มีการวิเคราะห์ ร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ของสถานการณ์นั้นช่วยให้คาดการณ์ความน่าจะเป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผลจากที่ กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความจำเป็นและความสำคัญ ของการคิดวิเคราะห์ เป็นการช่วยในการ แก้ปัญหาทำให้ได้ข้อเท็จจริง ความเป็นมา เป็นไปของเหตุการณ์ สามารถพิจารณาได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นมี สาเหตุจากอะไร ทำให้การพิจารณา เรื่องราวเป็นลำดับขั้นตอน การคิดวิเคราะห์ช่วยให้สามารถ แก้ปัญหา ประเมินและตัดสินใจ และสรุป ข้อมูลต่างๆที่ได้รับรู้อย่างสมเหตุสมผล

ตารางที่ 4 ตารางสังเคราะห์ความหมายของการคิดวิเคราะห์

ความหมายของการคิดวิเคราะห์	นักการศึกษาไทย					นักการศึกษาต่างประเทศ				ผู้วิจัย
	ราชบัณฑิตยสถาน	เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์	สุวิทย์ มูลคำ	ชาตรี สำราญ	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	Ennis	Watsan and Glaser	มาร์ชา โน	บลูม	
1. กระบวนการทำงานของสมองที่ทำให้เกิดปัญญา เป็นการใคร่ครวญไตร่ตรองพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ	√	√		√	√	√	√	√	√	√
2. ความสามารถในการจำแนกแจกแจงและแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ออกเป็นส่วนๆ และมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
3. มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ 3 ด้าน ดังนี้ - วิเคราะห์ความสำคัญ - วิเคราะห์ความสัมพันธ์ - วิเคราะห์หลักการ		√	√		√		√	√	√	√

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง กระบวนการทำงานของสมองที่ทำให้เกิดปัญญา ไตร่ตรองพิจารณาอย่างละเอียด เพื่อทำการจำแนกแยกแยะ และแจกแจงองค์ประกอบต่างๆของข้อมูลออกให้เป็นส่วนย่อยๆ เป็นการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในเหตุการณ์ต่างๆ การประเมินผล หรือสรุปใจความสำคัญของสิ่งนั้นๆ เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น สามารถวัดได้ 3 ด้านได้แก่ 1.) วิเคราะห์ความสำคัญ 2.) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ 3.) วิเคราะห์หลักการ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Bloom อ้างถึงใน ลักษณะ สิริวัฒน์ (2549:73) ที่กล่าวว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึงรูปแบบความสามารถในการแยกแยะเพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์เรื่องราว หรือเนื้อหาต่างๆประกอบด้วยอะไรบ้าง มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผลและเป็นเหตุอย่างนั้นอาศัยหลักอะไร ความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบ่งแยกประเด็นสำคัญออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4. วิเคราะห์ความสำคัญหรือวิเคราะห์เนื้อหาของสิ่งต่างๆ หมายถึงการแยกแยะสิ่งที่กำหนดมาให้ว่าอะไรสำคัญ หรือจำเป็นหรือมีบทบาทที่สุด ตัวไหนเป็นเหตุ ตัวไหนเป็นผล
5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาว่าความสำคัญย่อยๆ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นเกี่ยวพันกันอย่างไร
6. วิเคราะห์หลักการ หมายถึง การค้นหาโครงสร้างของระบบของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว และการกระทำต่างๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นรวมกันจนดำรงสภาพเช่นนั้นอยู่ได้เนื่องจากอะไร โดยยึดอะไรเป็นหลักแกนกลางมีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง มีเทคนิคอย่างไร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

(เงินฝรั่ง, 2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การฝึกทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้กระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจุฬาลักษณ์ จังหวัดพะเยา จำนวน 30 คน การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อฝึกทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้กระบวนการ GPAS และประเมินทักษะการเขียนเรียงความหลังการสอน ทำการเลือกกลุ่มประชากรแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้กระบวนการ GPAS จำนวน 10 แผน แบบทดสอบทักษะการเขียนเรียงความ จำนวน 10 ชุด และแบบประเมินทักษะการเขียนเรียงความตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการฝึกทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้กระบวนการ GPAS ของ

นักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 80.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่าผลการฝึกทักษะการเขียนเรียงความในแผน การจัดการเรียนรู้ที่ 1, ที่ 3 และที่ 4 อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 และ 5-10 ผลการฝึกอยู่ในระดับดี (2) ผลการประเมินทักษะการเขียนเรียงความหลังการสอนโดยใช้กระบวนการ GPAS ของนักเรียน โดยรวมมีทักษะการเขียนเรียงความอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผลการฝึกทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้กระบวนการGPAS ของนักเรียนอยู่ในระดับดีทั้งหมด ยกเว้นจุดประสงค์ข้อที่ 2 เกี่ยวกับความชัดเจนของวัตถุประสงค์อยู่ในระดับพอใช้

(ป้อมแดง, 2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิลักษณะของ ภูมิภาคต่างๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1.) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาสังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2.) เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาค ต่างๆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs 3.) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาค เรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2557 โรงเรียนอนุบาลน้องหญิง จำนวน 31 คน ผลการวิจัยพบว่า 1.) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.56 2.) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนน เฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3.) ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs มีค่าความพึงพอใจ เท่ากับ 4.457 อยู่ในระดับมาก

(แดงประเสริฐ, 2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการเขียนสรุปความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการเขียนสรุปความที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองวัลย์เปரியงวิทยา จำนวน 38 คน จังหวัดสุพรรณบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการเขียนสรุปความ และแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่า

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่า (t-test) ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า 1)ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและเรียนหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ที่กำหนดไว้ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus สูงกว่าก่อนเรียนโดยนักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ด้านกรวิเคราะห์เนื้อหาวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์หลักการอยู่ในระดับดีและทักษะการคิดวิเคราะห์ด้านการวิเคราะห์ความสำคัญอยู่ในระดับพอใช้

(เทพรัตน์, 2554) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้กรณีตัวอย่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างหาประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75/75 ทดลองใช้ ศึกษาความพึงพอใจจากการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้กรณีตัวอย่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 ผลการศึกษาพบว่า 1)ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ทุกชุด โดยที่ชุด 1 มีประสิทธิภาพ 81.00/79.33 ชุดที่ 2 78.33/75.33 ชุดที่ 3 78.67/78.00 ชุดที่ 4 76.67/75.33 ชุดที่ 5 79.00/77.67 นักเรียนที่เรียนโดยชุดกิจกรรมมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 และ 3) นักเรียนที่ความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก

มโนthy ชูพรหม (2554:107-118, อ้างถึงใน กวี โพธิ์สุธา,2557:105) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การคิดวิเคราะห์ และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบตกผลึก ร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก ร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2)เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3)เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึก ร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 4) เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5)เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตก

ผลิตร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลิตร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิก สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลิตร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิกสูงกว่าก่อนเรียน 4) การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลิตร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิกสูงกว่าการใช้เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลิตร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิกมีความคงทนในการเรียนรู้นานกว่า

(คชเศียร, 2554) อ้างถึงใน กวี โพธิ์สุธา, 2557:106) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง จังหวัดเชียงราย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนากิจกรรมโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ได้แผนกิจกรรม ที่มีคุณภาพ จำนวน 5 แผน คือ แผนกิจกรรมที่ 1 เรื่อง โครงสร้างทางสังคม กรจัดเถลา และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม แผนกิจกรรมที่ 2 เรื่อง พลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก แผนกิจกรรมที่ 3 เรื่อง การประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และเลือกเสนอแนวทางพัฒนา แผนกิจกรรมที่ 4 เรื่อง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเลือกรับวัฒนธรรมสากล แผนกิจกรรมที่ 5 เรื่อง การตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ ผลการประเมินแผนกิจกรรมนี้มีดังนี้ แผนกิจกรรมที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74 แผนกิจกรรมที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 แผนกิจกรรมที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 แผนกิจกรรมที่ 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 แผนกิจกรรมที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 สรุปได้ว่า แผนกิจกรรมทั้ง 5 แผน สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมได้

(บุชาพิมพ์, 2551) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดห้วยจรเข้วิทยาคม วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย 2) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน 3) เพื่อศึกษาด้านความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ กลุ่มตัวอย่างที่นำมาทำการวิจัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนวัดห้วยจรเข้วิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1)แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย 3)แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการ

เรียนสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดี

(ทรัพย์พลับ, 2553) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรทวารวดี และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดกิจกรรมนอกสถานที่ วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการวิจัย 1) เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องอาณาจักรทวารวดี 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่นำมาทำการวิจัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 (เขavnปรีชาอุทิศ) อำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมนอกสถานที่ 2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่องอาณาจักรทวารวดี 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมนอกสถานที่ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างเรียน โดยใช้กิจกรรมศึกษา นอกสถานที่ มีค่าร้อยละ 72.80 อยู่ในระดับพอใช้ และหลังเรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมนอกสถานที่ มีค่าร้อยละ 79.50 อยู่ในระดับดี ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70

(อุคชา, 2555) ได้ศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง อยู่อย่างพอเพียง รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การสอนแบบโครงงานร่วมกับรูปแบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ (5Es) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง อยู่อย่างพอเพียง โดยใช้การสอนแบบโครงงานร่วมกับรูปแบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้(5Es) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 แผน 8 ชั่วโมง กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้คือ กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานร่วมกับ 5Es โดยใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ เป็นใบงาน วิดีทัศน์และภาพยนตร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบโครงงานร่วมกับรูปแบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้(5Es) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนแตกต่างจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบโครงงานร่วมกับรูปแบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้(5Es) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนแตกต่างจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

(สวนกัน, 2556) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ของเด็กปฐมวัยผลการวิจัยพบว่า 1. เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็ก ปฐมวัยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เท่ากับ 84.12/83.70 2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็ก ปฐมวัย หลังได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษา สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ ด้วยเกมการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .013.

ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยต่อ เกมการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากโดยการวัดประสบการณ์ด้วย เกมการศึกษา

งานวิจัยต่างประเทศ

(Goodman R.I., 1990) ได้รวบรวมการฝึกปฏิบัติพัฒนาการคิดวิเคราะห์ และส่งเสริมการ แสดงออก โดยผ่านการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับ 2-6 ที่มีความคิดและทักษะการจัดระบบต่ำ จำนวน 6 คน โดยใช้ครูทำการฝึก 3 คนและมีครู 1 คนเป็นผู้ให้คำแนะนำในการใช้เทคนิค ระดมสมอง การกำหนดโครงร่างการใช้เรื่องราวจากการคิดวิเคราะห์ ตัวอย่างการเขียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีการปรับปรุงการเขียนของตนในทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อได้รับการ ฝึกอย่างมีโครงสร้าง และแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสอนนักเรียนที่ประสบความสำเร็จ ความ ยากลำบากในการเขียน โดยการสอนที่ละขั้นนอกจากนี้ นักเรียนยังได้เรียนรู้ที่จะคิดอย่างมีระบบ และ มีการวางแผนมากขึ้น

(Cheshire, 2003, อ้างถึงใน ไกรวิท วงศ์อำมาตย์, 2551: 72-73) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เกม หมวกการคิดหกใบของ เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน ช่วยการคิดวิเคราะห์และผลกระทบในการดูแลผู้ป่วย ไม่ให้เกิดอาการรุนแรง การวิจัยนี้อธิบายการใช้เกมการคิดสร้างสรรค์ เพื่อประโยชน์ในการ คิดวิเคราะห์ และผลกระทบต่อคุณภาพในการศึกษา วิธีการดูแลรักษาเพื่อไม่ให้เกิดอาการรุนแรง ความสำคัญของการฝึกหัดในหลักสูตรพยาบาล เป็นรูปแบบการศึกษาที่มีความเป็นไปได้ และมี ประโยชน์ ผู้วิจัยเป็นครูผู้ทำการสอนในหลักสูตรพยาบาล พบว่า มีรูปแบบหลายรูปแบบที่มีทั้งความ ง่าย และความซับซ้อนค่อนข้างมากในการฝึกหัดเพื่อทำการรักษาพยาบาล เกมหมวกการคิดหกใบนี้ เป็นเทคนิคของเอ็ดเวิร์ด เดอ โบโร เป็นวิธีการที่มีความหลากหลายของประเภทในการคิด และเมื่อ นำมาใช้จะสามารถช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์มากขึ้น

(Burkhart, 2006, อ้างถึงใน ไกรวิท วงศ์อำมาตย์, 2551: 73) ได้ศึกษาการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับ การวิเคราะห์ในการคิด: การพัฒนาทักษะการคิด ในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นชั้นที่มีความสำคัญ ซึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า 1 ใน 3 ของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายต้องหยุดพักการเรียนในการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย และ 1 ใน 3 จบ การศึกษาโดยไม่มีทักษะที่จำเป็นในการประสบความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งพบว่ามีนักเรียนที่จบ การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ดังนั้นการวิจัยนี้จึงมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนา และปรับปรุง หลักสูตรใน การสอน ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า เพศที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน การเรียนรู้ด้านการใช้ภาษา และความสามารถในการแก้ไขปัญหา ซึ่งการสอนในโรงเรียนควรมีการ ออกแบบเพื่อสร้าง และเป็นหนทางในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

(Kruger, 2005, p. 121) ได้ศึกษาพัฒนาการคิดของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมภายใน ห้องเรียนว่าจะสามารถเพิ่มระดับความสามารถในการคิดหรือไม่ และการจัดกิจกรรมภายในห้องเรียน

อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้หรือแรงกระตุ้นให้นักเรียนมีทักษะการคิดหรือไม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่กำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมที่อยู่ชานเมือง ของประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนที่ครูเป็นผู้อธิบายและเป็นผู้ควบคุม การจัดการในชั้นเรียนทั้งหมดนั้น ไม่ได้พัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียนให้สูงขึ้น แม้กระทั่งการอธิบายของผู้สอนก็ไม่ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการคิดได้ดีขึ้นโดยการศึกษาแล้วพบว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยให้ออกาสและให้อิสระผู้เรียนในห้องเรียนมีประสิทธิภาพในการพัฒนากระบวนการคิดมากกว่า เนื่องจากผู้เรียนมีอิสระในการแสดงออกทางด้านความคิดและการกระทำ

(Anderson, 2001) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ และการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ในนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทเทอรัน อิลลินอย จุดมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างสื่อธรรมชาติที่เป็นประโยชน์และการคิดสร้างสรรค์จากมุมมองของการฟรีล ซัลมอนการศึกษานี้มีข้อจำกัดหกประการในการวิจัยเบื้องต้น ในขอบเขตของมาตรฐานสำหรับการคิดวิเคราะห์การสร้างข้อบ่งชี้ของทฤษฎีสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างสื่อที่เป็นประโยชน์และพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ การควบคุมตัวแปรที่มีจำนวนมาก โดยใช้การวัดพฤติกรรมในการใช้สื่อ และทำการสำรวจผลกระทบจากการใช้สื่อในการวิจัยนี้พบว่า การคิดสร้างสรรค์เป็นการประเมินโดยรูปแบบการทดสอบของทอร์เรนซ์ซึ่งใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ บันทึกรการใช้สื่อแบบสอบถามการใช้สื่อ การวิจัยนี้มีตัวแปร คือ เพศสาขาที่เรียนและกิจกรรมที่ใช้ในเวลาว่างซึ่งจุดมุ่งหมายหลักของการวิจัย ได้แก่ 1) ความสำคัญในการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะในการคิดสร้างสรรค์ 2) ผลกระทบของระบบสัญลักษณ์ของการใช้อินเทอร์เน็ตและ 3) ผลกระทบของระดับความสนใจที่ใช้ในการใช้สื่อในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์พบว่า การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์เกิดได้กับนักเรียนในหลายระดับ และมีความสอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้านอื่นๆของนักเรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านสติปัญญา สังคม ตลอดจนทักษะการคิด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสามารถในคิดวิเคราะห์ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบGPAS เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้ แผนการวิจัยแบบ Pre-Experimental Design One Group Pretest Design โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 4 ห้องเรียนรวม 165 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 42 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โดยจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 3 คาบ จำนวน 12 คาบเรียน

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองในครั้งนี้ เป็นเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 15 เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีรายละเอียดของเนื้อหาที่จะเรียน ได้แก่ 1. ระบบเศรษฐกิจแบ่งเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม คือ เอกชนและประชาชนมีแรงจูงใจดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทรัพยากรถูกนำมาใช้อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ สินค้ามีคุณภาพดีขึ้นและราคาถูกลง และ เจ้าของปัจจัยการผลิตใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเสรี ข้อเสียระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม คือการกระจายรายได้ไม่เป็นธรรม ใช้ทรัพยากรสิ้นเปลือง และธุรกิจใหญ่มีโอกาสขจัดคู่แข่งทางการค้า 2)

ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม คือ การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมมีสวัสดิการทั่วถึง ข้อเสียระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม คือ ผู้ดำเนินการไม่มีโอกาสเป็นเจ้าของกิจการ การยึดหรือโอนกิจการมาเป็นของรัฐ และภาษีอัตราสูง 3) ระบบเศรษฐกิจแบบผสม ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบผสม คือกระจายรายได้และจัดสรรทรัพยากรทั่วถึง ได้อัตราค่าจ้างตามความรู้ความสามารถ เอกชนมีบทบาท และผู้บริโภคมีโอกาสเลือกซื้อสินค้าและบริการ นอกจากนี้แต่ละประเทศยังมีความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจโดยการพึ่งพากันและการแข่งขันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย เช่น ความร่วมมือกันระหว่างภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (APEC) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน เขตการค้าเสรี ทกเหลี่ยม เศรษฐกิจ สีเหลี่ยมเศรษฐกิจและสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ เป็นต้น การเปิดเสรีการค้าส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ และมีการแข่งขันทางการค้า ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิต และราคาสินค้าโดยที่การกระจายของทรัพยากรในโลกนั้นมีผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Pre Experimental Design แบบ One Group Pretest – Posttest Design (นิลพันธุ์, 2558) ซึ่งมีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 5 แบบแผนการวิจัย

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T_1	X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T_1	แทน	การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest)
X	แทน	การสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบGPAS
T_2	แทน	การสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยกระบวนการGPAS จำนวน 4 แผน
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนโดยใช้ Rubric
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ กำหนดให้ค่าคะแนน คือ ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด

ขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS จำนวน 4 แผน ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้
  - 1.1 ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งได้กำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ตารางที่ 6 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ระดับชั้น	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
ม.2	มาตรฐาน ส.3.2 เข้าใจระบบ และ สถาบันทางเศรษฐกิจ ต่าง ๆ ความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจ และ	1. อภิปรายระบบเศรษฐกิจ แบบต่างๆ	◆ ระบบเศรษฐกิจแบบ ต่างๆ
		2. ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้ เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทาง เศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย	◆ หลักการและผลกระทบ การพึ่งพาอาศัยกัน และการ แข่งขันกันทางเศรษฐกิจใน ภูมิภาคเอเชีย

ระดับชั้น	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
	ความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก	3. วิเคราะห์การกระจายของทรัพยากร ในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	♦ การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น น้ำมัน ป่าไม้ ทองคำ ถ่านหิน แร่ เป็นต้น
		4. วิเคราะห์การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศส่งผลต่อคุณภาพสินค้าปริมาณการผลิตและราคาสินค้า	♦ การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศ

1.2 ศึกษาการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS โดยกำหนดแผนการสอนในหน่วยที่ 15 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 กำหนดการแผนการสอนหน่วยที่ 15 เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ จำนวน 4 แผน รวมเวลา 12 คาบเรียน

แผน	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (คาบเรียน)
1	ส 3.2 ม2/1 อภิปรายระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ	-ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ	1. นักเรียนสามารถอธิบายรายละเอียดของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลดีและผลเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆได้	3

แผน	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (คาบเรียน)
			3. นักเรียนสามารถอธิบายระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยได้	
2	ส 3.2 ม2/2 ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นถึงการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย	- หลักการและผลกระทบการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย	4. นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศได้ 5. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและกัน 6. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลดีและผลเสียของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในทวีปเอเชีย	3
3	ส 3.2 ม2/3 วิเคราะห์การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	- การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น น้ำมัน ป่าไม้ ทองคำ ถ่านหิน แร่ เป็นต้น	7. วิเคราะห์การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ 8. จำแนกประเภทของทรัพยากรที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ 9. เห็นความสำคัญในการใช้ทรัพยากรที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทาง	3

แผน	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (คาบเรียน)
			เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ในชีวิตประจำวันอย่างรู้ และเข้าใจคุณค่า	
4	ส 3.2 ม2/4 วิเคราะห์ การแข่งขันทางการค้าใน ประเทศและต่างประเทศ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิตและราคา สินค้า	- การแข่งขันทาง การค้าในประเทศ และต่างประเทศ	10. นักเรียนบอก ความหมายและความ สำคัญของการแข่งขันทาง การค้าได้ 11. นักเรียนสามารถ วิเคราะห์การแข่งขันทาง การค้าในประเทศและ ระหว่างประเทศได้ 12. นักเรียนบอก ผลกระทบของการแข่งขัน ทางการค้าได้	3
รวม				12

1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ที่จัดการเรียนรู้ด้วย กระบวนการGPASขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนได้ดังนี้ 1.) ขั้นตอนรวบรวมข้อมูล (Gathering) เริ่มจากคำถามเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้สังเกต สงสัย กระตุ้นความสนใจ ตระหนักในปัญหาตั้งสมมุติฐาน ตั้งข้อสงสัย กำหนดเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูล 2.)ขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)เป็น การจัดการกระทำข้อมูลโดยใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แผนภาพความคิดมาจัดความคิดให้เป็นระบบ เช่น การจำแนก จัดลำดับเชื่อมโยง และวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ 3.)ขั้น ปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) ลงมือปฏิบัติตามแผนงาน โดยมีการตรวจสอบเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาให้เกิดผลดีกว่าเดิมในแต่ละขั้นตอนสรุปเป็นความรู้ความคิดรวบยอด 4.)ขั้นประเมินเพื่อ เพิ่มคุณค่า (Self – regulating)เป็นการประเมินเชิงระบบเพื่อให้เห็นจุดอ่อนจุดแข็งของกลไก ทีมงาน และตนเอง เพื่อปรับปรุงแก้ไข และปรับเพิ่มคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เพื่อเชื่อมโยง ความรู้ไปสู่การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

1.4 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ที่จัดการเรียนรู้ด้วย กระบวนการGPAS ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข ให้กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

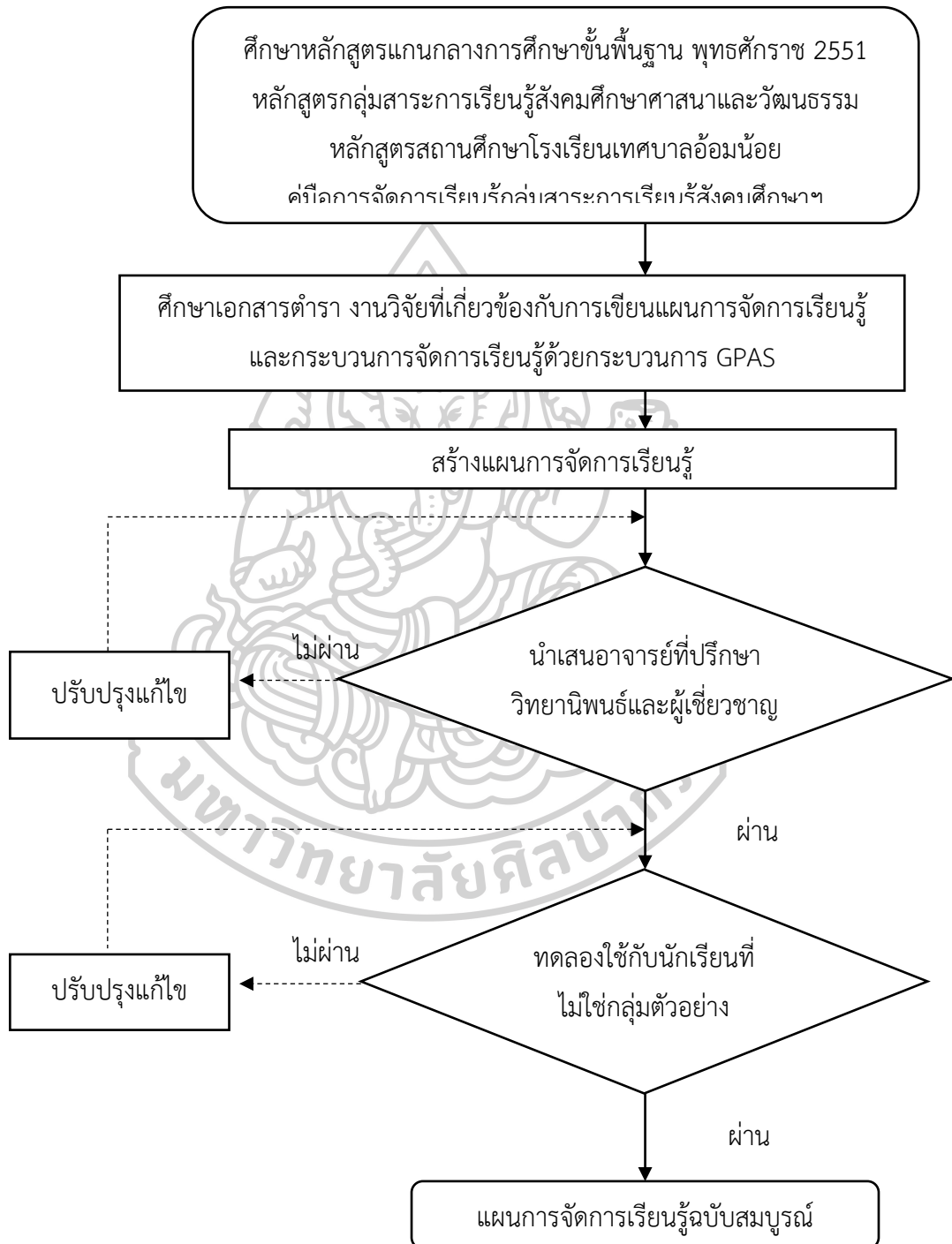
1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ที่จัดการเรียนรู้ด้วย กระบวนการGPAS ที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ในด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้ในด้านเวลา เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ แล้ววิเคราะห์ดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง	แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้นั้นมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้
0 หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้นั้นมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่
-1 หมายถึง	แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้นั้นไม่มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้

โดยดัชนีมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ นำผลจากการพิจารณาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของ แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ปรับปรุงแก้ไขแล้วไป ทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ซึ่งกำลังเรียนอยู่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 30 คน จำนวน 2 แผน (เรื่อง ความสัมพันธ์ทางระบบเศรษฐกิจ) พบว่าในขั้นตอนที่ 2 คือขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ ในขณะที่ครู กระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนโดยการตั้งปัญหาหรือสถานการณ์ เพื่อให้ นักเรียนวิเคราะห์หาคำตอบนั้น ผู้เรียนมักจะตอบคำถามออกมาโดยที่ขาดความเชื่อมโยงคำตอบ เช่น เพราะเหตุใดทรัพยากรน้ำมัน จึงมีผลต่อความสัมพันธ์เศรษฐกิจระหว่างประเทศ นักเรียนจะตอบมาแค่ ว่า เพราะน้ำมันเป็น ทรัพยากรหลักที่ทุกคนในโลกจำเป็นต้องใช้ ซึ่งเป็นคำตอบที่ยังขาดความเชื่อมโยง ครูจึงคอยชี้แนะให้ นักเรียนอยู่ตลอดเพื่อที่นักเรียนจะได้คำตอบที่ชัดเจนหรือดีขึ้นจากเดิม เช่น เพราะน้ำมันเป็นพลังงาน หลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจต่างๆของโลก จึงมีผลต่อราคาสินค้าต่างๆ ในการพัฒนาเศรษฐกิจของ ประเทศทั่วโลก เป็นต้น และในเรื่องต่อไปนักเรียนก็จะสามารถตอบคำถามได้ดีขึ้นจากเดิม

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการGPAS ไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPA

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย ความสามารถด้านการวิเคราะห์ความสำคัญ ความสามารถด้านการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และความสามารถด้านการวิเคราะห์หลักการ ซึ่งเป็นแบบทดสอบเชิงสถานการณ์ แบบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนรายข้อในลักษณะของรูบริก (Rubric Scoring) 3 ระดับ

2.1 ขั้นตอนในการดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีดังนี้ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และเกณฑ์การให้คะแนนเป็นรูบริก (Rubric Scoring) แล้วนำข้อมูลมาพิจารณาแนวทางการสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งประกอบไปด้วย ความสามารถด้านการวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ

2.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์เชิงสถานการณ์ เพื่อวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ความสำคัญ ด้านการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และด้านการวิเคราะห์หลักการ จำนวน 6 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามรูบริก เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ จำนวน 3 ข้อ แต่ละข้อมีคะแนนเต็ม 9 คะแนน ซึ่งแบ่งออกเป็นคะแนนความสามารถในการวิเคราะห์ความสามารถ 3 คะแนน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ 3 คะแนน และการวิเคราะห์หลักการ 3 คะแนน และแปลผลคะแนนตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 8 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
1. การวิเคราะห์ ความสำคัญ	แยกแยะสิ่งที่ กำหนดให้ได้ว่าอะไร สำคัญ จำเป็นหรือมี บทบาทที่สุด อะไรเป็น เหตุ อะไรเป็นผล ได้ ถูกต้องทุกประเด็น	แยกแยะสิ่งที่ กำหนดให้ได้ว่าอะไร สำคัญหรือจำเป็นหรือ มีบทบาทที่สุด อะไร เป็นเหตุ อะไรเป็น ผลได้ถูกต้อง 2 ประเด็น	สามารถแยกแยะสิ่งที่ กำหนดให้ได้ว่าอะไร สำคัญหรือจำเป็นหรือ มีบทบาทที่สุด อะไร เป็นเหตุ อะไรเป็นผล ผลได้ถูกต้อง 1 ประเด็น
2. การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์	ระบุความสัมพันธ์ของ สิ่งต่างๆที่สัมพันธ์ เชื่อมโยงหรือความ ขัดแย้งกับสถานการณ์ ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง ครบทุกประเด็น	ระบุความสัมพันธ์ของ สิ่งต่างๆที่สัมพันธ์ เชื่อมโยงหรือความ ขัดแย้งกับสถานการณ์ ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง 2 ประเด็น	ระบุความสัมพันธ์ของ สิ่งต่างๆที่สัมพันธ์ เชื่อมโยงหรือความ ขัดแย้งกับสถานการณ์ ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง 1 ประเด็น
3. การวิเคราะห์ หลักการ	ระบุหลักการสำคัญ ของสถานการณ์ที่ กำหนดให้ได้ถูกต้อง ครบทุกประเด็น	ระบุหลักการสำคัญ ของสถานการณ์ที่ กำหนดให้ได้ถูกต้อง 2 ประเด็น	สามารถระบุหลักการ สำคัญของสถานการณ์ ที่กำหนดให้ได้ ถูกต้อง 1 ประเด็น

เกณฑ์การให้คะแนน (จาก 3 ข้อ ข้อละ 9 คะแนน)

- คะแนน 22 – 27 คะแนน หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูง
- คะแนน 14 – 21 คะแนน หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปานกลาง
- คะแนน 9 – 14 คะแนน หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ต่ำ

2.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไข จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.5 นำแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์เสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3

คน ด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ จากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence: IOC) เป็นรายชื่อโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

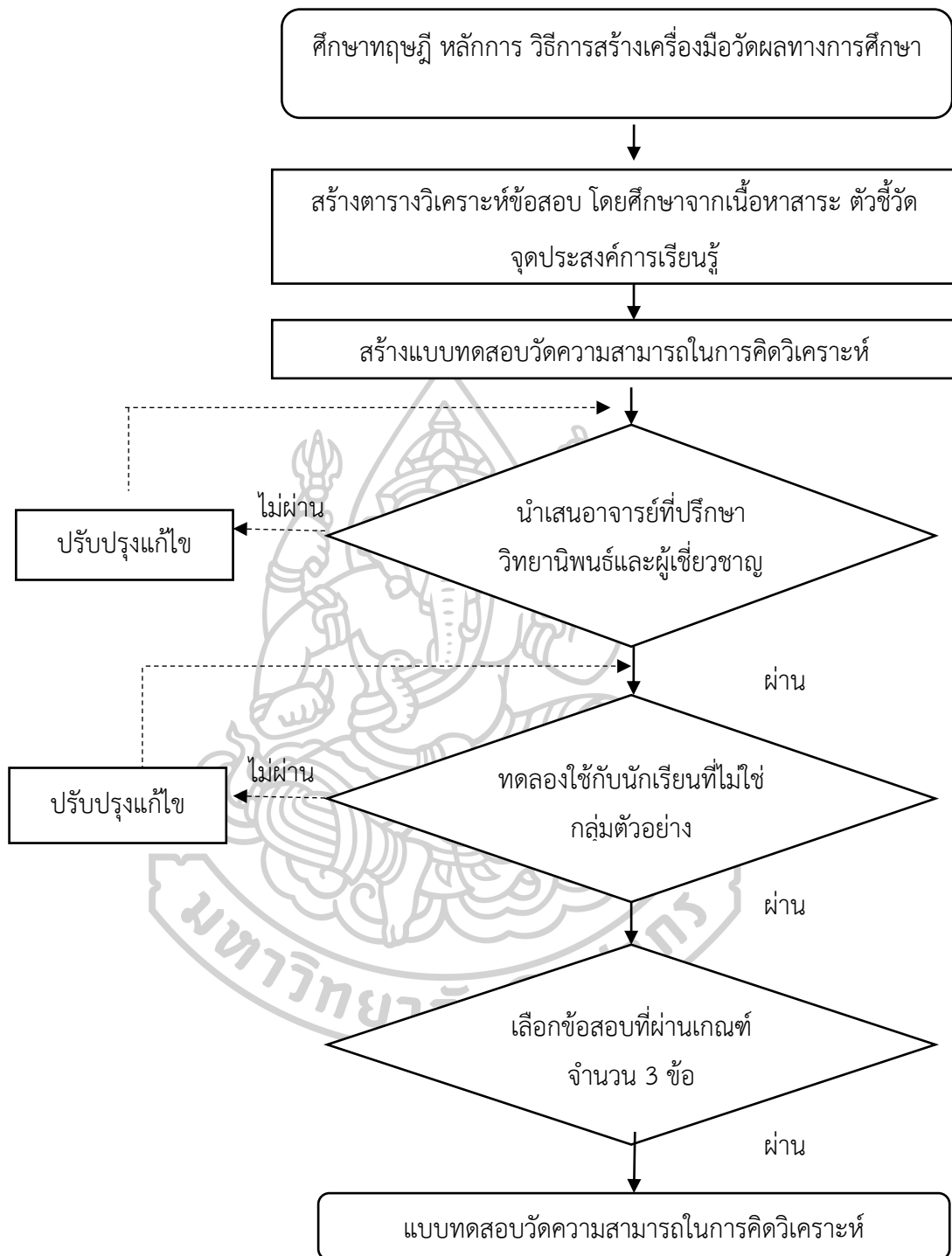
- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้นไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

โดยดัชนีมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (นิลพันธุ์, 2558) นำผลจากการพิจารณาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องแบบทดสอบคิดวิเคราะห์ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00

2.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไปทดลองใช้ (Tryout) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่เคยเรียนในรายวิชานี้มาก่อน จำนวน 30 คน

2.7 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของ Cronbach' Alpha (ไพวิทยศิริธรรม, 2557) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

2.8 นำแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

3. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อยเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้แกนกลางในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นศึกษาเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รวมทั้งเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบแบบปรนัย

3.2 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ส 3.2 ตัวชี้วัดที่ 1 จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อพิจารณาพฤติกรรมและทักษะที่สัมพันธ์กับเนื้อหาและกิจกรรมจากนั้นสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ (Test Blueprint) ที่วัดพฤติกรรมการเรียนรู้ 6 ระดับ ตามแนวคิดของแอนเดอร์สันและแครทโวล (Anderson, 2001) คือ การจำ การเข้าใจ ประยุกต์ใช้ วิเคราะห์ ประเมินค่าและสร้างสรรค์ ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 แสดงการวิเคราะห์ข้อสอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	ประเภทของข้อสอบ						
		จำ	เข้าใจ	ประยุกต์ใช้	วิเคราะห์	ประเมินค่า	สร้างสรรค์	รวม
ส 3.2 ม 2/1 อภิปรายระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ	- ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ	1	2		3	1		7
ส 3.2 ม2/2 ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นถึงการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย	- หลักการแลผลกระทบ การพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย		2	1	3	1		7
ส 3.2 ม2/3 วิเคราะห์การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	- การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น น้ำมัน ป่าไม้ ทองคำ ถ่านหิน แร่ เป็นต้น		2	1	3	2		8
ส 3.2 ม2/4 วิเคราะห์การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศที่ส่งผลต่อคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิต และราคาสินค้า	- การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศ		2	1	4	1		8
รวม		1	8	3	13	5		30

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ให้ครอบคลุมตามตัวชี้วัดโดยแต่ละข้อให้มีตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ตัวเลือก กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพจำนวน 30 ข้อโดยคัดเลือกให้ครอบคลุมตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงแก้ไข แบบทดสอบในเรื่องของการเขียนข้อความให้ชัดเจน กระชับ และปรับปรุงข้อความบางข้อให้ตรงกับประเภทของข้อสอบตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลรวมทั้งหมด 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ จากนั้นนำผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) เป็นรายชื่อโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

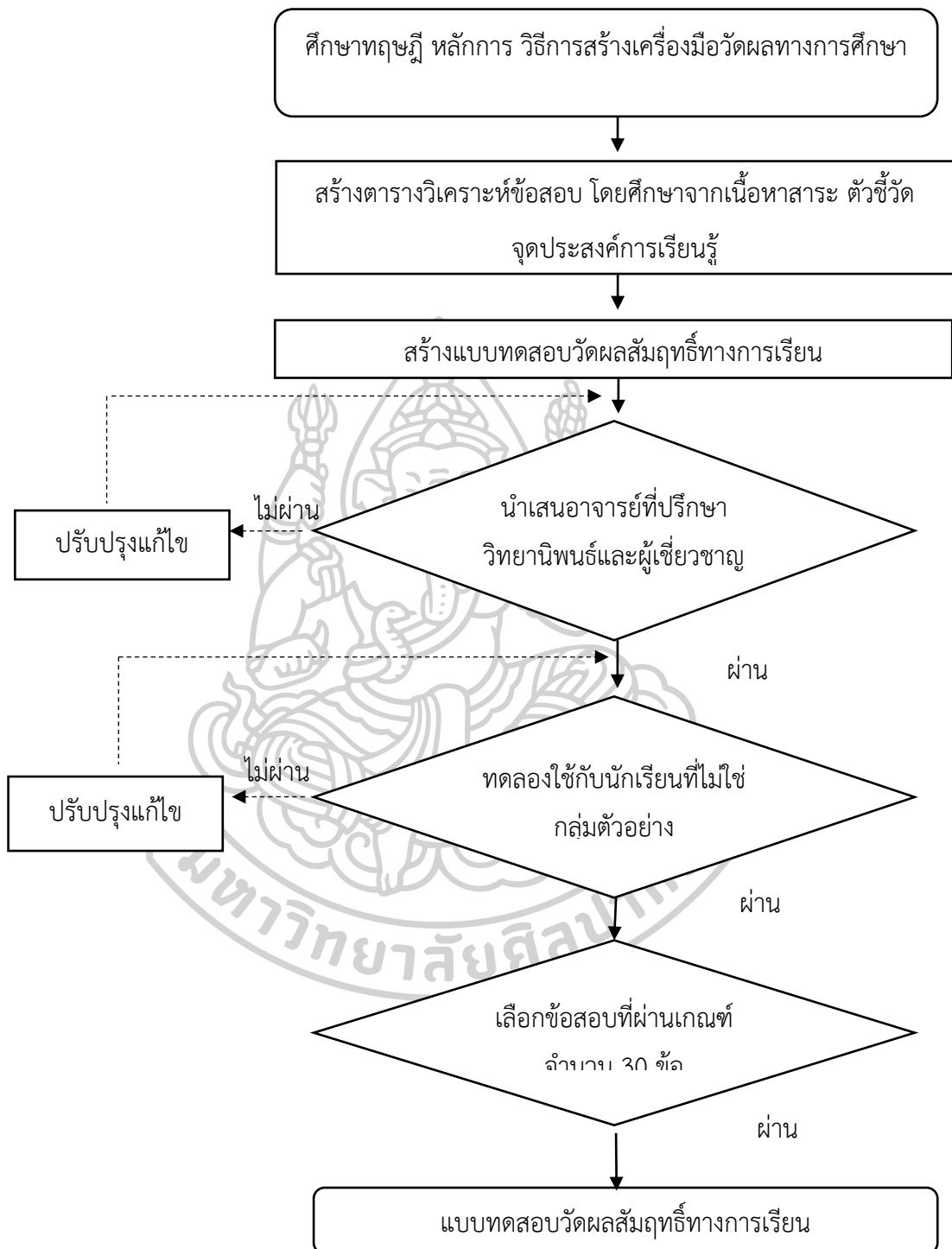
โดยดัชนีมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (นิลพันธุ์, 2558) นำผลจากการพิจารณาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00

นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไปทดลองใช้ (Tryout) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกะทู้มโนรมย์ จังหวัดสมุทรสาคร ที่เคยเรียนในรายวิชานี้มาก่อนจำนวน 30 คน

3.6 นำผลการทดลองมาวิเคราะห์รายชื่อเพื่อหาคุณภาพของข้อสอบโดยทดสอบหาความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบได้ค่าระหว่าง 0.23 – 0.72 ตามเกณฑ์ระหว่าง 0.20 – 0.80 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าระหว่าง 0.33 – 1.00 ตามเกณฑ์ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (นิลพันธุ์, 2558) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ จำนวน 30 ข้อไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้การตรวจสอบผลการวัดที่สม่ำเสมอและคงที่ด้วยวิธีการของครุเดอร์-ริชาร์ดสัน จากสูตร KR-20 (นิลพันธุ์, 2558) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79

3.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาคัดเลือกจึงได้แบบทดสอบ

ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จำนวน 30 ข้อ คะแนน 30 คะแนน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย

แผนภูมิที่ 4 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความสัมพันธ์ทาง
เศรษฐกิจ

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS มีลักษณะเป็นแบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert, quoted in Best, 1986: 182) ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 พิจารณาหัวข้อปัญหาและจุดมุ่งหมายของการวิจัย ตลอดจนข้อมูลความคิดเห็นที่ผู้วิจัยต้องการทราบ

4.2 ร่างแบบสอบถาม โดยลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน จำนวน 12 ข้อประกอบด้วย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ตอนที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามปลายปิดให้มีเกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดค่าระดับความคิดเห็นในแบบสอบถาม ดังนี้

5	ให้ค่าระดับเท่ากับ	เห็นด้วยมากที่สุด
4	ให้ค่าระดับเท่ากับ	เห็นด้วยมาก
3	ให้ค่าระดับเท่ากับ	เห็นด้วยปานกลาง
2	ให้ค่าระดับเท่ากับ	เห็นด้วยน้อย
1	ให้ค่าระดับเท่ากับ	เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถามเป็นรายชื่อ ซึ่งอาจารย์วิทยานิพนธ์ได้ปรับแก้ไขแบบสอบถามด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4.4 ปรับแก้แบบสอบถามความคิดเห็นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ด้านภาษา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษา (Content Validity) แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้หรือไม่

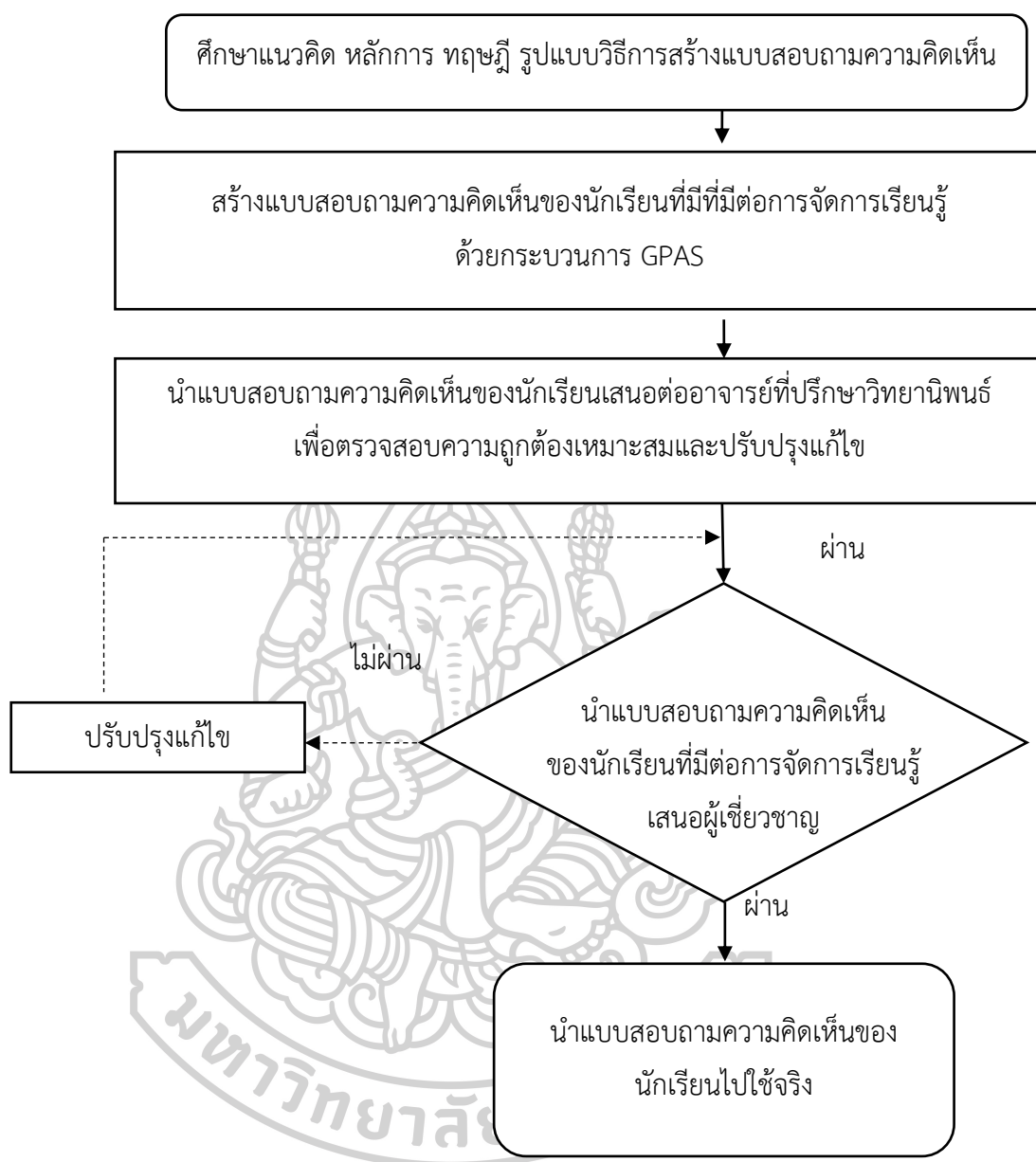

-1 หมายถึง แนใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับ
กระบวนการจัดการเรียนรู้

โดยดัชนีมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่
ยอมรับได้ นำผลจากการพิจารณาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณหาค่าดัชนีความ
สอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 1.00 – 1.00

4.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความคิดเห็นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3
ท่าน จากนั้นนำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
ด้วยกระบวนการ GPAS ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

แผนภูมิที่ 5 การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองและเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 รวมทั้งสิ้น 3 สัปดาห์ โดยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย

1.1 เป็นการศึกษาเอกสาร ข้อมูล ตำรา สถิติ ปัญหา วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นดำเนินการสร้างเครื่องมือ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยไปเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.3 ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียน และแนะนำวิธีการเรียนด้วยกระบวนการ GPAS

1.4 นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 42 คน ทำแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนจำนวน 30 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยทดลองใช้เครื่องมือที่พัฒนาขึ้นในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS นำไปทดลองใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โดยทำการสอนเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวม 12 คาบเรียน โดยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ชี้แจงวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ
- 2) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อและทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบบอัตนัยก่อนเรียน จำนวน 3 ข้อ

3) ดำเนินการสอนตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรวบรวมข้อมูล (Gathering) เริ่มจากการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้สังเกต สงสัย กระตุ้นความสนใจ ตระหนักในปัญหาตั้งสมมุติฐาน ตั้งข้อสงสัย กำหนดเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing) เป็นการจัดการกระทำข้อมูลโดยใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แผนภาพความคิดมาจัดความคิดให้เป็นระบบ เช่น การจำแนกจัดลำดับเชื่อมโยง และวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) ลงมือปฏิบัติตามแผนงาน โดย

มีการตรวจสอบเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดผลดีกว่าเดิมใน แต่ละขั้นตอน สรุปเป็นความรู้ ความคิด รวบรวม

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self – regulating)เป็นการประเมินเชิงระบบ เพื่อให้เห็นจุดอ่อนจุดแข็งของกลไก ทีมงานและตนเอง เพื่อปรับปรุงแก้ไข และปรับเพิ่มคุณค่าด้าน คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เพื่อเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

2.2 หลังจากผู้วิจัยสอนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPASแล้วผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จำนวน 3 ข้อ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ และทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และ แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ผู้วิจัยรายงานผลการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบสมมติฐาน

1. การวิเคราะห์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียน และหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS จากแบบทดสอบวัดความสามารถด้าน การคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบGPAS จาก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ แบบGPASโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

สรุปวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการวิจัยก่อนทดลอง (Pre Experimental Design) แบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (The One - Group Pretest – Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนเทศบาล อ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต1 ที่เรียนรายวิชา ส 22102 สังคมศึกษาเรื่อง ระบบเศรษฐกิจ จำนวน 42 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบGPAS โดยทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบGPAS คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) สรุปวิธีดำเนินการวิจัยได้ดังตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 สรุปวิธีดำเนินงานวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	- ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ก่อนเรียน - ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องระบบเศรษฐกิจ หลังเรียน	นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนเทศบาล อ้อมน้อย อ. กระทุ่มแบน จ. สมุทรสาคร จำนวน 42 คน	แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	- ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน - ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียน	นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนเทศบาล อ้อมน้อย อ. กระทุ่มแบน จ. สมุทรสาคร จำนวน 42 คน	แบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS	- สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการ GPAS	นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนเทศบาล อ้อมน้อย อ. กระทุ่มแบน จ. สมุทรสาคร จำนวน 42 คน	แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS จุดประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

โดยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยกระบวนการ GPAS 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย จำนวน 42 คน โดยทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์และข้อคำถามในการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียด ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน (n)	คะแนนเต็ม (คะแนน)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t-test	sig
ก่อนเรียน	42	27	13.52	6.94	5.844	0.00*
หลังเรียน	42	27	19.24	4.85		

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 19.24$, S.D. = 4.85) สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 13.52$, S.D. = 6.94)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียด ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน (n)	คะแนนเต็ม (คะแนน)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t-test	sig
ก่อนเรียน	42	30	12.88	3.83	5.477	0.00*
หลังเรียน	42	30	16.43	2.55		

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 16.43$, S.D. = 2.55) สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 12.88$, S.D. = 3.83)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS อยู่ในระดับใด

ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ดังตารางที่ 12 ดังนี้

ตารางที่ 13 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

ลำดับ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1.	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เป็นการตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้	4.17	0.76	มาก	1
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนสามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง	3.67	1.05	มาก	4
3.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์และพิจารณาเรื่องที่เรียนจนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง	3.83	1.10	มาก	2
4.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนรู้จักการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นเหตุเป็นผล	3.83	0.93	มาก	3
รวม		3.87	0.96	มาก	1
5.	ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	3.64	1.06	มาก	4
6.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น และช่วยเหลือกันในระดับเรียน	3.90	1.05	มาก	2
7.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ	3.81	1.02	มาก	3

ตารางที่ 12 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	GPASช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน				
8.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPASช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	3.95	1.03	มาก	1
รวม		3.82	1.04	มาก	2
9.	ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์	3.67	1.16	มาก	3
10.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPASส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกแลกเปลี่ยนความคิด	3.81	0.92	มาก	1
11.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ดีขึ้น	3.69	1.05	มาก	4
12.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ดีขึ้น	3.71	1.15	มาก	2
รวม		3.72	1.07	มาก	3
ความคิดเห็นโดยรวม		3.80	1.02	มาก	-

จากตารางที่ 12 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 1.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอันดับที่ 1 คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.96) รองลงมาคือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 1.04) และ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.07) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาด้านกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า อันดับที่ 1 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เป็นการตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนสามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.10) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนรู้จักการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นเหตุเป็นผล นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.93) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนสามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.05) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาด้านบรรยากาศการเรียนรู้ พบว่า อันดับที่ 1 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 1.03) รองลงมา คือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและช่วยเหลือกันในชั้นเรียน นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 1.05) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 1.02) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 1.06) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ พบว่า อันดับที่ 1 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.92) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ดีขึ้น นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 1.15) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.16) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ดีขึ้น นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 1.05) ตามลำดับ

นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากในทุกข้อคำถาม เนื่องจากครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นได้มีส่วนร่วมในการตอบคำถามและนักเรียนมีความพึงพอใจเป็นอย่างมากที่ได้แสดงออกทั้งด้านการจัดกิจกรรมกลุ่ม การตอบคำถามในห้องเรียน รวมไปถึงการทำใบงานต่างๆด้วยและ ทั้งนี้ครูได้มีการปรับเนื้อหาที่ยากให้ง่ายขึ้น เพื่อที่เหมาะสมกับนักเรียน และได้เรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

ข้อสังเกตที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการ GPAS ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 4 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะมีการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ทั้งหมด เช่น ขั้นที่ 1 ครูจะนำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้คำถาม นักเรียนก็จะช่วยกันคิดหาคำตอบ ขั้นที่ 2 นักเรียนจะสามารถคิดวิเคราะห์ และสรุปองค์ความรู้มาเชื่อมโยงกันได้และมีการวางแผนการทำงานหรือชิ้นงานในเนื้อหาที่ครูสอนได้ ขั้นที่ 3 นักเรียนสามารถปฏิบัติตามที่ตัวเองวางแผน โดยการนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ และสุดท้ายขั้นที่ 4 นักเรียนจะสามารถนำองค์ความรู้ทั้งหมดที่เรียนมา นำไปต่อยอด ปรับปรุงแก้ไข และนำไปสร้างเป็นชิ้นงานเพื่อเพิ่มคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS จุดประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย จำนวน 42 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยการใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยกระบวนการ GPAS จำนวน 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมเวลา 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนโดยใช้ Rubric 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ กำหนดให้ค่าคะแนน คือ ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการวิจัย แบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest Posttest Design) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าทีที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (T- Test Dependent)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัย การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 คือความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ มุ่งเน้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ทำความเข้าใจกับสถานการณ์ ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการจำแนก แยกแยะ แจกแจงองค์ประกอบต่างๆของข้อมูลออกเป็นส่วนย่อยๆ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ การประเมินผล หรือสรุปใจความสำคัญของสิ่งนั้นๆ เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS สนับสนุนให้นักเรียนได้เกิดกระบวนการคิดในทุกขั้นตอน แต่ขั้นที่สำคัญที่นำไปสู่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คือ ขั้นที่3 ขั้นปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ความรู้ และ ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า ซึ่ง เป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องนำความรู้วิธีการทำงานกระบวนการแก้ปัญหา และค่านิยมที่ดีไปใช้ในชีวิตจริงเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับ(วณิชวัฒน์วรชัย, 2559) ทักษะกระบวนการคิด GPAS เป็นขั้นตอนและจุดเน้นในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เริ่มจากการที่ครูออกแบบการเรียนรู้โดยครูต้องกำหนดว่านักเรียนจะสรุปความรู้จากเรื่องที่เรียนเป็นข้อความรู้ จากการเรียบเรียงความคิดของตนเองในการสรุปความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์หลักการและทฤษฎีที่เรียนรู้นั้น กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเก็บข้อมูล และเลือกข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้อง เป็นการนำข้อมูลมาจัดกระทำเป็นกลุ่ม เป็นหมวดหมู่ จำแนกเพื่อให้ได้ความรู้ตามที่กำหนดไว้ จากนั้นนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ สิ่งที่ได้จากกระบวนการเหล่านี้ จะตกผลึกภายในตัวของผู้เรียน จะ

กลายเป็นตัวตนเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน และสะท้อนออกมาในภาระงานหรือการปฏิบัติที่ครูมอบหมาย เพื่อวัดและประเมินผลในเรื่องที่สอนการเรียนรู้ตามขั้นตอนนี้ครูต้องฝึกการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบทบทวนการคิด พุด ทำ เสมอๆ เพื่อปรับปรุงงานในขณะดำเนินการให้ดียิ่งขึ้น และสามารถวัดการคิดวิเคราะห์ได้ 3 ด้านได้แก่ 1.)วิเคราะห์ความสำคัญหรือวิเคราะห์เนื้อหาของสิ่งต่างๆ หมายถึงการแยกแยะสิ่งที่กำหนดมาให้ว่าอะไรสำคัญ หรือจำเป็นหรือมีบทบาทที่สุด ตัวไหนเป็นเหตุ ตัวไหนเป็นผล 2.) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาว่าความสำคัญย่อยๆ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นเกี่ยวพันกันอย่างไร 3.) วิเคราะห์หลักการ หมายถึง การค้นหาโครงสร้างของระบบของ เรื่องราว และการกระทำต่างๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นรวมกันจนดำรงสภาพเช่นนั้นอยู่ได้เนื่องจากอะไร โดยยึดอะไรเป็นหลักแกนกลางมีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง มีเทคนิคอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ของบลูม Bloom อ้างถึงใน (สริวัฒน์, 2549) ที่กล่าวว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึงรูปแบบความสามารถในการแยกแยะ เพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่างๆว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล และเป็นเหตุอย่างนั้นอาศัยหลักอะไร ความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบ่งแยกประเด็นสำคัญ ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1.วิเคราะห์ความสำคัญหรือวิเคราะห์เนื้อหาของสิ่งต่างๆ หมายถึงการแยกแยะสิ่งที่กำหนดมาให้ว่าอะไรสำคัญ หรือจำเป็นหรือมีบทบาทที่สุด ตัวไหนเป็นเหตุ ตัวไหนเป็นผล 2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาว่าความสำคัญย่อยๆ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นเกี่ยวพันกันอย่างไร 3.วิเคราะห์หลักการ หมายถึง การค้นหาโครงสร้างของระบบของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว และการกระทำต่างๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นรวมกันจนดำรงสภาพเช่นนั้นอยู่ได้เนื่องจากอะไร โดยยึดอะไรเป็นหลักแกนกลางมีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง มีเทคนิคอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับ(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2555) ให้ความหมายของการคิด วิเคราะห์ว่าเป็นการระบุเรื่องหรือปัญหา จำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่ม อย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลหรือ หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอในการตัดสินใจ/แก้ปัญหา/คิดสร้างสรรค์

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ประกอบไปด้วยขั้นตอนได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นการรวบรวมข้อมูล (Gathering) เริ่มจากการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้สังเกต สงสัย กระตุ้นความสนใจ ตระหนักในปัญหาตั้งสมมุติฐาน ตั้งข้อสงสัย กำหนดเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูล ขั้นที่1นี้จะเห็นชัดถึงความสนใจของผู้เรียนกระตุ้น

ผู้เรียนให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น เช่น ครูสอนในเรื่องของการแข่งขันทางการค้าในประเทศต่างประเทศ ครูจะใช้คำถามยิงไปที่ผู้เรียนก่อน เช่น การแข่งขันทางการค้าคืออะไร และมีความสำคัญอย่างไร นักเรียนก็จะเริ่มคุยปรึกษาหารือกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียนแล้วว่า คำตอบที่จะตอบครูออกไปคืออะไร สังเกตได้จากการคุยกันของนักเรียนในห้องเรียน ชั้นที่ 2 ชั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing) เป็นการจัดกระทำข้อมูลโดยใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แผนภาพความคิดมาจัดความคิดให้เป็นระบบ เช่น การจำแนก จัดลำดับเชื่อมโยง และวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ชั้นที่ 3 ชั้นปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) และลงมือปฏิบัติตามแผนงาน โดยมีการตรวจสอบเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดผลดีกว่าเดิมในแต่ละขั้นตอนสรุปเป็นความรู้ความคิดรวบยอด และชั้นที่ 4 ชั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self – regulating) เป็นการประเมินเชิงระบบเพื่อให้เห็นจุดอ่อนจุดแข็งของกลไก ทีมงานและตนเอง เพื่อปรับปรุงแก้ไข และปรับเพิ่มคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เพื่อเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ทักษะกระบวนการคิด GPAS จึงเป็นขั้นตอนและจุดเน้นในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เริ่มจากการที่ครูออกแบบการเรียนรู้โดยครูต้องกำหนดว่านักเรียนจะสรุปความรู้จากเรื่องที่เรียนเป็นข้อความรู้ จากการเรียบเรียงความคิดของตนเองในการสรุปความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์หลักการและทฤษฎีที่เรียนรู้นั้น กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเก็บข้อมูล และเลือกข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้อง เป็นการนำข้อมูลมาจัดกระทำเป็นกลุ่ม เป็นหมวดหมู่ จำแนกเพื่อให้ได้ความรู้ตามที่กำหนดไว้ จากนั้นนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ สิ่งที่ได้จากกระบวนการเหล่านี้ จะตกผลึกภายในตัวของผู้เรียน จะกลายเป็นตัวตนเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน และสะท้อนออกมาในภาระงานหรือการปฏิบัติที่ครูมอบหมาย เพื่อวัดและประเมินผลในเรื่องที่สอน การเรียนรู้ตามขั้นตอนนี้ครูต้องฝึกการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบทบทวนการคิด พุดทำ เสมอๆ เพื่อปรับปรุงงานในขณะดำเนินการให้ดียิ่งขึ้น(วณิชวัฒน์วรชัย, 2559)

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

ด้วยกระบวนการ GPAS พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ความคิดอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนมีความชอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยกระบวนการ GPAS เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนเห็นด้วยมากเรียงลำดับ คือ อันดับที่ 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS รองลงมา คือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ทำให้นักเรียนสามารถตอบคำถามครูได้อย่างชัดเจนมากขึ้น เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ในทุกขั้นตอนการสอนทั้ง 4 ขั้นตอน เนื่องจากในแต่ละขั้นตอนของการสอนครูจะตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนและให้นักเรียนได้เกิดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์อยู่

ตลอดเวลา แต่มีบางเนื้อหาที่ยากเกินไปสำหรับนักเรียน ครูก็ได้แก้ปัญหา โดยการปรับเนื้อหาให้ง่ายขึ้นเพื่อที่นักเรียนจะได้มีความเข้าใจได้ชัดเจน ทั้งนี้ครูผู้สอนได้สร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนโดยการเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน ยิ้มแย้มแจ่มใสจัดการเรียนรู้โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง จัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน และเสริมแรงทางบวกให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ การคิดเป็นกระบวนการทางธรรมชาติของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนคิดอยู่ทุกขณะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง การบอกให้บุคคลคิดจึงเป็นเรื่องที่ยากเช่นเดียวกับการให้คิด โดยทั่วไปการคิดของบุคคลจำแนกได้ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การคิดอย่างไม่มีจุดมุ่งหมายหรือทิศทาง กับการคิดอย่างมีจุดมุ่งหมายหรือทิศทาง เป็นการคิดที่กระทำอย่างตั้งใจ เพื่อให้ได้คำตอบหรือข้อสรุปตามความต้องการ การคิดจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งครูต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในผู้เรียน (แชมมณี, 2559)

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่นำจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาครั้งต่อไป ซึ่งประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ที่ได้เป็นอย่างดี ในทั้ง 4 ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เป็นการฝึกทักษะด้านการคิดทั้งหมดและการใช้แบบทดสอบอัตโนมัติในการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนจะสามารถประเมินทักษะของนักเรียนได้เป็นอย่างดีเพราะ สังเกตได้จากการตอบคำถามของนักเรียน นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อคำถามได้ครบถ้วนทั้งสามด้าน ดังนี้ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์ความสำคัญ และวิเคราะห์หลักการ

2. ผู้เรียนสามารถสรุปความคิดรวบยอด โดยกระบวนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสดงความคิดเห็น ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น ครูผู้สอนมีบทบาทกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดด้วยการตั้งคำถาม ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยทราบผลการปฏิบัติงานของตน ตลอดจนมีการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ อย่างหลากหลาย จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนและมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการเรียนจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

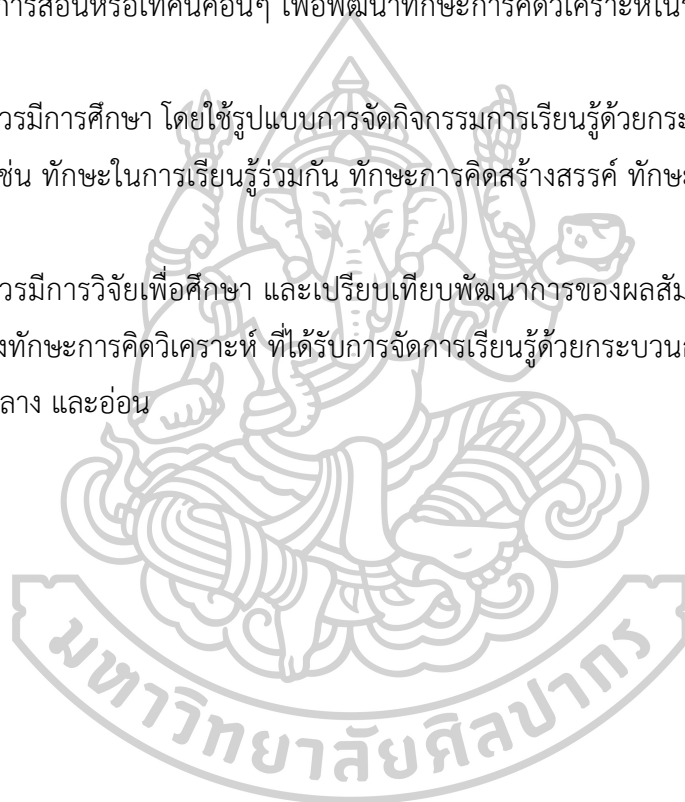
3. การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เป็นเครื่องมือทางการเรียนที่มุ่งเน้นในการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ในทุกขั้นตอน ดังนั้นครูผู้สอนควรจะอธิบายในแต่ละขั้นตอนให้ผู้เรียนทราบ

อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ GPAS ได้เป็นอย่างดี ครูต้องเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับบทเรียนก่อนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนในแต่ละขั้นตอนให้มีความชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยที่ใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนหรือเทคนิคอื่นๆ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาสังคมศึกษาและรายวิชาอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษา โดยใช้รูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ร่วมกับตัวแปรอื่นๆ เช่น ทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดสังเคราะห์ เป็นต้น
3. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาการของทักษะการคิดวิเคราะห์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ระหว่างกลุ่มเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายการ	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
1.1 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับสาระสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
2. สาระสำคัญ					
2.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
5. จุดประสงค์การเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	1	1	1	3.00	1.00
5.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
6. สาระการเรียนรู้					
6.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
6.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	1	1	1	3.00	1.00
7. ชิ้นงาน / ภาระงาน					
7.1 สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด	1	1	1	3.00	1.00
8. เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน					
8.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	0	2.00	0.67
8.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	1	1	0	2.00	0.67

ตารางที่13 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1(ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
9. กิจกรรมการเรียนรู้					
9.1 สอดคล้องในขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering)	1	1	1	3.00	1.00
9.2 สอดคล้องในขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)	1	1	1	3.00	1.00
9.3 สอดคล้องในขั้นปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying)	1	1	1	3.00	1.00
9.4 สอดคล้องในขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า(Self-regulating)	1	1	1	3.00	1.00
10. สื่อ/แหล่งเรียนรู้					
10.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
11. การวัดและประเมินผล					
11.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	1	1	0	2.00	0.67

ตารางที่ 15 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รายการ	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
1.1 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับสาระสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
2. สาระสำคัญ					
2.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
5. จุดประสงค์การเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	1	1	1	3.00	1.00
5.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
6. สาระการเรียนรู้					
6.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
6.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	1	1	1	3.00	1.00
7. ชิ้นงาน / ภาระงาน					
7.1 สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด	1	1	1	3.00	1.00
8. เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน					
8.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	0	2.00	0.67
8.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	1	1	0	2.00	0.67

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
9. กิจกรรมการเรียนรู้					
9.1 สอดคล้องในขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering)	1	1	1	3.00	1.00
9.2 สอดคล้องในขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)	1	1	1	3.00	1.00
9.3 สอดคล้องในขั้นปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying)	1	1	1	3.00	1.00
9.4 สอดคล้องในขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า(Self- regulating)	1	1	1	3.00	1.00
10. สื่อ/แหล่งเรียนรู้					
10.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
11. การวัดและประเมินผล					
11.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	1	1	0	2.00	0.67

ตารางที่ 16 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

รายการ	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
1.1 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับสาระสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
2. สาระสำคัญ					
2.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
5. จุดประสงค์การเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	1	1	1	3.00	1.00
5.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
6. สาระการเรียนรู้					
6.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
6.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	1	1	1	3.00	1.00
7. ชิ้นงาน / ภาระงาน					
7.1 สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด	1	1	1	3.00	1.00
8. เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน					
8.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	0	2.00	0.67
8.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	1	1	0	2.00	0.67

ตารางที่ 15 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
9. กิจกรรมการเรียนรู้					
9.1 สอดคล้องในขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering)	1	1	1	3.00	1.00
9.2 สอดคล้องในขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)	1	1	1	3.00	1.00
9.3 สอดคล้องในขั้นปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying)	1	1	1	3.00	1.00
9.4 สอดคล้องในขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า(Self-regulating)	1	1	1	3.00	1.00
10. สื่อ/แหล่งเรียนรู้					
10.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
11. การวัดและประเมินผล					
11.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	1	1	0	2.00	0.67

ตารางที่ 17 ดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

รายการ	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
1.1 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับสาระสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
2. สาระสำคัญ					
2.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
5. จุดประสงค์การเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	1	1	1	3.00	1.00
5.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
6. สาระการเรียนรู้					
6.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
6.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	1	1	1	3.00	1.00
7. ชิ้นงาน / ภาระงาน					
7.1 สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด	1	1	1	3.00	1.00
8. เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน					
8.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	0	2.00	0.67
8.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	1	1	0	2.00	0.67

ตารางที่ 16 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
9. กิจกรรมการเรียนรู้					
9.1 สอดคล้องในขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering)	1	1	1	3.00	1.00
9.2 สอดคล้องในขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)	1	1	1	3.00	1.00
9.3 สอดคล้องในขั้นปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying)	1	1	1	3.00	1.00
9.4 สอดคล้องในขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า(Self- regulating)	1	1	1	3.00	1.00
10. สื่อ/แหล่งเรียนรู้					
10.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
11. การวัดและประเมินผล					
11.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	1	1	0	2.00	0.67

ตารางที่ 18 ค่าดัชนีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

ข้อสอบ (พฤติกรรม)	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
1. ระบบเศรษฐกิจใดที่เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินต่างๆ (ความจำ)	1	1	1	3.00	1.00
2. ระบบเศรษฐกิจใดที่รัฐเป็นผู้กำหนดราคาสินค้าและบริการ (ความจำ)	1	1	1	3.00	1.00
3. ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นแบบใด (ความจำ)	1	1	1	3.00	1.00
4. ประเทศใดใช้ระบบเศรษฐกิจที่แตกต่างจากประเทศอื่น (ความจำ)	1	1	1	3.00	1.00
5. ข้อใดคือความหมายของระบบเศรษฐกิจ (ความเข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
6. ข้อใดคือรูปแบบของระบบเศรษฐกิจของไทย (ความเข้าใจ)	1	1	0	2.00	0.67
7. ข้อใดไม่ใช่ ลักษณะของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (ความเข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
8. ข้อใดคือลักษณะสำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบผสม (ความเข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
9. ประเทศใดใช้ระบบเศรษฐกิจแบบผสม (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
10. เหตุใดระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจึงต้องมีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
11. ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมใครเป็นผู้กำหนดว่าจะผลิตอะไร ผลิตอย่างไรและผลิตเพื่อใคร (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
12. ในปัจจุบันประเทศโลกเสรีส่วนใหญ่ เปลี่ยนมาใช้ระบบเศรษฐกิจแบบผสมทั้งนี้เป็นเพราะเหตุผลใด (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
13. ระบบเศรษฐกิจที่รัฐเข้าควบคุมการจัดสรรทรัพยากร และกำหนดราคาหรือผลตอบแทนของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการเป็นระบบเศรษฐกิจแบบใด (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00

ตารางที่ 17 ค่าดัชนีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS (ต่อ)

ข้อสอบ (พฤติกรรม)	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
14. ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมดีกว่าระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมในเรื่องใด(วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
15. ระบบเศรษฐกิจแบบใดที่มีการพัฒนาได้ช้า(ประเมินค่า)	0	1	1	2.00	0.67
16. ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ใครเป็นผู้กำหนดว่าจะผลิตอะไร ผลิตอย่างไร และผลิตเพื่อใคร (ประเมินค่า)	0	1	1	2.00	0.67
17. หลักการพึ่งพาทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่อะไรบ้าง (เข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
18. ข้อใดคือตัวอย่างของการพึ่งพาทางเศรษฐกิจ(เข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
19. ข้อใดเป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจขั้นต้น (เข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
20. ข้อใดเป็นโครงการความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจของประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (เข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
21. การนำเข้าสินค้า เช่น น้ำมันดิบ เครื่องจักรกล จากต่างประเทศเข้ามา มาก ก่อให้เกิดปัญหาใดตามมา (ประยุกต์ใช้)	1	1	1	3.00	1.00
22. ข้อใดเป็นผลจากการแข่งขันทางการค้าในประเทศ และต่างประเทศในเชิงบวก(ประยุกต์ใช้)	1	1	1	3.00	1.00
23. เมื่อประเทศไทยมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง ผลที่ตามมาคือข้อใด (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
24. การที่ประเทศต่างๆ ในเอเชียพยายามส่งสินค้าออกไปแข่งขันในตลาดโลกนั้น มีจุดมุ่งหมายสำคัญในข้อใด (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
25. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 นับว่าเป็นแผนที่ดำเนินการในช่วงเปลี่ยนผ่านที่สำคัญที่สุดช่วงหนึ่งของประเทศไทย เพราะเหตุใด (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
26. เพราะเหตุใดประเทศจีนจึงเป็นคู่แข่งทางการค้าที่	1	1	1	3.00	1.00

ตารางที่ 17 ค่าดัชนีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS (ต่อ)

ข้อสอบ (พฤติกรรม)	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
สำคัญในปัจจุบัน (วิเคราะห์)					
27. ข้อใดเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
28. การรวมกลุ่มของอาเซียน ส่งผลดีต่อข้อใดมากที่สุด (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
29. ปัญหาการว่างงานเกิดจากสาเหตุต่อไปนี้ ยกเว้นข้อใด (ประเมินค่า)	0	1	1	2.00	0.67
30. ข้อใดไม่ใช่ผลดีจากการแข่งขันทางเศรษฐกิจ (ประเมินค่า)	0	1	1	2.00	0.67
31. ข้อใดเป็นปัญหาการขาดแคลนปัจจัยการผลิต (เข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
32. ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อเศรษฐกิจโลก ได้แก่อะไร (เข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
33. ทรัพยากรในข้อใดที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจมากที่สุด(เข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
34. ประเทศที่มีกองทุนสำรองทองคำ มากที่สุดได้แก่ประเทศใดบ้าง (เข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
35. ทองคำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญทางระบบเศรษฐกิจตามข้อใด (ประยุกต์ใช้)	1	1	1	3.00	1.00
36. สินค้าส่งออกอันดับหนึ่งของไทย คือ (ประยุกต์ใช้)	1	1	1	3.00	1.00
37. การใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตอย่างสิ้นเปลือง ส่งผลให้เกิดปัญหาในข้อใดมากที่สุด (คิดวิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
38. ข้อใด ไม่ใช่ ความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายของทรัพยากรที่มีผลต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย (คิดวิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
39. เหตุใดทองคำจึงมีความสำคัญอย่างมากในทาง	1	1	1	3.00	1.00

ตารางที่ 17 ค่าดัชนีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS (ต่อ)

ข้อสอบ (พฤติกรรม)	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
เศรษฐกิจ (คิดวิเคราะห์)					
40. การที่กลุ่มผู้ผลิตน้ำมันสามารถกำหนดราคาน้ำมันในตลาดโลกได้นั้น แสดงให้เห็นความสำคัญของสิ่งใด (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
41. ผู้ผลิตภายในประเทศไทยมีลักษณะเป็นธุรกิจประเภทใดเป็นส่วนใหญ่ (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
42. การจัดสรรทรัพยากรที่มีจำกัด ไม่สอดคล้องกับความต้องการที่ไม่จำกัดของมนุษย์ จะทำให้เกิดอะไรขึ้น (คิดวิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
43. ข้อใดเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดสิ้นไปไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก (ประเมินค่า)	1	1	1	3.00	1.00
44. ข้อใดไม่ใช่ทุน ตามความหมายของทรัพยากรทางเศรษฐศาสตร์(ประเมินค่า)	0	1	1	2.00	0.67
45. เพราะเหตุใดประเทศต่างๆในโลกจึงต้องมีการค้าขายสินค้าซึ่งกันและกัน (เข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
46.การค้าระหว่างประเทศก่อให้เกิดผลดีโดยตรงต่อประชาชนอย่างไร (เข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
47. ปัจจุบันโครงสร้างทางการค้าระหว่างประเทศของไทยอยู่ในลักษณะใด (เข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
48. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด (เข้าใจ)	1	1	1	3.00	1.00
49. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการค้าระหว่างประเทศ (ประยุกต์)	1	1	1	3.00	1.00
50. ข้อใดสัมพันธ์กัน (ประยุกต์)	1	1	1	3.00	1.00
51. หากไทยต้องการคุ้มกันสินค้าที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ	1	1	1	3.00	1.00

ตารางที่ 17 ค่าดัชนีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS (ต่อ)

ข้อสอบ (พฤติกรรม)	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
และป้องกันการเข้ามาแข่งขันของต่างชาติไทยควรใช้ มาตรการในข้อใด (วิเคราะห์)					
52. การที่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการ ส่งออกในอัตราที่สูงขึ้น แสดงให้เห็นถึงผลดีในข้อใด (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
53. การแข่งขันทางการค้ามีผลอย่างไรต่อระบบเศรษฐกิจ (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
54. การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศ ก่อให้เกิดผลในข้อใด (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
55. “การค้าที่มุ่งคุ้มกันตลาดสินค้าภายในประเทศโดย พยายามไม่ให้ประเทศอื่นส่งสินค้าชนิดนั้น ๆ เข้ามา แข่งขันกับผู้ผลิตภายในประเทศ” ข้อความนี้หมายถึงข้อ ใด (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
56. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้าระหว่างประเทศ (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
57. การผลิตสินค้าเพื่อบริโภคอย่างพอเพียงทั้งชนิดและ ปริมาณไม่ว่าจะมีการค้าระหว่างประเทศหรือไม่ก็ตามตรง กับสำนวนในข้อใด (วิเคราะห์)	1	1	0	2.00	0.67
58. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการลงทุนระหว่างประเทศ ทางอ้อม (วิเคราะห์)	1	1	1	3.00	1.00
59. การแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ มีผลสำคัญ อย่างไร (ประเมินค่า)	0	1	1	2.00	0.67
60. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจส่งผลดีต่อข้อใดมากที่สุด (ประเมินค่า)	0	1	1	2.00	0.67

ตารางที่ 19 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อสอบ	ค่าความยาก (p)	แปลผล	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	แปลผล	แปลผล คุณภาพของ ข้อสอบ
1	0.73	ค่อนข้างง่าย	0.13	ไม่สามารถจำแนกได้	ตัดทิ้ง
2	0.50	ปานกลาง	0.37	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
3	0.10	ยากเกินไป	0.07	ไม่สามารถจำแนกได้	ตัดทิ้ง
4	0.33	ปานกลาง	0.13	ไม่สามารถจำแนกได้	ตัดทิ้ง
5	0.43	ปานกลาง	0.40	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
6	0.23	ปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
7	0.23	ปานกลาง	0.00	ไม่สามารถจำแนกได้	ตัดทิ้ง
8	0.53	ปานกลาง	0.27	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
9	0.63	ค่อนข้างง่าย	0.85	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
10	0.72	ปานกลาง	0.77	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
11	0.37	ปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
12	0.27	ปานกลาง	0.40	อำนาจจำแนกได้ดีมาก	ใช้ได้
13	0.60	ปานกลาง	0.40	อำนาจจำแนกได้ดีมาก	ใช้ได้
14	0.33	ปานกลาง	0.00	ไม่สามารถจำแนกได้	ตัดทิ้ง
15	0.30	ปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
16	0.40	ปานกลาง	0.40	อำนาจจำแนกได้ดีมาก	ใช้ได้
17	0.27	ปานกลาง	0.27	อำนาจจำแนกพอใช้	ใช้ได้
18	0.52	ปานกลาง	1.00	อำนาจจำแนกได้ดีมาก	ใช้ได้
19	0.40	ปานกลาง	0.00	ไม่สามารถจำแนกได้	ตัดทิ้ง
20	0.53	ปานกลาง	1.00	อำนาจจำแนกได้ดีมาก	ใช้ได้
21	0.52	ปานกลาง	1.00	อำนาจจำแนกได้ดีมาก	ใช้ได้
22	0.43	ปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
23	0.56	ปานกลาง	1.00	อำนาจจำแนกได้ดีมาก	ใช้ได้
24	0.30	ปานกลาง	0.07	ไม่สามารถจำแนกได้	ตัดทิ้ง
25	0.23	ปานกลาง	-0.20	ไม่สามารถจำแนกได้	ตัดทิ้ง

ตารางที่ 18 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

ข้อสอบ	ค่าความยาก (p)	แปลผล	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	แปลผล	แปลผล คุณภาพของ ข้อสอบ
26	0.27	ปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
27	0.52	ปานกลาง	1.00	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
28	0.57	ปานกลาง	0.62	อำนาจจำแนกได้ดีมาก	ใช้ได้
29	0.50	ปานกลาง	1.00	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
30	0.43	ปานกลาง	0.43	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
31	0.30	ปานกลาง	-0.07	ไม่สามารถจำแนกได้	ตัดทิ้ง
32	0.40	ปานกลาง	0.53	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
33	0.57	ปานกลาง	0.93	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
34	0.47	ปานกลาง	0.53	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
35	0.43	ปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกได้ดี	ใช้ได้
36	0.57	ปานกลาง	0.47	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
37	0.43	ปานกลาง	0.33	อำนาจจำแนกดี	ใช้ได้
38	0.37	ปานกลาง	0.47	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
39	0.50	ปานกลาง	0.20	อำนาจจำแนกพอใช้	ใช้ได้
40	0.50	ปานกลาง	0.20	อำนาจจำแนกพอใช้	ใช้ได้
41	0.13	ยากเกินไป	-0.27	ไม่สามารถจำแนกได้	ตัดทิ้ง
42	0.47	ปานกลาง	0.27	อำนาจจำแนกพอใช้	ใช้ได้
43	0.47	ปานกลาง	0.53	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
44	0.33	ปานกลาง	0.40	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
45	0.75	ค่อนข้างง่าย	0.70	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
46	0.27	ปานกลาง	0.27	อำนาจจำแนกพอใช้	ใช้ได้
47	0.23	ปานกลาง	-0.33	ไม่สามารถจำแนกได้	ตัดทิ้ง
48	0.43	ปานกลาง	0.20	อำนาจจำแนกพอใช้	ใช้ได้
49	0.57	ปานกลาง	0.93	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
50	0.57	ปานกลาง	0.93	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้

ตารางที่ 18 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

ข้อสอบ	ค่าความยาก (p)	แปลผล	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	แปลผล	แปลผล คุณภาพของ ข้อสอบ
51	0.33	ปานกลาง	0.00	ไม่สามารถจำแนกได้	ตัดทิ้ง
52	0.75	ค่อนข้างง่าย	0.77	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
53	0.57	ค่อนข้างง่าย	0.93	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
54	0.60	ค่อนข้างง่าย	0.77	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
55	0.67	ค่อนข้างง่าย	0.93	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
56	0.57	ปานกลาง	0.93	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
57	0.43	ปานกลาง	0.20	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
58	0.57	ปานกลาง	0.93	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
59	0.81	ปานกลาง	0.43	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้
60	0.52	ปานกลาง	1.00	อำนาจจำแนกดีมาก	ใช้ได้

หมายเหตุ

- ข้อสอบข้อที่ 3 และ ข้อที่ 41 มีค่าความยากง่าย (P) น้อยกว่า 0.20 จัดเป็นข้อสอบที่ยากเกินไปเลยตัดออก
  - ข้อสอบข้อที่ 1, 4, 19, 24, 25, 31, 41, 47 และ 51 มีค่าอำนาจจำแนก (R) น้อยกว่า 0.20 จัดเป็นข้อสอบที่ไม่สามารถจำแนกเด็กเก่งเด็กอ่อนได้ จึงตัดออก
  - เนื่องจากมีข้อสอบเกินจำนวนที่ต้องการจึงตัดออกแบบเจาะจง ได้แก่ ข้อสอบข้อที่ 1 5, 4, 7, 8, 11, 12, 14, 15, 17, 19, 22, 24, 25, 27, 29, 31, 34, 36, 38, 42, 47, 48, 49, 51, 52, 55, 56 และ 59
  - รวมตัดข้อสอบออกทั้งหมด 30 ข้อ และคงเหลือข้อสอบจำนวน 30 ข้อ
- นอกจากนี้ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของครูเตอร์ - ริชาร์ดสัน จากสูตร KR-20 ได้เท่ากับ 0.79

ตารางที่ 20 ค่าดัชนีความสอดคล้องกับทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ต้องการของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

สถานการณ์ ที่	ความสามารถในการคิด วิเคราะห์	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		1	2	3		
1	1. วิเคราะห์ความสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์	1	1	1	3.00	1.00
	3. วิเคราะห์หลักการ	1	1	1	3.00	1.00
2	1. วิเคราะห์ความสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์	1	1	1	3.00	1.00
	3. วิเคราะห์หลักการ	1	1	1	3.00	1.00
3	1. วิเคราะห์ความสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์	1	1	1	3.00	1.00
	3. วิเคราะห์หลักการ	1	1	1	3.00	1.00
4	1. วิเคราะห์ความสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์	1	1	1	3.00	1.00
	3. วิเคราะห์หลักการ	1	1	1	3.00	1.00
5	1. วิเคราะห์ความสำคัญ	1	0	1	2.00	0.67
	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์	1	1	1	3.00	1.00
	3. วิเคราะห์หลักการ	1	1	1	3.00	1.00
6	1. วิเคราะห์ความสำคัญ	1	1	1	3.00	1.00
	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์	1	1	1	3.00	1.00
	3. วิเคราะห์หลักการ	1	1	1	3.00	1.00

หมายเหตุ

- เนื่องจากมีข้อสอบเกินจำนวนที่ต้องการจึงตัดออกแบบเจาะจง ได้แก่ ข้อสอบข้อที่ 2, และ 6

2. รวมตัดข้อสอบออกทั้งหมด 3 ข้อ และคงเหลือข้อสอบจำนวน 3 ข้อ
 นอกจากนี้ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ โดยใช้สูตรของ Cronbach' Alpha ได้เท่ากับ 0.82

ตารางที่ 21 ผลการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้
 การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์		
คนที่	ก่อนเรียน (27 คะแนน)	หลังเรียน (27คะแนน)
1	8	20
2	7	23
3	12	21
4	8	21
5	10	19
6	17	20
7	22	23
8	6	20
9	3	20
10	12	23
11	13	22
12	3	21
13	24	25
14	11	26
15	13	23
16	9	21
17	12	21
18	2	21
19	8	20
20	4	19
21	4	22

ตารางที่ 21 ผลการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

ผลการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์		
คนที่	ก่อนเรียน (27 คะแนน)	หลังเรียน (27คะแนน)
22	7	22
23	6	21
24	24	22
25	17	21
26	8	27
27	27	27
28	22	27
29	23	25
30	19	26
31	25	25
32	21	21
33	9	25
34	16	24
35	14	21
36	24	22
37	16	19
38	14	22
39	17	22
40	15	21
41	17	21
42	19	22

ตารางที่ 22 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

คนที่	จำนวนข้อสอบ			คะแนน	
	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	รวม	คะแนนเต็ม
1	8	6	6	20	27
2	8	8	7	23	27
3	8	7	6	21	27
4	7	8	6	21	27
5	6	7	6	19	27
6	7	6	7	20	27
7	8	7	6	21	27
8	8	6	6	20	27
9	6	8	6	20	27
10	8	8	7	23	27
11	8	6	8	22	27
12	8	6	7	21	27
13	8	8	7	23	27
14	8	9	9	26	27
15	8	9	6	23	27
16	7	6	8	21	27
17	9	6	6	21	27
18	7	6	8	21	27
19	6	7	7	20	27
20	7	6	6	19	27
21	6	8	8	22	27
22	7	7	8	22	27
23	8	7	6	21	27
24	7	6	9	22	27
25	6	7	8	21	27

ตารางที่ 22 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS (ต่อ)

คนที่	จำนวนข้อสอบ			คะแนน	
	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	รวม	คะแนนเต็ม
26	9	9	9	27	27
27	9	9	9	27	27
28	9	9	9	27	27
29	7	9	9	25	27
30	8	9	9	26	27
31	9	7	9	25	27
32	6	6	9	21	27
33	9	7	9	25	27
34	9	7	8	24	27
35	8	6	7	21	27
36	7	9	6	22	27
37	6	7	6	19	27
38	7	8	7	22	27
39	7	6	9	22	27
40	8	7	6	21	27
41	9	6	6	21	27
42	8	8	6	22	27
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค				α	= 0.82

หมายเหตุ

ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ โดยใช้สูตรของ Cronbach' Alpha ได้เท่ากับ 0.82

ตารางที่ 23 ผลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน

ข้อที่	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		1	2	3		
1.	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เป็นการตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนสามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง	1	1	1	3.00	1.00
3.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ และพิจารณา เรื่องที่เรียนจนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง	1	1	1	3.00	1.00
4.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนรู้จักการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็น เหตุเป็นผล	1	1	1	3.00	1.00
5.	ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
6.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น และช่วยเหลือกันในชั้นเรียน	1	1	1	3.00	1.00
7.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนร่วม ชั้นเรียน	1	1	1	3.00	1.00
8.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	1	1	1	3.00	1.00

ตารางที่ 23 ผลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		1	2	3		
9.	<u>ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้</u> การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์	1	1	1	3.00	1.00
10.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกแลกเปลี่ยนความคิด	1	1	1	3.00	1.00
11.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ดีขึ้น	1	1	1	3.00	1.00
12.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ดีขึ้น	1	1	1	3.00	1.00

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แผนการจัดเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS
- แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
- แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รหัสวิชา ส22102	รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562
หน่วยที่ 15	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ
จำนวน 12 คาบเรียน	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ	เวลา 3 คาบเรียน
ชื่อครูผู้สอน นางสาวพรพรรณ ศรีหาวงศ์	

1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ส 3.2 ม.2/1 อภิปรายระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ

2. สาระสำคัญ

ระบบเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในโลกปัจจุบันประกอบด้วยระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม สังคมนิยม และระบบเศรษฐกิจแบบผสม

3. สมรรถนะที่สำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

5. จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถอธิบายรายละเอียดของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆได้
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลดีผลเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆได้

3. นักเรียนสามารถอธิบายระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยได้

6. สารการเรียนรู้

1. ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม
2. ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
3. ระบบเศรษฐกิจแบบผสม

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. แผนภาพความคิด เรื่องข้อดี-ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ
2. เรียงความเรื่องระบบเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับประเทศไทย

8. เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน

8.1 เกณฑ์การให้คะแนน แผนภาพความคิด เรื่องข้อดี-ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	4 คะแนน (ดีมาก)	3 คะแนน (ดี)	2 คะแนน (พอใช้)	1 คะแนน (ปรับปรุง)
1. ข้อดี-ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ	เขียนอธิบายและวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆได้สัมพันธ์กันมีการเชื่อมโยงให้เห็นเป็นภาพรวมแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	เขียนอธิบายและวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆได้มีการจำแนกข้อมูลแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตนเองอย่างเป็นเหตุเป็นผล	เขียนอธิบายและวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆได้สอดคล้องกับ มีการเขียนขยายความยกตัวอย่างอธิบายเพิ่มเติมให้อ่านเข้าใจง่าย	เขียนอธิบายและวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆได้แต่ยังไม่ชัดเจน ไม่มีการอธิบายเพิ่มเติม

8.2 เกณฑ์การให้คะแนน เรียงความเรื่องระบบเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับประเทศไทย

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	4 คะแนน (ดีมาก)	3 คะแนน (ดี)	2 คะแนน (พอใช้)	1 คะแนน (ปรับปรุง)
1. ความถูกต้องของหลักการเขียนเรียงความ	องค์ประกอบครบถ้วนมีคำนำ เนื้อเรื่อง สรุป ครบถ้วนและสมบูรณ์	องค์ประกอบไม่ครบมีแต่เนื้อเรื่อง ที่สมบูรณ์ขาดคำนำหรือสรุป	องค์ประกอบไม่ครบมีแต่เนื้อเรื่อง ที่สมบูรณ์ขาดคำนำและสรุป	องค์ประกอบไม่ครบเนื้อเรื่องไม่สมบูรณ์
2. เนื้อหา มีความคิดสร้างสรรค์ และ สอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนด	เขียนเรื่องตรงกับชื่อเรื่อง เรียงลำดับ วิเคราะห์เหตุการณ์ได้อย่างต่อเนื่องชัดเจน สอดแทรกแนวคิดที่มีประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์	เขียนเรื่องตรงกับชื่อเรื่อง เรียงลำดับ วิเคราะห์เหตุการณ์ได้อย่างต่อเนื่อง สอดแทรกแนวคิดที่มีประโยชน์	เขียนเรื่องตรงกับชื่อเรื่องเรียงลำดับ วิเคราะห์เหตุการณ์ได้ไม่มีการ สอดแทรกแนวคิด สร้างสรรค์และมีประโยชน์	เขียนเรื่องไม่ตรงกับชื่อเรื่อง เรียงลำดับ เหตุการณ์วกวน ไม่มีการ สอดแทรกแนวคิด สร้างสรรค์และมีประโยชน์

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
7 – 8	ดีมาก
5 – 6	ดี
3 – 4	พอใช้
2	ปรับปรุง

9. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบเรียนที่ 1

ขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. ครูเปิดวีดิทัศน์ เรื่องเศรษฐกิจไทยให้นักเรียนดู แล้วตั้งคำถามกับนักเรียนดังนี้

- ระบบเศรษฐกิจหมายถึงอะไร?

ตัวอย่างคำตอบ กลุ่มของหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ที่มีลักษณะในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในแบบเดียวกัน

- ประเทศไทยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบใด?

ตัวอย่างคำตอบ ระบบเศรษฐกิจแบบผสม

2. ให้นักเรียนร่วมกันศึกษา เรื่องระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ ในหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ฯ

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป ความหมายของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ

ความหมายของระบบเศรษฐกิจ (economic system) หมายถึง กลุ่มบุคคลของสังคมที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มของสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ซึ่งยึดถือแนวปฏิบัติแนวทางเดียวกันในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน คือ อำนวยความสะดวกในการที่จะแก้ไขปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถบำบัดความต้องการให้แก่บุคคลต่างๆที่อยู่ร่วมกันในสังคมนั้นให้ได้รับประโยชน์มากที่สุด เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

รูปแบบของระบบเศรษฐกิจ

1. **ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมหรือทุนนิยม** (Laissez-faire or capitalism) ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมหรือทุนนิยมเป็นระบบเศรษฐกิจที่ให้เสรีภาพแก่ภาคเอกชนในการเลือกดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน สามารถเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต เศรษฐกิจที่ตนหามาได้ มีเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งการเลือกอุปโภคบริโภคสินค้าและบริการต่างๆ แต่ทว่าเสรีภาพดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย กล่าวคือ การดำเนินการใดๆจะต้องไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของบุคคลอื่น ใช้ระบบของการแข่งขันโดยมีราคาและระบบตลาดเป็นกลไกสำคัญในการจัดสรรทรัพยากร โดยรัฐบาลจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จะมีหน้าที่เพียงการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและการป้องกันประเทศ

2. **ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม** (Socialism) ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีลักษณะใกล้เคียงกับระบบเศรษฐกิจแบบคอมมิวนิสต์ ภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมรัฐจะเป็นผู้ครอบครองทรัพยากรการผลิตพื้นฐาน ไว้เกือบทั้งหมด และเป็นผู้วางแผนเศรษฐกิจ กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาพื้นฐาน กิจกรรมหลักที่มี ความสำคัญต่อเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ เช่น ธุรกิจธนาคาร อุตสาหกรรมเหมืองแร่ ป่าไม้ น้ำมัน กิจกรรมสาธารณูปโภค และสาธารณูปการต่างๆ ฯลฯ รัฐจะเป็นผู้เข้ามาดำเนินการเอง อย่างไรก็ตาม รัฐยังให้เสรีภาพแก่ประชาชนบ้างพอสมควร เอกชนมีเสรีภาพและกรรมสิทธิ์ในการถือครองทรัพย์สิน เช่น สามารถทำธุรกิจค้าขายขนาดย่อมระหว่างท้องถิ่นใกล้เคียง สามารถถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน ทำกิน เพื่อการยังชีพ โดยสรุป ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมเป็นระบบเศรษฐกิจที่อาศัยกลไกของรัฐเป็นกลไกสำคัญในการจัดสรรทรัพยากรของระบบเศรษฐกิจ

3. ระบบเศรษฐกิจแบบผสม (Mixed Economy) ระบบเศรษฐกิจแบบผสมเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม กับระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม กล่าวคือ ภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบผสมทั้งรัฐบาลและเอกชนต่างมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิตมีทั้งส่วนที่เป็นของรัฐบาลและเอกชน ในส่วนที่เป็นแบบทุนนิยมคือ เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินบางอย่าง มีเสรีภาพในการเลือกผลิตหรือบริโภค ใช้ระบบของการแข่งขัน กลไกราคาเข้ามาทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากร ส่วนที่เป็นแบบสังคมนิยม คือ รัฐบาลเข้ามาควบคุมหรือเข้ามาดำเนินกิจการที่มีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ เช่น กิจการสาธารณูปโภค อุตสาหกรรมหลัก และอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ต้องมีการลงทุนมากเพราะหาเอกชนลงทุนได้ยาก เนื่องจากเป็นกิจการที่ต้อง เสี่ยงกับการขาดทุนหรือไม่คุ้มกับการลงทุน แต่กิจการเหล่านี้จำเป็นต้องมีเพราะเป็นปัจจัยพื้นฐานต่อการดำรงชีพ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา การขนส่ง และคมนาคม เหตุที่รัฐบาลเข้ามาดำเนินการในกิจการดังกล่าวก็เพื่อขจัดปัญหาในเรื่องการผูกขาดหรือเอารัดเอาเปรียบ ซึ่งมักจะเกิดขึ้นถ้าปล่อยให้เอกชนทำการแข่งขัน โดยสรุปแล้วระบบเศรษฐกิจแบบผสมจึงเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีการใช้ทั้งระบบกลไกราคา หรือระบบตลาดควบคู่ไปกับระบบกลไกรัฐในการจัดสรรทรัพยากร

ขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

1. หลังจากนั้น ครูให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง แล้วให้นักเรียนสรุปลงในสมุด

ตัวอย่างแนวทางการตอบ
เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบผสม

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบผสม แล้วสรุปประเด็นสำคัญลงในผังมโนทัศน์ตามหัวข้อที่กำหนด

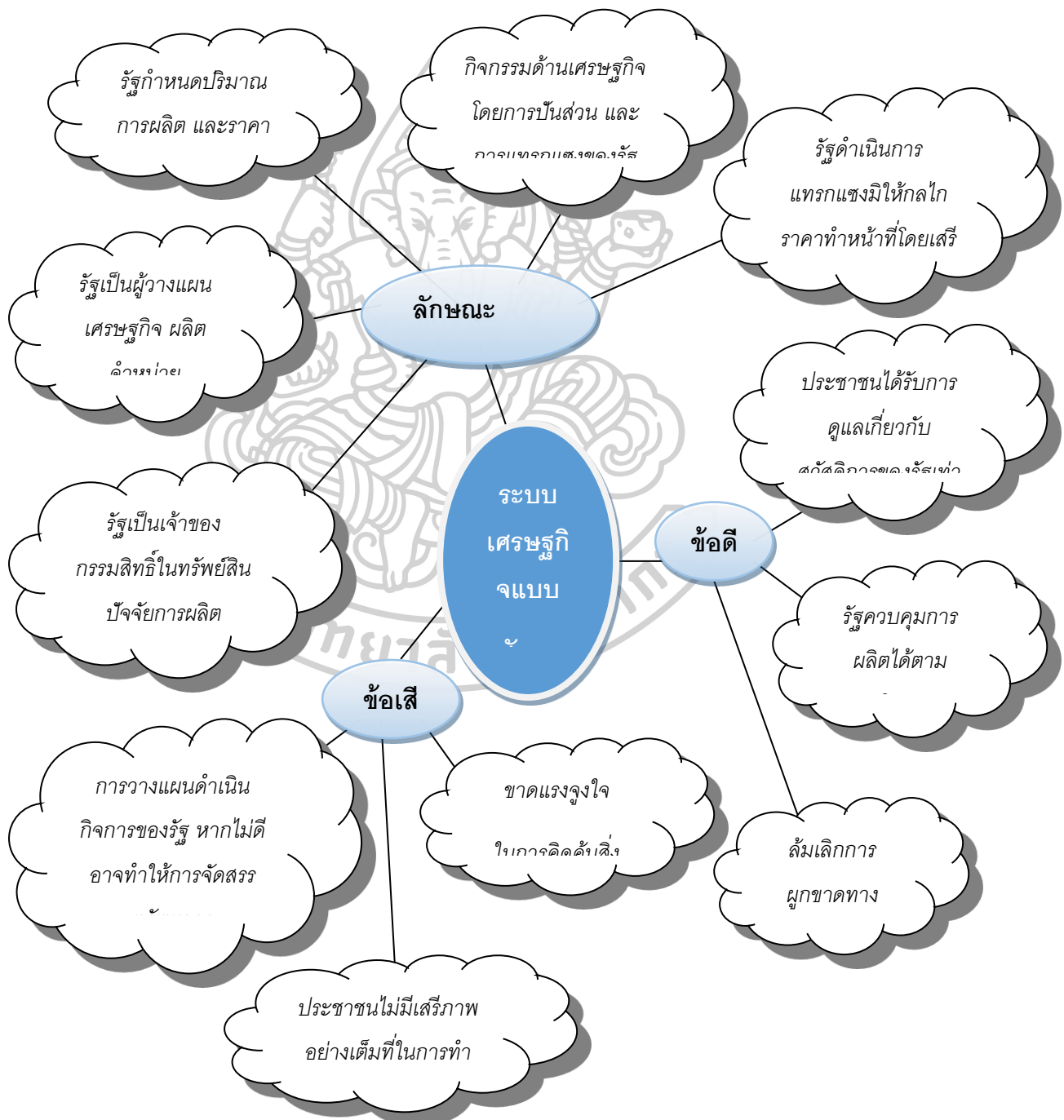

ตัวอย่างแนวทางการตอบ เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม แล้วสรุปประเด็นสำคัญ

ลงในแผนภาพความคิด

ตัวอย่างแนวทางการตอบ
เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบผสม

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบผสม แล้วสรุปประเด็นสำคัญลงใน
ผังมโนทัศน์
ตามหัวข้อที่กำหนด

คาบเรียนที่ 2

ขั้นปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying)

1. ครูทบทวนเนื้อหาเรื่องระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆจากคาบเรียนที่ผ่านมา
2. ให้นักเรียนเปรียบเทียบระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม และแบบสังคมนิยม ว่ามีความเหมือนและ

ความแตกต่างกันอย่างไร โดยให้นักเรียนเขียนลงในสมุด

3. หลังจากนั้นครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 5 คนตามความสมัครใจ โดยให้ช่วยกันอธิบายระบบ

เศรษฐกิจของประเทศไทย และให้นักเรียนสรุปออกมาเป็นแผนภาพความคิด

ตัวอย่างแนวทางการตอบ

เรื่อง ระบบเศรษฐกิจในประเทศไทย

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานตัวเอง โดยให้แต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในห้องเรียนโดยมีครูคอยให้ข้อเสนอแนะร่วมกับนักเรียน

คาบเรียนที่ 3

ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self-regulating)

9. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความ “เรื่องระบบเศรษฐกิจของไทย” (โดยบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ภาษาไทย)

ขั้นตอนการทำงาน

1. ศึกษาาระบบเศรษฐกิจให้ละเอียดและทำความเข้าใจกับระบบเศรษฐกิจ
  2. เขียนเรียงความตามหัวข้อที่กำหนด 1 หน้ากระดาษ A
  3. ครูแจ้งเกณฑ์การประเมินผลงานให้นักเรียนฟัง
  4. นำเสนองานโดยการจับคู่เล่าสู่กันฟัง
10. หลังจากนั้นครูและเพื่อนๆช่วยกันคัดเลือกผลงาน แล้วให้นักเรียนนำเสนองานโดยการจัดป้ายนิเทศหน้าชั้น แสดงผลงานการเขียนเรียงความเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนในชั้นอื่น ๆ

10. การวัดและประเมินผล

1. ประเมินแผนภาพความคิด เรื่องข้อดี-ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ
2. ประเมินเรียงความเรื่องระบบเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับประเทศไทย

11. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดิทัศน์ เรื่องเศรษฐกิจไทย
2. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ฯ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักพิมพ์พัฒนาคุณภาพวิชาการ

(พว.)

บันทึกหลังการสอน

ผลการจัดการเรียนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางแก้ไข

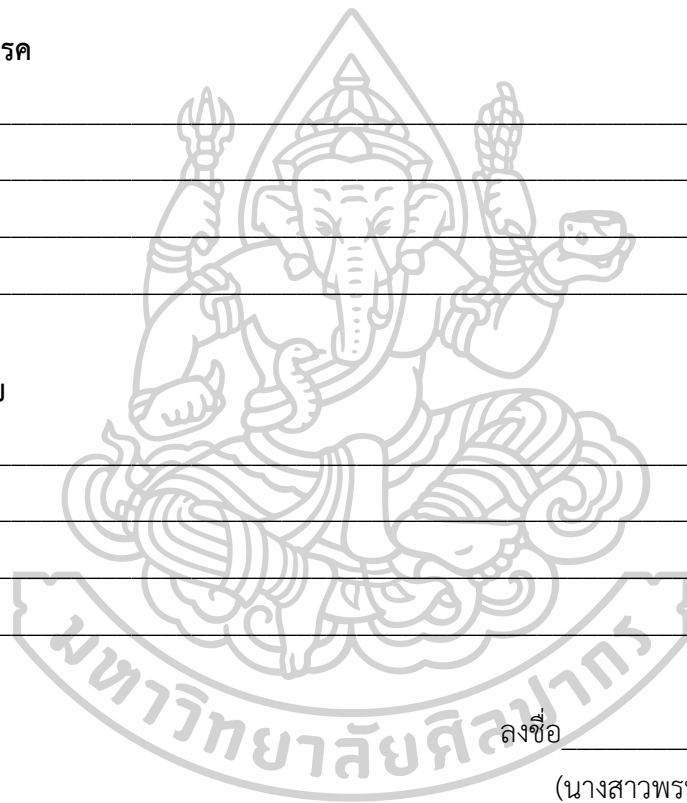

ลงชื่อ _____ (ผู้บันทึก)

(นางสาวพรพรรณ ศรีหาวงศ์)

_____/_____/_____

5. จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศได้
2. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและกัน
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลดีและผลเสียของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในทวีปเอเชีย

6. สารการเรียนรู้

1. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
2. การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

Power Point เรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

8. เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน

8.1 เกณฑ์การให้คะแนน Power Point เรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	4 (ดีมาก) 4 คะแนน	3(ดี) 3 คะแนน	2(พอใช้) 2 คะแนน	1(ปรับปรุง) 1 คะแนน
1. เนื้อหา ข้อมูล	มีการเตรียมความพร้อมของเนื้อหา และมีเนื้อหาได้ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ สามารถเสนอเหตุผล ข้อเท็จจริงอ้างอิงได้ เหมาะสมถูกต้อง	มีการเตรียมความพร้อมของเนื้อหา บ้างในบางประเด็น และมีเนื้อหาได้ถูกต้องครบถ้วน	มีการเตรียมความพร้อมของเนื้อหาบ้าง ในบางประเด็น และมีเนื้อหาถูกต้องบางส่วน	ขาดการเตรียมความพร้อมของเนื้อหา และมีเนื้อหาได้ไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ ไม่สามารถเสนอเหตุผล ข้อเท็จจริงอ้างอิงได้ เหมาะสม ถูกต้อง

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	4 (ดีมาก) 4 คะแนน	3(ดี) 3 คะแนน	2(พอใช้) 2 คะแนน	1(ปรับปรุง) 1 คะแนน
2. การนำเสนอข้อมูล	มีความพร้อมในการนำเสนอข้อมูล และสามารถนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน รวมถึงมีท่าทาง น้ำเสียง และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังในการนำเสนอ	มีความพร้อมในการนำเสนอข้อมูล และสามารถนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน แต่ยังคงขาดในเรื่องของท่าทาง น้ำเสียง และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังในการนำเสนอ	มีความพร้อมในการนำเสนอข้อมูล และสามารถนำเสนอเนื้อหาได้ แต่ยังคงขาดในเรื่องของท่าทาง น้ำเสียง และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังในการนำเสนอ	ไม่มีความพร้อมในการนำเสนอข้อมูล และสามารถนำเสนอเนื้อหาได้อย่างไม่ชัดเจน ขาดความถูกต้อง ครบถ้วน รวมถึงไม่มีท่าทาง น้ำเสียง และไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังในการนำเสนอ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน

7 – 8

5 – 6

3 – 4

2

ระดับคุณภาพ

ดีมาก

ดี

พอใช้

ปรับปรุง

9. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบเรียนที่ 1

ขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering)

- ครูเปิดวิดีโอและภาพเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ ให้นักเรียนดู พร้อมกับถามนักเรียนว่า การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจดังกล่าวมีความสำคัญอย่างไร?

ตัวอย่างคำตอบ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน โดยการพึ่งพาอาศัยกันและกันทางเศรษฐกิจ

2. ให้นักเรียนร่วมกันศึกษา เรื่องการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ ในหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ฯ

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

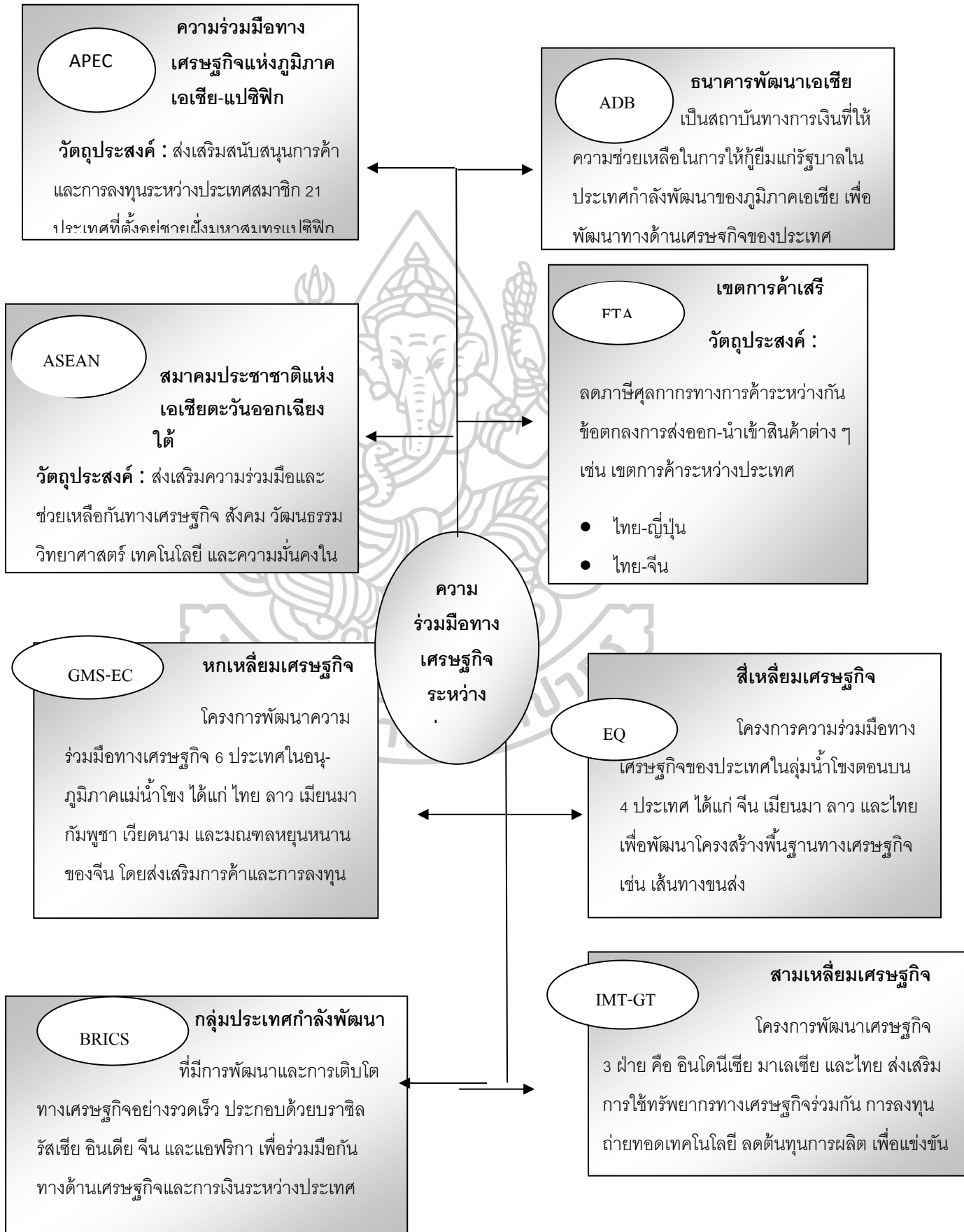
การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจเป็นกระบวนการยกเลิกการเลือกปฏิบัติทางการค้าและการเงินระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน ปัจจัยที่นำไปสู่ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การพึ่งพาอาศัยกันและกัน การแข่งขัน การขัดแย้ง การประสานประโยชน์ และการกีดกันทางการค้า

ขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

4. หลังจากนั้น ครูให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศว่าเป็นอย่างไรบ้าง โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนผังความคิดรวบยอด และร่วมกันวิเคราะห์ผลดีและผลเสียลงในตารางวิเคราะห์ผลดีและผลเสีย

ตัวอย่าง แผนผังความคิดรวบยอด

ตัวอย่าง ตารางการวิเคราะห์ผลดี-ผลเสียของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ผลดี	ผลเสีย	หมายเหตุ
<p>1. ทำให้ประเทศสามารถจำหน่ายผลผลิตส่วนเกินจากการบริโภคภายในประเทศสู่ผู้บริโภคในประเทศอื่น ทำให้เกิดรายได้เข้าประเทศและส่งผลต่อมาตรฐานการครองชีพที่ดีของประชาชน</p> <p>2. ทำให้ได้รู้จักผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ ทำให้ประชาชนได้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกสบายเหล่านั้น ซึ่งถ้าไม่มีการนำเข้าจากต่างประเทศประชาชนจะเสียโอกาสไป</p> <p>3. ทำให้เกิดการ พัฒนา ของ ผู้ผลิตภายในประเทศต่อเทคโนโลยีใหม่ๆ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ซึ่งมีผลต่อความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองทั้งโดยตรงและโดยทางอ้อม</p> <p>4. ทำให้ประชาชนได้ใช้สินค้าคุณภาพดีในราคาถูก กล่าวคือแต่ละประเทศอาจไม่สามารถผลิตสินค้าได้ทุกชนิด เนื่องจากความชำนาญของแต่ละประเทศในการผลิตสินค้าแต่ละชนิดไม่เหมือนกัน บางประเทศอาจผลิตสินค้าหนึ่งได้ดีและต้นทุนต่ำ ส่วนอีกประเทศอาจผลิตสินค้าชนิดอื่นได้ดีและต้นทุนต่ำ การที่ทั้งสองประเทศจะเลือกผลิตสินค้าที่ตนมีความชำนาญและมีการขายหรือแลกเปลี่ยนกันจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งสองประเทศมากกว่า</p>	<p>1. ทำให้เกิดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ซึ่งถ้าเกิดการไม่สมดุลโดยมีการนำเข้ามากกว่าการส่งออกอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ประเทศขาดดุลการค้าและนำไปสู่การขาดดุลชำระเงินส่งผลไปยังเสถียรภาพเงินตราและทำให้เศรษฐกิจของประเทศเสียหายในที่สุด</p> <p>2. สินค้าและบริการใหม่ๆ จากต่างประเทศส่วนหนึ่งอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบการดำรงชีวิต ตลอดจนมีผลกระทบต่อวัฒนธรรมประเพณีซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อชีวิตประจำวันของประชาชนรวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างกันในรูปแบบดั้งเดิมของทั้งสองประเทศที่มีอยู่เดิมให้เปลี่ยนแปลงไป</p> <p>3. บางครั้ง ผู้ผลิต อาจให้ความสำคัญกับตลาดในต่างประเทศ มากกว่าตลาดภายในประเทศ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการขาดแคลนสินค้าภายในประเทศ ทำให้รัฐต้องคอยแทรกแซงหรือควบคุมการนำเข้าและการส่งออก</p>	

คาบเรียนที่ 2

ขั้นปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying)

5. ครูทบทวนเนื้อหาเรื่องการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศจากคาบเรียนที่ผ่านมา
6. ให้นักเรียนยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศการพึ่งพาอาศัยกันและกัน โดยให้นักเรียนเขียนลงในสมุด
7. หลังจากนั้นครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 5 คนตามความสมัครใจ โดยให้ช่วยกันอธิบายตัวอย่างของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และให้นักเรียนสรุปออกมาเป็นแผนภาพความคิด
8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานตัวเอง โดยให้แต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในห้องเรียนโดยมีครูคอยให้ข้อเสนอแนะร่วมกับนักเรียน

คาบเรียนที่ 3

ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self-regulating)

9. ครูให้นักเรียนนำแผนภาพความคิดจากคาบที่แล้ว มาทำ Power Point เรื่อง “การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ” (โดยบูรณาการกับสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี)

ขั้นตอนการทำงาน

1. ศึกษาการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจให้ละเอียดและทำความเข้าใจกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
2. ทำ Power Point นำเสนอถึงความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ และวิเคราะห์ผลดีผลเสียของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
3. ครูแจ้งเกณฑ์การประเมินผลงานให้นักเรียนฟัง
4. นำเสนองาน
10. หลังจากนั้นครูและเพื่อนๆช่วยกันคัดเลือกผลงาน เพื่อแสดงผลงานบนทางเว็บไซต์โรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนในชั้นอื่นๆ

10. การวัดและประเมินผล

ประเมิน Power Point การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

11. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ฯ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักพิมพ์พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
2. วีดิโอและภาพเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ

บันทึกหลังการสอน

ผลการจัดการเรียนการสอน

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางแก้ไข

ลงชื่อ _____ (ผู้บันทึก)

(นางสาวพรพรรณ ศรีหาวงศ์)

____/____/____

แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์
วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ ด้วย กระบวนการ GPAS
2. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบอัตนัย มีจำนวน 3 ข้อ โดยใช้เวลาตอบ 30 นาที
3. ให้นักเรียนตอบคำถามโดยการเติมคำตอบลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้

.....
 ประเมินผลตัวชี้วัด : อภิปรายระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ (ส 3.2 ม. 2/1)

ประเทศจีนเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ใช้ระบบคอมมิวนิสต์ แต่สามารถพัฒนาประเทศ และ เศรษฐกิจได้มาก ก็เพราะการลดการวางแผนในส่วนกลาง และเปิดโอกาสให้กลไกตลาดเสรี ทำงานมากขึ้น โดยทำอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน เริ่มจากการให้กลไกทำงานในระดับ ภูมิภาคขนาดเล็กไปจนถึงภูมิภาคขนาดใหญ่ จนสามารถทำให้ระบบเศรษฐกิจเป็นระบบผสมที่ ลงตัวได้

ข้อสรุปที่เกิดขึ้นก็คือ แม้แต่ประเทศคอมมิวนิสต์ ก็ต้องยอมรับว่าการวางแผน เศรษฐกิจ และการผลิตในส่วนกลางทั้งหมดนั้น ไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับการปล่อยให้กลไก ของตลาดเสรีทำงาน

ที่มา : บทความระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม (<http://atcloud.com>)

1. ให้นักเรียนอ่านบทความเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ แล้วตอบคำถาม (คะแนนเต็ม 9

คะแนน)

1. บทความนี้ มีสาระสำคัญอะไรที่เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ(วิเคราะห์ความสำคัญ)

.....
 .....

2. นักเรียนคิดว่าระบบเศรษฐกิจแบบผสมที่จีนนำมาใช้มีข้อดีอย่างไร (วิเคราะห์ ความสัมพันธ์)

- .....
- .....
3. ถ้านักเรียนเป็นผู้บริหารประเทศ แล้วต้องการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้น ควรใช้ระบบเศรษฐกิจแบบใด เพราะอะไร(วิเคราะห์หลักการ)
- .....
- .....

ผู้ส่งออกไทยผวาเงินชิงตลาดอียู-ญี่ปุ่น

นายกสมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่ในพระบรมราชูปถัมภ์ เปิดเผยว่า การส่งออกไก่ปีนี้ขยายตัวเพิ่มขึ้นมาก จากความต้องการของสหภาพยุโรปหรืออียูที่มีมากขึ้น รวมทั้งเสนอราคาซื้อสูง คาดว่าจะมีการแข่งขันรุนแรงขึ้นจากประเทศจีนที่ได้ปรับปรุงโรงงานและคุณภาพสินค้า จนเป็นที่ยอมรับของอียูและญี่ปุ่นได้แล้ว รวมทั้งประเทศบราซิลยังผลิตไก่ได้จำนวนมาก คาดว่าทั้ง 2 ประเทศจะเสนอราคาขายที่ต่ำกว่าไทย จึงเป็นปัญหาที่ผู้ประกอบการไทย จะต้องลดต้นทุน แต่คุณภาพมาตรฐานต้องรักษาเอาไว้อย่างสม่ำเสมอ

ประเมินผลตัวชี้วัด : ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ
ในภูมิภาคเอเชีย (ส 3.2 ม. 2/2)

2. ให้นักเรียนอ่านข่าวแล้ววิเคราะห์ตอบคำถามเกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยกัน (คะแนนเต็ม 9 คะแนน)

- 1) เหตุใดประเทศจีนเข้ามามีบทบาทในการแย่งชิงตลาดส่งออกไก่จากไทยมากขึ้น(วิเคราะห์ความสำคัญ)
- .....
- .....
- .....

- 2) ปัญหาที่ผู้ประกอบการส่งออกไทยที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์นี้คืออะไร(วิเคราะห์ความสัมพันธ์)
- .....
- .....
- .....

- 3) นักเรียนคิดว่าทำอย่างไรประเทศไทยจึงจะครองตลาดส่งออกไก่จากตลาดอียูและประเทศอื่น ๆ ได้ (วิเคราะห์หลักการ)

.....
 .....
 .....
ประเมินผลตัวชี้วัด : วิเคราะห์การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (ส3.2 ม 2/3)

เครื่องใช้ไฟฟ้าญี่ปุ่นหันตีท้ายครีว แก่เกมเกาหลี-จีนแย่งตลาด

เครื่องใช้ไฟฟ้าญี่ปุ่นใกล้มาถึงยุคเสื่อมอำนาจ เมื่อต้องเผชิญศึก 2 ด้านจากเกาหลีและจีนทำให้แบรนด์ญี่ปุ่นที่เคยเรืองอำนาจต้องหันมารุกตลาดเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน

การแข่งขันจากกลยุทธ์ราคาทำให้มาร์จินต่ำ หรือแทบไม่มีกำไร เพราะทุนด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่แต่ละครั้งใช้งบมหาศาล ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงตามไปด้วย แบรนด์ญี่ปุ่น จึงต้องแบกรับกับภาวะต้นทุนไปพร้อมกับรับศึกรอบด้านจากยุทธวิธีทำสงครามจากเกาหลีและจีน ที่ทุกวันนี้เน้นสร้างแบรนด์ไปพร้อมกับการนำนวัตกรรมใหม่เข้ามาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตัวสินค้า หมั่นออกสินค้าตัวใหม่ ๆ ชนิดถึยิบ จนกระทั่งแบรนด์สามารถเข้าไปนั่งอยู่ในใจคนไทยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น จึงมายุคที่แบรนด์ญี่ปุ่นต้องปรับตัวหันมาโฟกัสเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือนมากขึ้นเพื่อให้สู้คู่แข่งได้

ที่มา : ข่าวการตลาดและธุรกิจ (www.computer.today.net/businessnews)

วิเคราะห์การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศที่ส่งผลต่อคุณภาพสินค้าปริมาณการผลิตและราคาสินค้า(ส3.2 ม 2/4)

3. ให้นักเรียนอ่านข่าวที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้าในประเทศหรือต่างประเทศ ในภูมิภาคเอเชียมา 1 ข่าว และวิเคราะห์ผลลงในแบบบันทึก (คะแนนเต็ม 9 คะแนน)

1) การแข่งขันนี้มีผลต่อปริมาณและการผลิตสินค้าอย่างไร(วิเคราะห์ความสำคัญ)

.....
 .....

2) ข่าวนี้ส่งผลต่อประเทศผู้ผลิตรายอื่น ๆ อย่างไรบ้าง (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)

.....
 .....

3) ถ้าไม่เกิดการแข่งขันของสินค้าประเภทนี้ คิดว่าจะเกิดผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ ใด(วิเคราะห์หลักการ)

.....
 .....

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

4. แบบทดสอบฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการ GPAS
5. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีจำนวน 30 ข้อ โดยใช้เวลาตอบ 30 นาที
6. นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบในช่องตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ที่ตรงกับอักษรหน้าคำตอบที่อยู่ในแบบทดสอบ
7. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใดๆ ลงในแบบทดสอบ

ตัวอย่างการตอบ

กระดาษคำตอบ

0. ข้อใดไม่ใช่ปัญหาของการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
  - ก. สินค้าราคาต่ำ
  - ข. ขาดแคลนเงินทุน
  - ค. ขาดบุคลากรที่มีความรู้
  - ง. ขาดตลาดในการจำหน่ายสินค้า

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	X			
2				

ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบให้ทำดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	~~X~~		X	
2				

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน ด้วยกระบวนการ GPAS

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบในช่องตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ที่ตรงกับอักษรหน้าคำตอบที่อยู่ในแบบทดสอบ

<p>1. ระบบเศรษฐกิจใดที่รัฐเป็นผู้กำหนดราคาสินค้าและบริการ</p> <p>ก. ทุนนิยม ข. สังคมนิยม</p> <p>ค. ผสม ง. ชาตินิยม</p> <p>2. ข้อใดคือความหมายของระบบเศรษฐกิจ</p> <p>ก. การผลิตสินค้าเพื่อการบริโภค</p> <p>ข. การค้าขายกับต่างประเทศเพื่อก่อให้เกิดรายได้</p> <p>ค. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศต่าง ๆ</p> <p>ง. ความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจต่าง ๆ ภายใต้อิทธิพลเดียวกัน</p> <p>3. ข้อใดคือรูปแบบของระบบเศรษฐกิจของไทย</p> <p>ก. ระบบเศรษฐกิจแบบผสม</p> <p>ข. ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม</p> <p>ค. ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์</p> <p>ง. ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมประชาธิปไตย</p> <p>4. ประเทศใดใช้ระบบเศรษฐกิจแบบผสม</p> <p>ก. ไทย สิงคโปร์</p> <p> ญี่ปุ่น</p> <p>ข. จีน อินเดีย เวียดนาม</p> <p>ค. พม่า ลาว</p>	<p>5. เหตุใดระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมจึงต้องมีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน</p> <p>ก. เพื่อรัฐจะได้มีรายได้เต็มจำนวน</p> <p>ข. เพื่อลดความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ</p> <p>ค. เพื่อทรัพยากรจะได้ถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>ง. เพื่อป้องกันไม่ให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศมากเกินไป</p> <p>6. ระบบเศรษฐกิจที่รัฐเข้าควบคุมการจัดสรรทรัพยากรและกำหนดราคาหรือผลตอบแทนของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการเป็นระบบเศรษฐกิจแบบใด</p> <p>ก. ทุนนิยม ข. เสรีนิยม</p> <p>ค. แบบผสม ง. สังคมนิยม</p> <p>7. ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ใครเป็นผู้กำหนดว่าจะผลิตอะไร ผลิตอย่างไร และผลิตเพื่อใคร</p> <p>ก. รัฐบาล ข. เอกชน</p> <p>ค. ประชาชน ง. รัฐวิสาหกิจ</p> <p>8. ข้อใดคือตัวอย่างของการพึ่งพาทางเศรษฐกิจ</p> <p>ก. ความร่วมมือทางการทูต</p> <p>ข. การพึ่งพาอาศัยเทคโนโลยี</p> <p>ค. การสนับสนุนสาธารณสุขภูมิภาค</p>
--	---

<p>ฟิลิปปินส์</p> <p>ง. กัมพูชา พม่า ไทย</p> <p>ง. การช่วยเหลือทางด้านอาหาร</p> <p>9. ข้อใดเป็นโครงการความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจของประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ</p> <p>ก. สามเหลี่ยมเศรษฐกิจ</p> <p>ข. สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ</p> <p>ค. หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ</p> <p>ง. เจ็ดเหลี่ยมเศรษฐกิจ</p> <p>10. การนำเข้าสินค้า เช่น น้ำมันดิบ เครื่องจักรกล จากต่างประเทศเข้ามามาก ก่อให้เกิดปัญหาใดตามมา</p> <p>ก. ปัญหาการขาดดุลการค้า</p> <p>ข. ปัญหาการว่างงาน</p> <p>ค. ปัญหาความยากจน</p> <p>ง. ปัญหาการกระจายรายได้</p> <p>11. เมื่อประเทศไทยมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง ผลที่ตามมาคือข้อใด</p> <p>ก. ประชาชนมีรายได้ดี สามารถเก็บเงินได้มาก ไม่ต้องการซื้อสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ</p> <p>ข. ประชาชนมีกำลังซื้อน้อยลง เพราะราคาสินค้าแพง มีการเก็บออมมากขึ้น</p> <p>ค. ประชาชนมีกำลังซื้อ และต้องการสินค้านำเข้าจาก ประเทศอื่นมากขึ้น</p> <p>ง. ค่าครองชีพของประชาชนสูงขึ้น ความต้องการซื้อ สินค้าลดลง</p> <p>12. เพราะเหตุใดประเทศจีนจึงเป็นคู่แข่งทางการค้าที่สำคัญในปัจจุบัน</p> <p>ก. เพราะสินค้านี้มีคุณภาพ</p> <p>ข. เพราะสินค้านี้มีต้นทุนต่ำ</p>	<p>13. การรวมกลุ่มของอาเซียน ส่งผลดีต่อข้อใดมากที่สุด</p> <p>ก. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ</p> <p>ข. สร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจในภูมิภาค</p> <p>ค. มีการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน</p> <p>ง. สร้างความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม</p> <p>14. ข้อใดไม่ใช่ผลดีจากการแข่งขันทางเศรษฐกิจ</p> <p>ก. ยกระดับฝีมือแรงงานในการผลิต</p> <p>ข. เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง</p> <p>ค. เกิดการใช้จ่ายหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ</p> <p>ง. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ดียิ่งขึ้น</p> <p>15. ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อเศรษฐกิจโลก ได้แก่ อะไร</p> <p>ก. ที่ดิน แรงงาน</p> <p>ข. ทุน ผู้ประกอบการ</p> <p>ค. ทรัพยากรธรรมชาติ ผู้ประกอบการ</p> <p>ง. ทรัพยากรธรรมชาติ แรงงาน และทุน</p> <p>16. ทรัพยากรในข้อใดที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจมากที่สุด</p> <p>ก. ทรัพยากรน้ำมัน ข. ทรัพยากรมนุษย์</p> <p>ค. ทรัพยากรถ่านหิน ง. ทรัพยากรดิน และป่าไม้</p> <p>17. ทองคำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญทางระบบเศรษฐกิจตามข้อใด</p> <p>ก. เป็นส่วนหนึ่งในทุนสำรองระหว่างประเทศ</p>
---	--

<p>ค. เพราะมีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์</p> <p>ง. เพราะมีประชากรมากและมีคุณภาพ</p> <p>ข. เป็นปัจจัยในการเพิ่มมูลค่าการลงทุน</p> <p>ค. เป็นปัจจัยวัดระดับฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคล</p> <p>ง. เป็นเครื่องประดับที่ยกฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ</p> <p>18. การใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตอย่างสิ้นเปลือง ส่งผลให้เกิดปัญหาในข้อใดมากที่สุด</p> <p>ก. ปัญหาการกระจายรายได้</p> <p>ข. ปัญหาด้านการขนส่ง</p> <p>ค. ปัญหาสภาพแวดล้อม</p> <p>ง. ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ</p> <p>19. เหตุใดทองคำจึงมีความสำคัญอย่างมากในทางเศรษฐกิจ</p> <p>ก. เป็นสิ่งควบคุมอัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ</p> <p>ข. เป็นส่วนหนึ่งในทุนสำรองระหว่างประเทศ</p> <p>ค. เป็นสิ่งกำหนดภาวะเศรษฐกิจโลก</p> <p>ง. เป็นสิ่งกำหนดบทบาททางการค้าระหว่างประเทศ</p> <p>20. การที่กลุ่มผู้ผลิตน้ำมันสามารถกำหนดราคาน้ำมันในตลาดโลกได้นั้น แสดงให้เห็นความสำคัญของสิ่งใด</p> <p>ก. ทรัพยากรธรรมชาติ ข. ผู้ประกอบการ</p> <p>ค. แรงงาน ง. ที่ดิน</p> <p>21. ข้อใดเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดสิ้นไปไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก</p> <p>ก. ลม-อากาศ ข. ถ่านหิน-น้ำมันก๊าด</p> <p>ค. ป่าไม้-น้ำในดิน ง. ประชากร-สัตว์ป่า</p> <p>22. ข้อใดไม่ใช่ทุน ตามความหมายของ</p>	<p>ค. เงินตรา ง. อุปกรณ์การผลิต</p> <p>23. เพราะเหตุใดประเทศต่างๆในโลกจึงต้องมีการค้าขายสินค้าซึ่งกันและกัน</p> <p>ก. เพื่อให้มีการกำหนดราคาสินค้าที่แตกต่างกันได้</p> <p>ข. เพราะแต่ละประเทศมีทรัพยากรการผลิตแตกต่างกัน</p> <p>ค. เพื่อช่วยลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของแต่ละประเทศ</p> <p>ง. เพราะแต่ละประเทศมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน</p> <p>24. การค้าระหว่างประเทศก่อให้เกิดผลดีโดยตรงต่อประชาชนอย่างไร</p> <p>ก. สินค้ามีมาตรฐานสูงขึ้น</p> <p>ข. ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น</p> <p>ค. มาตรฐานการครองชีพของประชาชนดีขึ้น</p> <p>ง. ต้นทุนการผลิตสินค้าลดลง</p> <p>25. ข้อใดสัมพันธ์กัน</p> <p>ก. จีน: กาแฟ</p> <p>ข. คูเวต: น้ำมัน</p> <p>ค. ไทย: ข้าวโพด</p> <p>ง. บราซิล: สินค้าประมง</p> <p>26. การแข่งขันทางการค้ามีผลอย่างไรต่อระบบเศรษฐกิจ</p> <p>ก. เศรษฐกิจพัฒนาช้า</p> <p>ข. สินค้ามีคุณภาพ ราคาถูก</p> <p>ค. ขาดแรงจูงใจในการดำเนินธุรกิจ</p> <p>ง. ผู้ผลิตได้เปรียบผู้บริโภค</p>
--	---

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS
2. แบบสอบถามแต่ละข้อเป็นการสอบถามความคิดเห็น ไม่มีข้อผิดหรือข้อถูก และไม่มีผลต่อการเรียนของผู้เรียนแต่อย่างใด ขอให้นักเรียนตอบคำถามตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้
3. แบบสอบถามของนักเรียนฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนได้แก่
  - ตอนที่ 1 สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS 3 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับดังนี้

5	ให้ค่าระดับเท่ากับ	เห็นด้วยมากที่สุด
4	ให้ค่าระดับเท่ากับ	เห็นด้วยมาก
3	ให้ค่าระดับเท่ากับ	เห็นด้วยปานกลาง
2	ให้ค่าระดับเท่ากับ	เห็นด้วยน้อย
1	ให้ค่าระดับเท่ากับ	เห็นด้วยน้อยที่สุด
  - ตอนที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เรื่อง
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ โดยทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องความคิดเห็นแต่ละข้อ
คำถามตามความเป็นจริง

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
1.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เป็นการตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้					
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนสามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง					
3.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ และพิจารณาเรื่องที่เรียนจนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง					
4.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนรู้จักการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นเหตุเป็นผล					
	ด้านบรรยากาศการเรียนรู้					
5.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้					
6.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น และช่วยเหลือกันในชั้นเรียน					
7.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน					
8.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน					
	ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้					
9.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์					
10.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกแลกเปลี่ยนความคิด					
11.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ดีขึ้น					
12.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ดีขึ้น					

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้เชี่ยวชาญ	ด้านวัดและประเมินผล

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. การัณย์พล วิวรรณมงคล

ตำแหน่ง	รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการศึกษา อนุสาขาวิชา หลักสูตรและ
ผู้เชี่ยวชาญ	การสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ด้านการสอน

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงกมล อัครมาส

ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ผู้เชี่ยวชาญ	ด้านการสอนสังคมศึกษา

รายการอ้างอิง

- Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., Airasian, P. W., Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P. R., Raths, J.,
Taxonomy for Learning, Teaching. New York: Longman.
- Atkinson, H. E. D. a. (1967). *R.C. introduction to psychology*. New York: Harcourt Brace and world inc
- Bloom, B. (1961). *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: Cognitive Domain*. New York: Longman
- Bruno, F. J. (1983). *Adjustment of personality growth: Seven pathway* (2 ed.). New York: John Wiley
- E.M, W. G. a. G. Z. (1964). *Watson – Glaser Critical Thinking Appraisal Manual*. New York: Brace and
- Ennis, R. H. (1985). A Logical Basic for Measuring Critical Thinking Skills. *Journal of Education Leadership*
- Goodman R.I., K. A. F. a. E. W. S. (1990). The Effectiveness Index as Comparative Measure in Media Pro
Technology, 20(09), 30-34.
- Martin, R. E. J. a. o. (1994). *Teaching Science for AllChildren*. Massachusett Allyn And Bacon.
- Marzano, R. J. (2001). *Designing A New Taxonomy of Educational Objectives*. California: Corwin Pr
- Matlin, M. W. (1992). *Psychology*. New York: Rinehart and Winston.
- เงินฝรั่ง, ต. (2556). การฝึกทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้กระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โ
 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- เจริญวงศ์ศักดิ์, เ. (2553). การคิดเชิงกลยุทธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 6 ed.). กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- เทพรัตน์, น. (2554). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้กรณีตัวอย่าง ก
 วัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5. Retrieved from โรงเรียนเทพมิตรศึกษา สุราษฎร์ธานี:
- เริงกมล, ไ. (2554). การบริหารการศึกษายุคโลกาภิวัตน์ไร้พรมแดนสร้างพหุเชาว์ปัญญา. วารสารวิชาการปทุมวัน, 29(พ
 แคมมณี, ท. (2559). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 20 ed.).
 มหาวิทยาลัย.
- แจ่มจิ๋ว, ว. (2558). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องระบบเศรษฐกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ต
 ความรู้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- แดงประเสริฐ, ต. (2549). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการเขียนสรุปความ. ของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและก
 และคณะ, ส. ม. (2554). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. กรุงเทพฯ: อี เค บุ๊คส์.
- โพธิ์พัฒน์, อ. (2550). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิด วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยม
 กิจกรรมการ เขียนแผนผังมโนคติ. (ปริญญาวิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา). ม

- โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย.กลุ่มบริหารงานวิชาการ. รายงานประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมุทรสาคร: โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย.
- โรจน์สรานุภมย์, ศ. (2560). หลักสูตรการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้แบบ *Active Learning* สู่ประเทศไทย 4.0 ประกอบการอบรมพัฒนาครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: พัฒนาวิชาการ (พว.)จำกัด.
- ไพวิทยศิริธรรม, โ. (2557). เอกสารคำสอนรายวิชา **464230** การวัดและการประเมินผลการศึกษา. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- กลุ่มส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2550). การจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้. กรุงเทพฯ: พัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- การจนรักพงษ์, ส. (2545). เทคนิคการสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด. กรุงเทพฯ: บริษัท เซนจูรี่ จำกัด.
- คชเศียร, ล. (2554). การพัฒนาแผนกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่).
- คามดิษฐ์, ส. (2559). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3 ed.). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรัพย์พลับ, ส. (2553). การศึกษาผลการเรียนรู้เรื่อง อาณาจักรทวารวดี และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ธฤทธิ, ป. (2552). สอนเด็กให้เก่งคิดด้วยกระบวนการ GPAS. เอกสารอัดสำเนา.
- น้อยไม้, อ. (2560). หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา. กรุงเทพฯ โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- นิลพันธุ์, ม. (2558). วิธีวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 9 ed.). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- บุชาพิมพ์, น. (2551). การพัฒนาผลการเรียนรู้และความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา).
- ป้อมแดง, ร. (2557). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคอาเซียน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs. Retrieved from งานวิจัย วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- มูลคำ, ส. (2547). ครบเครื่องเรื่องการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 3 ed.). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- มูลคำ, ส. (2550). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์ (พิมพ์ครั้งที่ 4 ed.). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- มูลคำ, ส. (2553). ครบเครื่องเรื่องการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 5 ed.). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- มูลคำ, ส. ม. แ. (2552). **21** วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 8 ed.). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ระงับทุกข์, ว. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ: คอมพิวเตอร์กราฟฟิก.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**2556** (พิมพ์ครั้งที่2 ed.). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วณิชพัฒน์วรชัย, ศ. (2559). วิธีสอนทั่วไป *Method of Teaching* (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ศรีพหล, ส. (2552). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสื่อประสมสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่องการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้.

สรวิวัฒน์, ล. (2549). การคิด. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สวนกัน, ฉ. (2556). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กประถมวัยโดยการจัดประสบการณ์ด้วยเกมการศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). สานฝัน...ด้วยการคิด. กรุงเทพฯ: เสมอธรรม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555). แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.(มปป). แนวทางการพัฒนาจุดเน้น การพัฒนานักเรียนสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

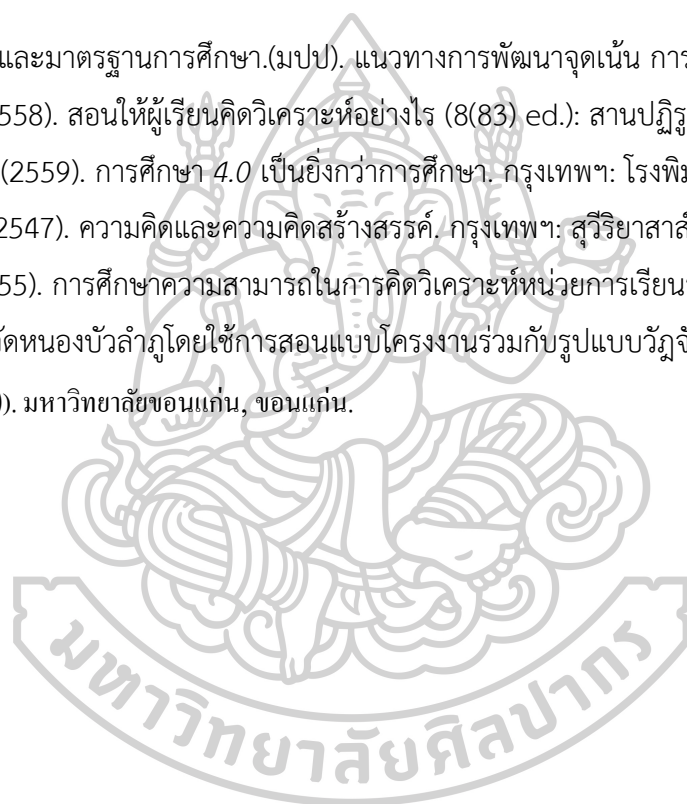
สำราญ, ช. (2558). สอนให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์อย่างไร (8(83) ed.): สานปฏิรูป.

สินลาร์ตัน, โ. (2559). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุธาร์ตัน, ว. (2547). ความคิดและความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

อุดชา, ด. (2555). การศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

จังหวัดหนองบัวลำภูโดยใช้การสอนแบบโครงงานร่วมกับรูปแบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้(5Es). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นางสาวพรพรรณ ศรีหาวงศ์

วุฒิการศึกษา พ.ศ. 2541สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา
โรงเรียนบ้านกระแซง(คุรุราษฎร์นุกูล)
อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. 2544สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนพยุวิทยา
อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. 2547สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนสตรีสิริเกศ
อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. 2552สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี
ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกสังคมศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2562สำเร็จการศึกษาปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

ที่อยู่ปัจจุบัน 23/4 หมู่ 4 ตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73160